

Az Európai Unió Hivatalos Lapja

C 122 E

Magyar nyelvű kiadás

Tájékoztatások és közlemények

53. évfolyam

2010. május 11.

Közleményszám	Tartalom	Oldal
III Előkészítő jogi aktusok		
Tanács		
2010/C 122 E/01	A Tanács 4/2010/EU álláspontja első olvasatban az autóbusszal közlekedő utasok jogairól és a 2006/2004/EK rendelet módosításáról (EGT-vonatkozású szöveg) A Tanács által 2010. március 11-én elfogadva ⁽¹⁾	1
2010/C 122 E/02	A Tanács 5/2010/EU álláspontja első olvasatban a tengeri és belvízi közlekedést igénybe vevő utasok jogairól, valamint a 2006/2004/EK rendelet módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadására tekintettel A Tanács által 2010. március 11-én elfogadva ⁽¹⁾	19
2010/C 122 E/03	A Tanács 6/2010/EU álláspontja első olvasatban az új élelmiszerekről, az Európai Parlament és a Tanács rendelete az 1331/2008/EK rendelet módosításáról, valamint a 258/97/EK rendelet és az 1852/2001/EK bizottsági rendelet hatályon kívül helyezéséről A Tanács által 2010. március 15-én elfogadva ⁽¹⁾	38

HU

⁽¹⁾ EGT-vonatkozású szöveg

III

(Előkészítő jogi aktusok)

TANÁCS

A TANÁCS 4/2010/EU ÁLLÁSPONTJA ELSŐ OLVASATBAN

az autóbusszal közlekedő utasok jogairól és a 2006/2004/EK rendelet módosításáról (EGT-vonatkozású szöveg)

A Tanács által 2010. március 11-én elfogadva

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2010/C 122 E/01)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

lembe kell vennie az általános fogyasztóvédelmi követelményeket.

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó Szerződésre és különösen annak 91. cikkének (1) bekezdésére,

- (2) Mivel az autóbusszal közlekedő utasok a személyszállítási szerződések gyengébb felei, valamennyi utas számára biztosítani kell a minimális szintű védelmet.

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

- (3) Az Unió által az utasok jogainak előmozdítására az autóbussz-ágazatban tett intézkedések során figyelembe kell venni a többségében kis- és középvállalkozásokból álló ágazat sajátosságait.

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽¹⁾,

a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően,

- (4) Figyelembe véve a menetrend szerinti különcélú járatok és a saját számlás személyszállítási tevékenység sajátosságait, ezeket a forgalmi típusokat ki kell zárni e rendelet hatálya alól. A menetrend szerinti különcélú járatoknak tartalmazniuk kell a fogyatékossgal élő vagy csökkent mozgásképességű személyek fuvarozását végző járatokat is, a munkavállalóknak az otthonuk és a munkahelyük közötti fuvarozását, a tanulóknak és a hallgatóknak otthonuk és oktatási intézményük közötti fuvarozását.

rendes jogalkotási eljárás keretében ⁽²⁾,

mivel:

- (1) Az autóbusszal való közlekedésben alkalmazott uniós fellépésnek egyebek mellett azt a célt kell szolgálnia, hogy az utasok számára valamennyi járaton biztosítsa az egyéb közlekedési módok esetében megvalósított, magas szintű védelmet. Ezenkívül teljes mértékben figye-

- (5) Figyelembe véve a városi, az elővárosi és a regionális menetrend szerinti járatok sajátosságait, a tagállamoknak biztosítani kell azt a jogot, hogy ezeket a forgalmi típusokat mentesíthessék e rendelet jelentős részének alkalmazása alól. A városi, az elővárosi és a regionális menetrend szerinti járatok meghatározásához a tagállamoknak olyan kritériumokat kell figyelembe venniük, mint a távolság, a járatgyakoriság, a menetrendszerű megállók száma, az alkalmazott autóbustípusok, a jegyrendszer, az utasok száma közötti különbség csúcsidőben és azon kívül, a járatkódok és a menetrendek.

⁽¹⁾ 2009. július 16-i vélemény (HL C 317., 2009.12.23., 99. o.)

⁽²⁾ Az Európai Parlament 2009. április 23-i álláspontja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé) és a Tanács 2010. március 11-én. Az Európai Parlament ...-i álláspontja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé).

- (6) Az autóbusszjárat igénybevétele során bekövetkező balesetek esetén megfelelő védelemben kell részesülniük az utasoknak és legalább azoknak a személyeknek, akiknek eltartására az utas a törvény szerint kötelezett vagy kötelezett lenne, a gépjármű-felelősségbiztosításról és a biztosítási kötelezettség ellenőrzéséről szóló, 2009. szeptember 16-i 2009/103/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁾ figyelembevétele mellett.
- (7) Az autóbusszjárat igénybevétele során bekövetkező balesetből származó elhalálozás vagy személyi sérülés, valamint a poggyász elveszése vagy károsodása esetén való kártérítésre alkalmazandó nemzeti jogszabály megválasztásakor figyelembe kell venni a szerződésen kívüli kötetmi viszonyokra alkalmazandó jogról (Róma II.) szóló, 2007. július 11-i 864/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletet⁽²⁾, valamint a szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról (Róma I.) szóló, 2008. június 17-i 593/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletet⁽³⁾.
- (8) Az utasok – az autóbusszjárat igénybevétele során bekövetkező balesetből származó haláluk vagy személyi sérülésük, vagy a poggyászuk elveszése vagy károsodása esetén az őket az alkalmazandó nemzeti jogszabállyal összhangban megillető kártérítés mellett – a baleset követő azonnali gyakorlati szükségleteik tekintetében segítségnyújtás igénybevételére jogosultak. Ez a segítségnyújtás kiterjedhet az elsősegélynyújtásra, az elhelyezésre, az élelemre, a ruházatra és a személyszállításra.
- (9) Az autóbusszal történő személyszállítási szolgáltatásoknak általánosságban az állampolgárok érdekeit kell szolgálniuk. Következésképpen a fogyatékossgal élő és a fogyatékossgal, életkor vagy egyéb tényező miatt csökkent mozgásképességű személyeknek a többi állampolgárhoz hasonló lehetőségeket kell biztosítani az autóbusszjáratok igénybevételéhez. A fogyatékossgal élő vagy csökkent mozgásképességű személyek a többi állampolgárral azonos jogokkal rendelkeznek a szabad mozgás, a szabad választás és a megkülönböztetésmentesség tekintetében.
- (10) A fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény 9. cikkére figyelemmel, és annak érdekében, hogy a fogyatékossgal élő vagy csökkent mozgásképességű személyek a többi állampolgárhoz hasonló lehetőségekkel rendelkezzenek, autóbusszal történő utazásuk tekintetében meg kell határozni az utazás közben érvényes diszkriminációmentességre és segítségnyújtásra vonatkozó szabályokat. El kell tehát vállalni e személyek fuvarozását, és a fuvarozást a fogyatékossgal élő vagy csökkent mozgásképességre hivatkozva megtagadni csak biztonsági okokból, illetve a járművek vagy az infrastruktúra kialakítása következtében szabad. A munkavállalók védelmére vonatkozó releváns jogszabályok keretén belül a fogyatékossgal élő és a csökkent mozgásképességű személyek számára az autóbussz-állomásokon és a járműveken biztosítani kell a segítségnyújtáshoz való jogot. A társadalmi befogadás érdekében az érintett embereknek a segítségnyújtást térítésmentesen kell biztosítani. A fuvarozóknak – lehetőség szerint az európai szabványosítási rendszerre támaszkodva – meg kell határozniuk a hozzáférési feltételeket.
- (11) Új autóbussz-állomások tervezésével kapcsolatos döntéseknél és a nagyfelújítások keretében az autóbussz-állomást üzemeltető szervezetnek lehetőség szerint a fogyatékossgal élő vagy csökkent mozgásképességű személyek igényeit is figyelembe kell venniük. Az autóbussz-állomást üzemeltető szervezetnek minden esetben ki kell jelölniük azokat a pontokat, ahol ezek a személyek az érkezésüket és a segítségkérési igényüket bejelenthetik.
- (12) A fogyatékossgal élő vagy csökkent mozgásképességű személyek igényeinek való megfelelés érdekében a személyzetnek megfelelő képzést kell kapnia. A gépjármű-vezetők nemzeti képzései kölcsönös elismerésének elősegítése céljából az alap- és továbbképzés részeként – az egyes közúti árufuvarozást vagy személyszállítást végző járművek vezetőinek alapképzéséről és továbbképzéséről szóló, 2003. július 15-i 2003/59/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben⁽⁴⁾ említetteknek megfelelően – fogyatékossgal kapcsolatos tudatosságnövelő képzést lehetne nyújtani. Az ezen irányelv által bevezetett képzési előírások és határidők közötti összhang biztosítása érdekében korlátozott időtartamra engedélyezni kell a mentesülés lehetőségét.
- (13) Amennyiben lehetséges, a fogyatékossgal kapcsolatos tudatosságnövelő képzés szervezése során konzultálni kell a fogyatékossgal élő és a csökkent mozgásképességű személyeket képviselő szervezetekkel, vagy be kell őket vonni a szervezésbe.
- (14) Az autóbusszal közlekedő utasok jogai közé tartozik az is, hogy utazás előtt és alatt a szolgáltatásról tájékoztatást kell kapniuk. Az autóbusszal közlekedő utasoknak szóló valamennyi tájékoztatást olyan más formában is biztosítani kell, hogy a fogyatékossgal élő vagy csökkent mozgásképességű személyek is hozzáférjenek azokhoz.
- (15) Ez a rendelet nem korlátozhatja a fuvarozók azon jogát, hogy – a harmadik feleket is beleértve – az alkalmazandó nemzeti jogszabály szerint bárkitől kártérítést követeljenek.
- (16) Csökkenteni kell az utasok részére a járatok törléséből vagy hosszú késéséből származó kényelmetlenségeket. Ennek érdekében az autóbussz-állomásokról induló utasokról megfelelően kell gondoskodni és őket tájékoztatni. Az utasok számára biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy az utazást lemondják és a menetjegy ellenértékét visszakapják, vagy hogy kielégítő feltételek mellett folytassák az utazásukat vagy útvonal-módosításban részesüljenek.

⁽¹⁾ HL L 263., 2009.10.7., 11. o.

⁽²⁾ HL L 199., 2007.7.31., 40. o.

⁽³⁾ HL L 177., 2008.7.4., 6. o.

⁽⁴⁾ HL L 226., 2003.9.10., 4. o.

- (17) A fuvarozóknak – a nemzeti vagy európai szintű intézkedések elfogadása érdekében – szakmai szervezeteiken keresztül együtt kell működniük, az ügyfelek, az utasok és a fogyatékossgal élő személyek szövetségeinek és egyesületeinek bevonásával – különösen járatkimaradások és hosszú késések esetén – az utasokkal való törődés javítása érdekében.
- (18) Ez a rendelet nem érintheti az utasoknak a szervezett utazási formákról szóló, 1990. június 13-i 90/314/EGK tanácsi irányelvben ⁽¹⁾ meghatározott jogait. Ez a rendelet nem alkalmazandó abban az esetben, ha a szervezett utat nem a személyszállítási szolgáltatást végző autóbusszjárat törlése miatt törlik.
- (19) Az utasokat az e rendelet szerinti jogaikról teljes körűen tájékoztatni kell annak érdekében, hogy ténylegesen élhessenek ezekkel a jogokkal.
- (20) Az utasok jogainak gyakorlását a fuvarozók által a panaszkezelésre bevezetett megfelelő eljárások révén vagy – adott esetben – a panaszoknak a tagállam által a panaszkezelésre kijelölt szervhez vagy szervekhez történő benyújtásának lehetővé tételével kell biztosítani.
- (21) A tagállamoknak biztosítaniuk kell e rendelet rendelkezéseinek betartását, valamint ki kell jelölniük a hatáskörrel rendelkező szervet vagy szerveket e végrehajtási feladatok ellátásának felügyeletére. Ez nem érintheti az utasok azon jogát, hogy a nemzeti jogszabályok szerint bírósághoz forduljanak jogorvoslatért.
- (22) A tagállamok által a panaszok benyújtására kialakított eljárások figyelembevételével, a segítségnyújtásra vonatkozó panasszal elsősorban a felszállási hely vagy a leszállási hely szerinti tagállam által az e rendelet végrehajtására kijelölt szervhez vagy szervekhez kell fordulni.
- (23) A tagállamoknak szankciókat kell megállapítaniuk e rendelet megsértésének esetére, és biztosítaniuk kell, hogy a szankciókat alkalmazzák is. E szankcióknak hatékonyaknak, arányosaknak és visszatartó erejűeknek kell lenniük.
- (24) Mivel a rendelet céljait – nevezetesen a tagállamokban az autóbusszal közlekedő utasok mindenütt egyforma védelmének és támogatásának biztosítását – a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, és ezért az intézkedés léptéke vagy hatása miatt az uniós szinten jobban megvalósítható, az Unió intézkedéseket hozhat az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez a rendelet nem lépi túl az e célok eléréséhez szükséges mértéket.
- (25) Ez a rendelet nem érinti a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 1995. október 24-i 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet ⁽²⁾.
- (26) A rendelet végrehajtásának a fogyasztóvédelmi jogszabályok alkalmazásáért felelős nemzeti hatóságok közötti együttműködésről szóló, 2004. október 27-i 2006/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendeleten ⁽³⁾ („Rendelet a fogyasztóvédelmi együttműködésről”) kell alapulnia. A 2006/2004/EK rendeletet ezért ennek megfelelően módosítani kell.
- (27) E rendelet tiszteletben tartja az alapvető jogokat, és – az Európai Unióról szóló szerződés 6. cikkében említetteknek megfelelően – különösen az Európai Unió Alapjogi Chartájában elismert elveket, szem előtt tartva továbbá a személyek közötti, faji- vagy etnikai származásra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról szóló, 2000. június 29-i 2000/43/EK tanácsi irányelvet ⁽⁴⁾, valamint a nők és férfiak közötti egyenlő bánásmód elvének az áruhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférés, valamint azok értékesítése, illetve nyújtása tekintetében történő végrehajtásáról szóló, 2004. december 13-i 2004/113/EK tanácsi irányelvet ⁽⁵⁾,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

I. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. cikk

Tárgy

Ez a rendelet megállapítja az autóbusszal való közlekedés szabályait az alábbiak tekintetében:

- a) az utasok közötti megkülönböztetésmentesség a fuvarozók által nyújtott utazási feltételek tekintetében;
- b) az utasok jogai az autóbusszjárat igénybevétele során bekövetkező balesetekből származó haláluk vagy személyi sérülésük, vagy a poggyászuk elveszése vagy károsodása esetén;
- c) a fogyatékossgal élő vagy csökkent mozgásképességű személyeket megillető megkülönböztetésmentesség és kötelező segítségnyújtás;
- d) az utasok jogai járatkimaradás vagy késés esetén;
- e) az utasok számára minimálisan nyújtandó tájékoztatás;

⁽²⁾ HL L 281., 1995.11.23., 31. o.

⁽³⁾ HL L 364., 2004.12.9., 1. o.

⁽⁴⁾ HL L 180., 2000.7.19., 22. o.

⁽⁵⁾ HL L 373., 2004.12.21., 37. o.

⁽¹⁾ HL L 158., 1990.6.23., 59. o.

f) panaszkezelés;

g) a végrehajtásra vonatkozó általános szabályok.

2. cikk

Hatály

(1) Ezt a rendeletet a menetrend szerinti járatokkal utazó utasokra kell alkalmazni, amennyiben:

a) az utas felszállási helye valamely tagállam területén található, vagy

b) az utas felszállási helye a tagállamok területén kívül található, a célállomás pedig valamely tagállam területén.

(2) Ezt a rendeletet a III–VI. fejezet kivételével alkalmazni kell azokra a különjáratokat igénybe vevő utasokra is, akiknek felszállási helye vagy végső célállomása valamely tagállam területén található.

(3) Ez a rendelet nem alkalmazandó a menetrend szerinti különcélú járatokra és a saját számlás személyszállítási tevékenységre.

(4) A 4. cikk (2) bekezdése, a 9. cikk és a 10. cikk (1) bekezdése kivételével a tagállamok mentesíthetik e rendelet alkalmazása alól a városi, az elővárosi és a regionális menetrend szerinti járatokat, beleértve az ilyen típusú, határokon átnyúló járatokat is.

(5) A 4. cikk (2) bekezdése, a 9. cikk és a 10. cikk előírásainak kivételével a tagállamok – átlátható és megkülönböztetésmentes alapon – mentesíthetik e rendelet alkalmazása alól a menetrend szerinti belföldi járatokat. A mentesítés legfeljebb ötéves időtartamra adható, és két alkalommal meghosszabbítható.

(6) A tagállamok legfeljebb ötéves időtartamra – átlátható és megkülönböztetésmentes alapon – mentesíthetnek e rendelet alkalmazása alól egyes menetrend szerinti járatokat arra hivatkozva, hogy a legalább egy menetrendszerű megállóit magában foglaló menetrend szerinti járat jelentős részének üzemeltetésére az Unió területén kívül kerül sor.

(7) A tagállamok tájékoztatják a Bizottságot a különböző járat típusok részére a (4), (5) és (6) bekezdés alapján nyújtott mentességekről. A Bizottság megfelelő intézkedéseket tesz, ha úgy ítéli meg, hogy a mentesség nincs összhangban e cikk rendelkezéseivel. A Bizottság ...-ig (*) jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a (4), (5) és (6) bekezdés alapján nyújtott mentességekről.

(8) Az e rendeletben foglalt rendelkezések nem értelmezhetők olyan műszaki követelményként, amely a fuvarozókat vagy az autóbussz-állomást üzemeltető szervezetet arra kötelezné, hogy autóbusszaikat, illetve az autóbussz-megállóiban és autó-

bussz-állomásokon lévő infrastruktúrájukat vagy berendezéseiket átalakítsák vagy lecseréljék.

3. cikk

Fogalom meghatározások

E rendelet alkalmazásában a következő fogalom meghatározásokat kell alkalmazni:

a) „menetrend szerinti járatok”: olyan járatok, amelyeken az utasok autóbusszal történő fuvarozása meghatározott időközönként, meghatározott útvonalon, az utasokat előre meghatározott megállóhelyeken felvéve és kiteve történik;

b) „menetrend szerinti különcélú járatok”: olyan menetrend szerinti járatok, amelyeken – függetlenül attól, hogy ki szervezi meg azokat – a meghatározott utascsoport autóbusszal történő fuvarozása más utasok kizárásával történik;

c) „saját számlás személyszállítási tevékenység”: olyan busszal végzett tevékenység, amelyet egy természetes vagy jogi személy nem kereskedelmi célból, non-profit jelleggel végez, amennyiben:

– a fuvarozás a természetes vagy jogi személynek csak melléktevékenysége, valamint

– a használt járművek a természetes vagy jogi személy tulajdonában vannak, vagy a természetes vagy jogi személy azokat részletre vagy tartósbérleti szerződés keretében szerezte be, és azokat a természetes személy vagy jogi személy által alkalmazott személyzet valamely tagja, vagy a természetes személy maga, vagy a vállalkozás által alkalmazott vagy szerződéses kötelezettség alapján a rendelkezésére bocsátott személyzet egy tagja vezeti.

d) „különjáratok”: olyan járatok, amelyekre nem terjed ki a menetrend szerinti járatok meghatározása, és amelyek legfontosabb jellemzője az ügyfél, vagy maga a fuvarozó kezdeményezésére összeállított utascsoport autóbusszal történő fuvarozása;

e) „személyszállítási szerződés”: a fuvarozó és az utas között egy vagy több menetrend szerinti járat vagy különjárat igénybevételére létrejött, fuvarozásról szóló szerződés;

f) „menetjegy”: a személyszállítási szerződést igazoló érvényes dokumentum vagy egyéb bizonyíték;

g) „fuvarozó”: a menetjegy-értékesítőtől vagy utazásszervezőtől eltérő természetes vagy jogi személy, aki a lakosság részére menetrend szerinti vagy különjáratok révén személyszállítást kínál;

h) „teljesítő fuvarozó”: a fuvarozóval nem azonos természetes vagy jogi személy, aki a fuvarozást egészben vagy részben ténylegesen teljesíti;

(*) E rendelet alkalmazását követően öt évvel.

- i) „menetjegy-értékesítő”: a fuvarozó nevében személyszállítási szerződést kötő közvetítő;
- j) „utazásközvetítő”: a személyszállítási szerződéseknek az utas részéről történő megkötésével foglalkozó közvetítő;
- k) „utazásszervező”: a 90/314/EGK rendelet 2. cikkének (2) és (3) bekezdése szerinti, a fuvarozóval nem azonos szervező vagy közvetítő;
- l) „fogyatékossgal élő személy” vagy „csökkent mozgásképeségű személy”: bármely személy, akinek mozgásképesége a közlekedés során bármilyen fizikai (érzék- vagy mozgásszervi, állandó vagy időleges) fogyatékossg, értelmi fogyatékossg vagy károsodás, vagy egyéb fogyatékossghoz vezető ok, illetve életkor miatt csökkent, és akinek a helyzete kellő figyelmet igényel, és szükségessé teszi az összes utas rendelkezésére álló szolgáltatás hozzáigazítását az érintett személyi igényeihez;
- m) „hozzáférési feltételek”: az autóbuszok és/vagy a kijelölt autóbusz-állomások akadálymentesítésére vonatkozó releváns szabványok, iránymutatás és tájékoztatás, beleértve a fogyatékossgal élő és a csökkent mozgásképeségű személyeket segítő eszközöket;
- n) „foglalás”: menetrend szerinti autóbuszjárat konkrét indulási idejére való helyfenntartás;
- o) „autóbusz-állomás”: személyzettel ellátott állomás, ahol a meghatározott útvonalnak megfelelően a menetrend szerinti járatok menetrendszerűen megállnak, az utasok részére felszállási helyként vagy célállomásként szolgálva, és amely többek között rendelkezik utasfelvételi pulttal, váróteremmel vagy jegyirodával;
- p) „autóbusz-megálló”: az autóbusz-állomástól eltérő olyan hely, ahol a meghatározott útvonalnak megfelelően a menetrend szerinti járatok menetrendszerűen megállnak, az utasok részére felszállási helyként vagy célállomásként szolgálva;
- q) „autóbusz-állomást üzemeltető szerv”: a kijelölt autóbusz-állomás üzemeltetéséért felelős tagállami szervezeti egység;
- r) „járatkimaradás”: korábban betervezett menetrend szerinti járat üzemeltetésének elmaradása;
- s) „késés”: a menetrend szerinti járat közzétett menetrend szerinti indulási időpontja és a tényleges indulási időpontja közötti eltérés.

4. cikk

Jegyek és megkülönböztetésmentes utazási feltételek

(1) A fuvarozóknak az utasok részére menetjegyet kell kiadni, kivéve ha az utazásra egyéb dokumentum is feljogosít. A menetjegy kiállítása elektronikus úton is történhet.

(2) A szociális kedvezmények sérelme nélkül, a fuvarozók vagy által alkalmazott utazási feltételeket és tarifákat az utazóközönségnek a végfelhasználó állampolgárságától, továbbá a fuvarozók és a menetjegy-értékesítők Unión belüli letelepedésétől függetlenül, közvetlen és közvetett megkülönböztetéstől mentesen hozzáférhetővé kell tenni.

5. cikk

Egyéb teljesítő felek

(1) Amennyiben az e rendelet szerinti kötelezettségek teljesítését teljesítő fuvarozóra, menetjegy-értékesítőre vagy bármely más személyre bízzák, az ilyen megbízást kiadó fuvarozót, utazásközvetítőt, utazásszervezőt vagy autóbusz-állomást üzemeltető szervet ez esetben is felelősség terheli a teljesítő személyi tevékenységeiért és mulasztásaiért.

(2) Ezenkívül azon személyre, akire a fuvarozó, az utazásközvetítő, az utazásszervező vagy autóbusz-állomást üzemeltető szerv valamely kötelezettség teljesítését rábízta, az adott kötelezettség tekintetében alkalmazni kell e rendelet rendelkezéseit.

6. cikk

A felelősségkizárás tilalma

(1) Az e rendelet alapján az utasokkal szemben fennálló kötelezettségeket nem lehet korlátozni vagy kizárni, különösen a személyszállítási szerződésben foglalt eltérést biztosító vagy korlátozó záradékkal.

(2) A fuvarozók az utasoknak az e rendeletben meghatározottaknál kedvezőbb utazási feltételeket is ajánlhatnak.

II. FEJEZET

KÁRTÉRÍTÉS ÉS SEGÍTSÉGNYÚJTÁS BALESET ESETÉN

7. cikk

Az utasok halála vagy személyi sérülése, valamint a poggyászuk elveszése vagy károsodása

(1) Az utasokat – a nemzeti jogszabályokkal összhangban – az autóbuszjárat igénybevétele során bekövetkező balesetekből származó haláluk vagy személyi sérülésük, valamint a poggyászuk elveszése vagy károsodása esetén kártérítés illeti meg. Az utas halála esetén ezt a jog legalább azokat a személyeket illeti meg, akiknek eltartására az utas a törvény szerint kötelezett volt vagy kötelezett lett volna.

(2) A kártérítés összegét az alkalmazandó nemzeti jogszabályoknak megfelelően kell megállapítani. A nemzeti jogszabályok által az autóbuszjárat igénybevétele során bekövetkező balesetekből származó halál vagy személyi sérülés, valamint a poggyászuk elveszése vagy károsodása esetén előírt kártérítés legfelső határa esetenként nem lehet alacsonyabb, mint:

a) utasonként 220 000 EUR;

b) a városi, elővárosi és regionális menetrend szerinti vagy különjáratok esetén poggyászarabonként 500 EUR, minden egyéb menetrend szerinti vagy különjárat esetében poggyászarabonként 1 200 EUR. Kerekesszékek vagy egyéb mozgást segítő berendezés vagy segédeszköz megrongálódása esetén a kártérítés összegének mindig az elveszett vagy megrongálódott eszköz pótlásához vagy javításához kapcsolódó költségekkel kell azonosnak lennie.

8. cikk

Az utasok azonnal felmerülő szükségletei

Az autóbuszjárat igénybevétele során bekövetkező balesetek esetén a fuvarozónak ésszerű segítséget kell nyújtania az utasok részére a balesetet követő azonnal felmerülő szükségleteik tekintetében. A segítségnyújtás nem jelenti a felelősség elismerését.

III. FEJEZET

A FOGYATÉKOSSÁGGAL ÉLŐ ÉS A CSÖKKENT MOZGÁSKÉPESSÉGŰ SZEMÉLYEK JOGAI

9. cikk

Közlekedéshez való jog

(1) A fuvarozók, utazásközvetítők és utazásszervezők a fogyatékos vagy csökkent mozgásképesség tényére hivatkozva nem tagadhatják meg a helyfoglalás elfogadását, menetjegy kiállítását vagy egyéb módon való biztosítását, valamint a személyek beszállítását.

(2) A fogyatékosval élő és a csökkent mozgásképességű személyek részére a helyfoglalásokat és menetjegyeket pótdíj felszámítása nélkül kell biztosítani.

10. cikk

Kivételek és különleges feltételek

(1) A 9. cikk (1) bekezdésének rendelkezései ellenére a fuvarozók, utazásközvetítők és utazásszervezők az alábbi esetekben a fogyatékosra vagy a csökkent mozgásképességre hivatkozva megtagadhatják valamely személy helyfoglalásának elfogadását, menetjegyének kiállítását vagy egyéb módon történő biztosítását, valamint beszállítását:

- amennyiben ez a nemzetközi, uniós vagy nemzeti jog által előírt alkalmazandó biztonsági követelmények vagy a hatáskörrel rendelkező hatóságok által előírt egészségügyi és biztonsági követelmények teljesítése érdekében szükséges;
- ha a jármű vagy az infrastruktúra – beleértve a buszmegállókat és az autóbusz-állomásokat is – kialakítása következtében a fogyatékosval élő, illetve csökkent mozgásképességű személy biztonságos vagy kivitelezhető beszállítása, kiszállítása vagy fuvarozása fizikailag nem lehetséges.

(2) Amennyiben a helyfoglalás vagy a menetjegy-kiállítás elutasításának alapja az (1) bekezdés szerinti indok, a fuvarozóknak, utazásközvetítőknek és utazásszervezőknek ésszerű erőfeszítést kell tenniük annak érdekében, hogy az érintett személyt tájékoztassák egy másik elfogadható, a fuvarozó által üzemeltetett járatról.

(3) Amennyiben a helyfoglalással vagy menetjeggyel rendelkező és a 14. cikk (1) bekezdésének a) pontjában szereplő követelményeknek megfelelő fogyatékosval élő, illetve csökkent mozgásképességű személy beszállását fogyatékosága vagy csökkent mozgásképessége miatt megtagadják, úgy e személy, valamint e cikk (4) bekezdése szerinti kísérője számára fel kell ajánlani az alábbiak közötti választást:

- a menetjegy árának visszatérítéséhez való jog, és adott esetben a személyszállítási szerződésben foglaltak szerint a lehető leghamarabbi díjmentes visszaszállítás a kiindulási helyre, valamint
- az utazás egy másik elfogadható közlekedési lehetőséggel való folytatása vagy az útvonal módosítása a személyszállítási szerződésben foglalt célállomásig, kivéve, ha ez nem kivitelezhető.

A menetjegy árának visszatérítéséhez való jogot nem érinti a 14. cikk (1) bekezdésének a) pontja szerinti értesítés elmulasztása.

(4) Az (1) bekezdés a) pontjában foglaltakkal azonos feltételek mellett a fuvarozók, az utazásközvetítők vagy az utazásszervezők előírhatják, hogy a fogyatékosval élő vagy csökkent mozgásképességű személyeket az utazás során másik személy kísérje, aki képes a fogyatékosval élő, illetve csökkent mozgásképességű személyt igényei szerint segíteni, ha az feltétlenül szükséges. A kísérő személyt díjmentesen kell szállítani, és amennyiben lehetséges, a fogyatékosval élő vagy csökkent mozgásképességű személy mellett kell számára helyet biztosítani.

(5) Ha a fuvarozó, az utazásközvetítő vagy az utazásszervező az (1) bekezdés szerint jár el, akkor a fogyatékosval élő vagy a csökkent mozgásképességű személyt annak okáról haladéktalanul, vagy kérésre a kérelem benyújtásától számított öt munkanapon belül írásban tájékoztatja.

11. cikk

Akadálymentesség és tájékoztatás

(1) A fogyatékosval élő és a csökkent mozgásképességű személyek szervezeteivel együttműködve a fuvarozóknak és az autóbusz-állomást üzemeltető szerveknek – adott esetben szervezeteiken keresztül – a fogyatékosval élő és a csökkent mozgásképességű személyek fuvarozása tekintetében megkülönböztetésmentes hozzáférési feltételeket kell teremteniük, illetve biztosítaniuk.

(2) Az (1) bekezdés szerinti hozzáférési feltételeket a fuvarozóknak és az autóbusz-állomást üzemeltető szerveknek fizikailag hozzáférhető formában vagy az interneten közzé kell tenniük azokon a nyelveken, amelyeken az utasokat általában tájékoztatni szokták.

(3) Az utazásszervezők kötelesek rendelkezésre bocsátani az (1) bekezdés szerinti említett, az általuk szervezett, értékesített vagy értékesítésre felkínált szervezett utazási formákban szereplő utazásokra alkalmazandó hozzáférési feltételeket.

(4) A (2) és (3) bekezdésben említett hozzáférési feltételekkel kapcsolatos információkat kérésre fizikailag hozzáférhető formában az utas rendelkezésére kell bocsátani.

(5) A fuvarozóknak, utazásközvetítőknél és utazásszervezőknél biztosítaniuk kell, hogy az utazással és az utazási feltételekkel kapcsolatos minden lényeges általános információ – adott esetben az internetes foglalást és tájékoztatást is beleértve – megfelelő és akadálymentes formátumban a fogyatékossgal élő és a csökkent mozgásképességű személyek rendelkezésére álljon. Az információkat az utas kérésére fizikailag hozzáférhető formában rendelkezésre kell bocsátani.

12. cikk

Az autóbusz-állomások kijelölése

A tagállamok autóbusz-állomásokat jelölnek ki, amelyeken biztosított a fogyatékossgal élő és a csökkent mozgásképességű személyek számára nyújtott segítség. A tagállamok tájékoztatják ezokról a Bizottságot. A Bizottság az interneten hozzáférhető jegyzéket készít a kijelölt autóbusz-állomásokról.

13. cikk

Segítségnyújtáshoz való jog a kijelölt autóbusz-állomásokon, valamint az autóbuszokon

(1) A 11. cikk (1) bekezdésében meghatározott hozzáférési feltételeknek megfelelően a fuvarozóknak és az autóbusz-állomást üzemeltető szerveknek a tagállam által kijelölt autóbusz-állomásokon – saját hatáskörüknek megfelelően – térítésmentesen biztosítaniuk kell a fogyatékossgal élő és a csökkent mozgásképességű személyek számára az I. melléklet a) pontjában szereplő segítséget.

(2) A 12. cikk (1) bekezdésében meghatározott hozzáférési feltételeknek megfelelően a fuvarozóknak az autóbuszokon térítésmentesen biztosítaniuk kell a fogyatékossgal élő és a csökkent mozgásképességű személyek számára az I. melléklet b) pontjában szereplő segítséget.

14. cikk

A segítségnyújtás körülményei

(1) A fuvarozóknak és az autóbusz-állomást üzemeltető szerveknek együtt kell működniük annak érdekében, hogy az alábbi feltételek teljesülése esetén segítségnyújtásban részesítsék a fogyatékossgal élő és a csökkent mozgásképességű személyeket:

- a) a személy segítség iránti igényét legalább két munkanappal a segítség igénybevétele előtt bejelentik a fuvarozónak, az autóbusz-állomást üzemeltető szerveknek, az utazásközvetítőnek vagy az utazásszervezőnek; és
- b) az érintett személy az alábbi időpontok valamelyikén jelentkezik az arra kijelölt helyen:
  - i. a fuvarozó által előzetesen megállapított időpontban, amely legfeljebb 60 perccel előzi meg a közzétett indulási időt, vagy
  - ii. megjelölt időpont hiányában legalább 30 perccel a közzétett indulási időpont előtt.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltakon túl a fogyatékossgal élő vagy csökkent mozgásképességű személyeknek a foglaláskor

vagy az előzetes menetjegyvásárláskor be kell jelenteniük a fuvarozónak, az utazásközvetítőknél vagy az utazásszervezőknél speciális ültetési igényüket, amennyiben az ilyen igény akkor ismeretes.

(3) A fuvarozók, az autóbusz-állomást üzemeltető szervek, az utazásközvetítők és az utazásszervezők minden intézkedést megtesznek, ami ahhoz szükséges, hogy a fogyatékossgal élő vagy a csökkent mozgásképességű személyek a segítségnyújtással kapcsolatos igényeiket könnyebben bejelenthessék. Ez a kötelezettség minden kijelölt autóbusz-állomásra és azok valamennyi értékesítési pontjára érvényes, a telefonos és az internetes értékesítést is beleértve.

(4) Ha az (1) és (2) bekezdés szerinti bejelentés nem történt meg, a fuvarozók, az autóbusz-állomást üzemeltető szervek, az utazásközvetítők és az utazásszervezők mindent elkövetnek a segítségnyújtás érdekében, hogy a fogyatékossgal élő vagy a csökkent mozgásképességű személy az általa vásárolt jeggyel az induló járatra felszállhasson, a csatlakozó járatra átszállhasson vagy az érkező járatról leszállhasson.

(5) Az autóbusz-állomást üzemeltető szerveknek az autóbusz-állomásokon belül vagy kívül ki kell jelölniük azokat a helyszíneket, ahol a fogyatékossgal élő és a csökkent mozgásképességű személy vagy személyek bejelenthetik érkezésüket és segítséget kérhetnek. Ezeket a helyszíneket egyértelmű jelzésekkel kell ellátni, és ezeken a helyszíneken akadálymentes formában rendelkezésre kell bocsátani az autóbusz-állomással és a biztosított segítségnyújtással kapcsolatos alapvető információkat.

15. cikk

Az információk továbbítása harmadik személyek felé

Amennyiben az utazásközvetítőhöz vagy utazásszervezőhöz a 14. cikk (1) bekezdésének a) pontja szerinti bejelentés érkezik, szokásos nyitvatartási időben a lehető leghamarabb továbbítja ezt az információt a fuvarozónak vagy az autóbusz-állomást üzemeltető szerveknek.

16. cikk

Képzés

(1) A fuvarozóknak és adott esetben az autóbusz-állomást üzemeltető szerveknek fogyatékossgal kapcsolatos képzési eljárásokról – többek között oktatásról – kell gondoskodniuk, amelyek biztosítják azt, hogy:

- a) a fogyatékossgal élő és a csökkent mozgásképességű személyeknek közvetlen segítséget nyújtó személyzetük, beleértve a bármely más teljesítő fél által alkalmazottakat is – a gépjárművezetők kivételével –, részesüljön a II. melléklet a) és b) részében meghatározottak szerinti képzésben vagy oktatásban; és
- b) az utazóközönséggel közvetlen kapcsolatba kerülő vagy az utazóközönséggel kapcsolatos kérdésekkel foglalkozó személyzetük – a gépjárművezetőket is ideértve – részesüljön a II. melléklet a) részében meghatározottak szerinti képzésben vagy oktatásban.

(2) A tagállamok legfeljebb ...-tól (*) számított két éves időszakra mentesítést adhatnak az (1) bekezdés b) pontjának a járművezetők képzése tekintetében való alkalmazása alól.

(*) Kérjük, illesszék be e rendelet alkalmazási időpontját.

17. cikk

Kerekes székekre és egyéb mozgást segítő eszközökre fizetendő kártérítés

(1) A fuvarozók és az autóbusz-állomást üzemeltető szervek felelősségre vonhatók, amennyiben segítségnyújtásukból eredően a kerekes székek, egyéb mozgást segítő berendezések vagy segédeszközök elvesznek vagy megrongálódnak. Az elveszésért vagy a megrongálódásért felelős fuvarozó vagy autóbusz-állomást üzemeltető szerv kártérítést köteles fizetni.

(2) Az (1) bekezdésben említett kártérítés összegének azonosnak kell lennie az elveszett vagy megrongálódott berendezés vagy eszköz pótlásához vagy javításához kapcsolódó költségekkel.

(3) Szükség esetén mindent meg kell tenni ideiglenes csere-eszköz vagy csereberendezés gyors biztosítása érdekében. A kerekes székeknek, egyéb mozgást segítő berendezéseknek vagy segédeszközöknek lehetőség szerint az elvesztett vagy megrongálódott eszközökhöz vagy berendezésekhez hasonló műszaki és működési jellemzőkkel kell rendelkezniük.

18. cikk

Mentesítés

(1) A 2. cikk (4) bekezdésének sérelme nélkül a tagállamok mentesíthetik a menetrend szerinti belföldi járatokat az e fejezetben szereplő rendelkezések mindegyikének vagy némelyikének alkalmazása alól, amennyiben biztosítják, hogy a fogyasztókkal élő és a csökkent mozgásképességű személyek nemzeti jogszabályaik szerinti védelme eléri legalább az e rendelet által biztosított szintet.

(2) A tagállam tájékoztatja a Bizottságot a (1) bekezdés szerinti mentességekről. A Bizottság megfelelő intézkedéseket tesz, ha úgy ítéli meg, hogy a mentesség nincs összhangban e cikk rendelkezéseivel. A Bizottság ...-ig (*) jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az (1) bekezdés alapján biztosított mentességekről.

IV. FEJEZET

AZ UTASOK JOGAI JÁRATKIMARADÁS VAGY -KÉSÉS ESETÉN

19. cikk

Az utazás folytatása, útvonal-módosítás és pénzvisszatérítés

(1) Ha a fuvarozó joggal számít arra, hogy a menetrend szerinti járatot törlik vagy annak az autóbusz-állomásról való indulása több mint 120 percet késik, az utas részére haladéktalanul fel kell ajánlani az alábbiak közötti választást:

- az utazás folytatása vagy útvonal-módosítás a végső célállomásra irányuló, a lehető legkorábbi alkalommal történő utazásra a személyszállítási szerződésben foglaltakhoz hasonló utazási feltételek mellett;
- a menetjegy árának visszatérítése és adott esetben a személyszállítási szerződésben foglaltak szerint a lehető leghamarabbi díjmentes, autóbusszal történő visszaszállítás az első kiindulási helyre.

(*) E rendelet alkalmazási időpontját követően öt évvel.

(2) Amennyiben a menetrend szerinti járatot törlik vagy annak az autóbusz-megállóból való indulása több mint 120 percet késik, az utasok jogosultak az utazás folytatására vagy útvonal-módosításra, vagy a menetjegy árának a fuvarozó általi visszatérítésére.

(3) Az (1) bekezdés b) pontjában és a (2) bekezdésben előírt visszatérítést a felajánlást vagy a kérelem kézhezvételét követő tizennégy napon belül kell teljesíteni. A visszatérítés az utazás meg nem tett szakaszának vagy szakaszainak költségeire terjed ki, továbbá a már megtett szakasz vagy szakaszok költségeire is, ha az utazás az utas eredeti útiterve szempontjából jelentőségét veszítette. Az utazási igazolványok és a bérletek esetében a visszatérítés az igazolvány vagy a bérlet teljes költségének arányos részével egyenlő. A visszatérítést készpénzben kell teljesíteni, kivéve, ha az utas más visszatérítési formát is elfogad.

20. cikk

Tájékoztatás

(1) Menetrend szerinti járat törlése vagy késedelmes indulása esetén a fuvarozónak – vagy adott esetben az autóbusz-állomást üzemeltető szervnek – a lehető leghamarabb, de legkésőbb az indulás tervezett időpontját követően 30 perccel tájékoztatnia kell az autóbusz-állomásról induló utasokat a helyzetről és – amint ez az információ rendelkezésre áll – a várható indulási időről.

(2) Ha az utasok járatkimaradás vagy késés miatt lemaradnak egy csatlakozó menetrend szerinti járatról, a fuvarozó vagy adott esetben az autóbusz-állomást üzemeltető szerv minden ésszerűen elvárható erőfeszítést megtesz annak érdekében, hogy az érintett utasokat a más választható csatlakozási lehetőségekről tájékoztassa.

(3) A fuvarozó vagy adott esetben az autóbusz-állomást üzemeltető szerv gondoskodik arról, hogy a fogyatékossgal élő és csökkent mozgásképességű utasokhoz akadálymentes formában eljusson az (1) és (2) bekezdésben megkövetelt információ.

21. cikk

Segítségnyújtás járatkimaradás vagy késedelem esetén

Amennyiben egy több mint 3 óra tervezett időtartamú utazást bonyolító járatot törölnek, vagy annak az autóbusz-állomásról való indulása több mint két órás késedelmet szenved, a fuvarozónak díjmentesen fel kell ajánlania az utas számára a következőket:

- a várakozási időhöz vagy a késedelemhez ésszerűen mérten kísértkezés, étel és frissítő, feltéve, hogy az autóbuszon vagy az autóbusz-állomáson rendelkezésre állnak, vagy ésszerűen odaszállíthatók;
- segítség szállodai vagy egyéb szálláshely megtalálásához, valamint az autóbusz-állomás és a szálláshely közötti fuvarozás megszervezéséhez azokban az esetekben, amikor egy-egy több éjszakás tartózkodás válik szükségessé.

E cikk alkalmazása során a fuvarozónak különös figyelmet kell fordítania a fogyatékossgal élő és a csökkent mozgásképességű személyek és az őket kísérők igényeire.

22. cikk

További követelések

E fejezet rendelkezései nem zárják ki, hogy az utasok a menetrend szerinti járatok törlése vagy késése miatt kártérítési igényekkel a nemzeti jogszabályoknak megfelelően nemzeti bíróságokhoz forduljanak.

V. FEJEZET

A TÁJÉKOZTATÁS ÉS A PANASZKEZELÉS ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI

23. cikk

Az utastájékoztatáshoz fűződő jog

A fuvarozók és az autóbusz-állomást üzemeltető szervek – saját feladatkerükön belül – az utazás alatt megfelelően tájékoztatást nyújtanak az utasok számára. Amennyiben kivitelezhető, az információkat kérésre akadálymentes formátumokban is rendelkezésre kell bocsátani.

24. cikk

Az utasjogokra vonatkozó felvilágosítás

(1) A fuvarozók és autóbusz-állomást üzemeltető szervek saját feladatkerükön belül biztosítják, hogy az utasok az e rendelet alapján őket megillető jogokra vonatkozóan legkésőbb az induláskor megfelelő és érthető tájékoztatást kapjanak. Erre a tájékoztatásra az autóbusz-állomásokon és – adott esetben – az interneten kerül sor. Fogyatékossgal élő vagy csökkent mozgásképességű személy kérésére a tájékoztatást akadálymentes formában kell biztosítani. A tájékoztatásnak tartalmaznia kell a tagállamok által a 27. cikk (1) bekezdése szerint kijelölt végrehajtási szerv szervek kapcsolattartási adatait.

(2) Az (1) bekezdésben említett tájékoztatási kötelezettségnek való megfelelés érdekében a fuvarozók és az autóbusz-állomást üzemeltető szervek használhatják e rendelet rendelkezéseinek összefoglalóját, amelyet a Bizottság az Európai Unió intézményeinek összes hivatalos nyelvén elkészít és rendelkezésükre bocsát.

25. cikk

Panaszok

A fuvarozóknak a 4., 8. és 9–24. cikkben meghatározott jogokra és kötelezettségekre vonatkozó panaszkezelő mechanizmust kell kialakítaniuk vagy alkalmazniuk.

26. cikk

A panaszok benyújtása

Amennyiben az e rendelet hatálya alá tartozó utas a 4., 8. vagy 9–24. cikk tekintetében panaszt kíván benyújtani a fuvarozóhoz, ezt a menetrend szerinti járat igénybevételét vagy annak meghíusulását követő három hónapon belül kell

megtennie. A panasz kézhezvételétől számított egy hónapon belül a fuvarozónak tájékoztatnia kell az utast arról, hogy panaszának helyt adtak, azt elutasították vagy még vizsgálják. A végleges választ legkésőbb a panasz kézhezvételétől számított három hónapon belül meg kell adni.

VI. FEJEZET

VÉGREHAJTÁS ÉS NEMZETI VÉGREHAJTÓ SZERVEK

27. cikk

Nemzeti végrehajtó szervek

(1) Minden tagállam kijelöl egy vagy több új vagy meglévő szervezet, amely e rendelet végrehajtásáért felel a területéről induló menetrend szerinti járatok, valamint a harmadik országokból a területére induló menetrend szerinti járatok tekintetében. Az egyes szervek megteszik az e rendeletnek való megfeleléshez szükséges intézkedéseket.

E szerveknek felépítésükben, finanszírozási döntéseikben, jogi szerkezetükben és döntéshozatalukban függetlennek kell lenniük a fuvarozóktól, az utazásszervezőktől és az autóbusz-állomást üzemeltető szervektől.

(2) A tagállamok tájékoztatják a Bizottságot az e cikknek megfelelően kijelölt szervekről vagy szervekről.

(3) Az utasok a nemzeti joggal összhangban panaszt nyújthatnak be e rendelet vélt megsértése tekintetében az (1) bekezdés szerint kijelölt megfelelő szervnek vagy a tagállam által arra kijelölt egyéb megfelelő szervnek.

A tagállamok úgy is dönthetnek, hogy

- a) az utasnak első lépésként a fuvarozó részére kell benyújtania panaszt a 4., 8. és 9–24. cikk tekintetében, és/vagy
- b) a nemzeti végrehajtó szerv vagy a tagállam által kijelölt más megfelelő szerv fellebbviteli szervként jár el azon panaszok tekintetében, amelyeknek a 26. cikk alapján történő rendezése meghíusult.

28. cikk

Jelentés a végrehajtásról

A 27. cikk (1) bekezdése szerint kijelölt végrehajtási szervek ... (*) június 1-ig és azt követően minden második évben jelentést tesznek közzé az előző két naptári évben végzett tevékenységükről, amely tartalmazza különösen az e rendelet végrehajtása érdekében hozott intézkedések bemutatását, valamint a panaszokra és az alkalmazott szankciókra vonatkozó statisztikákat.

29. cikk

A végrehajtó szervek együttműködése

A 27. cikk (1) bekezdésében említett nemzeti végrehajtó szervek – szükség szerint – információt cserélnek munkájukról, valamint döntéshozatali elveikről és gyakorlatukról. A Bizottság támogatja őket e feladatuk végrehajtásában.

(*) E rendelet alkalmazását követően két évvel.

30. cikk

Szankciók

A tagállamok megállapítják az e rendelet rendelkezéseinek megszegése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozó szabályokat, és minden szükséges intézkedést megtesznek azok végrehajtása érdekében. Az előírt szankcióknak hatékonyak, arányosnak és visszatartó erejűnek kell lenniük. A tagállamok ...-ig (*) értesítik a Bizottságot e szabályokról és intézkedésekről, és közlik a Bizottsággal az e rendelkezéseket érintő minden későbbi módosítást is.

VII. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

31. cikk

Jelentéstétel

A Bizottság ...-ig (**) jelentést tesz az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak e rendelet végrehajtásáról és hatásáról. A jelentést szükség szerint a rendelet előírásainak részletesebb végrehajtására vagy a rendelet módosítására irányuló jogalkotási javaslatoknak kell kísélniük.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt ...

az Európai Parlament részéről
az elnök

...

32. cikk

A 2006/2004/EK rendelet módosítása

A 2006/2004/EK rendelet melléklete a következő ponttal egészül ki:

„18. Az Európai Parlament és a Tanács ...-i .../2010/EU rendelete az autóbusszal közlekedő utasok jogairól (*).

(*) HL ...”

33. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ezt a rendeletet ...-tól/-től (***) kell alkalmazni.

34. cikk

Közzététel

Ezt a rendeletet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* ki kell hirdetni.

(*) E rendelet alkalmazásának időpontja.

(**) E rendelet alkalmazásának időpontja után három évvel.

(***) A kihirdetést követően két évvel.

I. MELLÉKLET

A fogyatékossgal élő és a csökkent mozgásképességű személyeknek nyújtott segítség**a) A kijelölt autóbusz-állomásokon nyújtott segítség**

A szükséges segítségnyújtás és intézkedések annak érdekében, hogy a fogyatékossgal élő és a csökkent mozgásképességű személyek:

- az autóbusz-állomáson kijelölt helyszíneken bejelenthessék megérkezésüket és kérhessék a segítségnyújtást,
- a kijelölt helyszínről eljuthassanak az utasfelvételi pulthoz, a váróterembe és a beszállóterre,
- szükség szerint felvonók, kerekesszékek vagy egyéb segítség igénybevételével felszállhassanak a járműre,
- betehessék a csomagterbe a poggyászukat,
- kivehessék a csomagterből a poggyászukat,
- leszállhassanak a járműről,
- elismert vezetőként felszállhassanak az autóbuszra,
- eljuthassanak az ülésükig;

b) Segítségnyújtás az autóbuszokon

A szükséges segítségnyújtás és intézkedések annak érdekében, hogy a fogyatékossgal élő és a csökkent mozgásképességű személyek:

- az utas kérésére az utazásra vonatkozó lényeges információkat akadálymentes formában megkaphassák,
  - útközben megállásnál fel- és leszállhassanak, amennyiben az autóbuszon a járművezetőn kívül más személyzet is tartózkodik.
-

II. MELLÉKLET

Fogyatékosággal kapcsolatos képzés**a) A fogyatékosággal kapcsolatos tudatosság fejlesztésére irányuló képzés**

Az utazóközönséggel közvetlenül kapcsolatba kerülő munkatársak képzése a következőket foglalja magában:

- a testi, érzékszervi (hallás és látás), rejtett vagy tanulási fogyatékosággal élőkkel kapcsolatos tudatosság és megfelelő viselkedés, ideértve a mozgásukban, tájékozódásukban vagy kommunikációjukban esetlegesen korlátozott személyek eltérő képességeinek megkülönböztetését;
- a fogyatékosággal élő és a csökkent mozgásképességű személyek előtt álló akadályok, beleértve a hozzáállásbeli, környezeti/természeti és szervezeti akadályokat is;
- kiképzett segítő kutyák, beleértve a vezető kutyák szerepét és igényeit;
- váratlan események kezelése;
- kapcsolatteremtő képességek és a siket és hallássérült, a látássérült, a beszédsérült és a tanulási zavarokkal küzdő emberekkel való kommunikáció módszerei;
- hogyan kell bánni a kerekesszékekkel és más mozgást segítő eszközökkel a rongálódás megelőzése érdekében (ha van poggyászkezelés, az azért felelős valamennyi dolgozó).

b) A fogyatékosággal élőknek nyújtott segítségre vonatkozó képzés

A fogyatékosággal élő és a csökkent mozgásképességű személyeket közvetlenül segítő dolgozók képzése a következőket foglalja magában:

- a kerekesszéket használók segítése a kerekesszékekbe való beüléskor vagy az abból való kiszálláskor,
  - készségek a nyilvántartott segítőkutyával utazó, fogyatékosággal élő és csökkent mozgásképességű személyeknek nyújtott segítség vonatkozásában, beleértve az ilyen kutyák szerepét és szükségleteit,
  - a vak és gyengénlátó utasok kíséretének és a kiképzett segítő kutyák kezelésének és fuvarozásának módszerei,
  - a fogyatékosággal élő és a csökkent mozgásképességű személyeket segítő berendezéstípusok megismerése és a berendezések kezelésének megtanulása,
  - a fel- és leszállás támogatásánál alkalmazott eszközök használata és a fel- és leszállásnál a fogyatékosággal élő és a csökkent mozgásképességű személyek biztonságát és méltóságát védő helyes segítő módszerek megtanulása,
  - a megbízható és szakszerű segítségnyújtás szükségességének megértése. Azzal is tisztában kell lenni, hogy egyes fogyatékosággal élő utasok utazás közben kiszolgáltatottnak érezhetik magukat, mivel segítségnyújtásra szorulnak,
  - az elsősegélynyújtás ismerete.
-

A TANÁCS INDOKOLÁSA

I. BEVEZETÉS

A Bizottság 2008. december 4-én benyújtotta az autóbusszal közlekedő utasok jogairól, valamint a fogyasztóvédelmi jogszabályok alkalmazásáért felelős nemzeti hatóságok közötti együttműködésről szóló 2006/2004/EK rendelet módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre vonatkozó javaslatot ⁽¹⁾.

Az Európai Parlament 2009. április 23-án első olvasatban megszavazta véleményét ⁽²⁾.

A Tanács 2009. december 17-én politikai megállapodásra jutott a rendelettervezettel kapcsolatban. A jogi-nyelvi ellenőrzést követően a Tanács 2010. március 11-én elfogadta az első olvasat során kialakított álláspontját az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkében meghatározott rendes jogalkotási eljárással összhangban.

Munkája során a Tanács figyelembe vette az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét is. A Régiók Bizottsága úgy döntött, hogy nem közöl véleményt.

II. AZ ELSŐ OLVASAT SORÁN ELFOGADOTT ÁLLÁSPONT ELEMZÉSE

1. Általános megjegyzések

Az autóbusszal közlekedő utasok jogairól szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre vonatkozó javaslat az Európai Unió azon általános célját hivatott szolgálni, amely szerint az utasokat egyenlő bánásmódban kell részesíteni, tekintet nélkül az általuk választott közlekedési módra. A légi ⁽³⁾ és a vasúti ⁽⁴⁾ közlekedést igénybe vevő utasokra vonatkozóan már elfogadtak hasonló jellegű jogszabályt. Az utasok halála vagy sérülése és poggyászaik elvesztése vagy megrongálódása esetén fennálló felelősséggel kapcsolatos rendelkezéseket és az utazás megszakadása esetére automatikus megoldásokat tartalmaz, valamint foglalkozik a panaszok kezelésével, a jogorvoslati eszközökkel, az utastájékoztatással és egyéb kezdeményezésekkel. Emellett a fogyatékossgal élő és a csökkent mozgásképességű személyek tájékoztatására és a részükre történő segítségnyújtásra vonatkozó szabályokat állapít meg.

A Tanács a javaslat célját tekintve egyetértett ugyan a Bizottsággal, megközelítése ugyanakkor az eredeti javaslat nagyobb mértékű kiigazításaival járt. A javasolt rendelkezések közül néhány nem volt elfogadható, mivel túl nagy adminisztratív terhet és járulékos költségeket rótt volna a fuvarozókra és a nemzeti közigazgatásokra, anélkül, hogy olyan hozzáadott értéket képviselt volna az utasok számára, amely ellensúlyozná e kellemetlenségeket. Más rendelkezéseket pedig a tagállamok különböző hatályos jogszabályait figyelembe véve újraszövegeztek annak érdekében, hogy elkerüljék a rendeletjavaslat tervezete és a hatályos nemzeti és európai jogszabályok közötti ellentmondásokat. Végezetül, egyes rendelkezéseket átszerkesztettek a rendelet egyszerűsítése és egyértelműbbé tétele céljából.

E megközelítés eredményeként a Tanács első olvasatban elfogadott álláspontja az eredeti bizottsági javaslatot annak átszövegezése, valamint a szöveg több rendelkezésének törlése révén bizonyos mértékben módosítja. Ez azt jelenti, hogy a Tanács nem fogadta el azokat a módosításokat, amelyet az Európai Parlament első olvasatban elfogadott véleményébe ezen törölt rendelkezésekhez kapcsolódóan vezetett be.

A Tanács olyan kiegyensúlyozott megoldásra törekszik, amely egyaránt figyelembe veszi az utasok jogait és azt, hogy biztosítani kell az autóbusz-közlekedési ágazatban működő vállalkozások gazdasági életképességét, amely vállalkozások jelentős része kis- és középvállalkozás, és ennek megfelelően az első olvasatbeli álláspontjának részévé tette az EP 3. módosítását.

⁽¹⁾ 16933/08.

⁽²⁾ A6-0250/2009.

⁽³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2004. február 11-i 261/2004/EK rendelete a visszautasított beszállás és légi járatok törlése vagy hosszú késése esetén az utasoknak nyújtandó kártalanítás és segítség közös szabályainak megállapításáról, és a 295/91/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 46., 2004.2.17., 1. o.), valamint az Európai Parlament és a Tanács 2006. július 5-i 1107/2006/EK rendelete a légi járműveken utazó fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyek jogairól (HL L 204., 2006.7.26., 1. o.).

⁽⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2007. október 23-i 1371/2007/EK rendelete a vasúti személyszállítást igénybe vevő utasok jogairól és kötelezettségeiről (HL L 315., 2007.12.3., 14. o.).

2. Elsődleges szakpolitikai kérdések

i. Hatály

A Bizottság eredeti javaslata értelmében a rendelet általában véve az autóbusz-társaságok által menetrend szerinti járatokkal végzett személyszállításra alkalmazandó. A tagállamok csak a közszolgáltatási szerződésekkel érintett városi, elővárosi és regionális közlekedésre adhattak volna mentességet abban az esetben, ha a szerződések a rendeletben előírtakhoz hasonló szintű utasjogokat biztosítanak. Az Európai Parlament ezenfelül olyan módosítást vezetett be, amelynek értelmében a tagállamok a fenti hatályból – és a fenti feltétellel – csak a városi és elővárosi közlekedést zárhatnák ki, a regionális közlekedést azonban nem.

A Tanács nem fogadta el sem a Bizottság által javasolt hatályt, sem pedig annak az EP által elfogadott módosításait (1., 2. és 81. módosítás), mivel úgy vélte, hogy a városi, elővárosi és regionális közlekedés a szubszidiaritás elvének hatálya alá tartozik.

A regionális közlekedésnek a rendelet hatálya alá vonása – amint azt az Európai Parlament javasolja – mind az utasok, mind az iparág szempontjából problémát jelenthet. A nagyvárosi területeken a közlekedési vállalatok általában egy teljes közlekedési hálózatot működtetnek, amely magában foglalja az autóbusz-közlekedést, a metró, az elővárosi vonatközlekedést és a villamosközlekedést. Gyakran e szolgáltatások mindegyike városi, elővárosi és regionális jellegű. A mentességnek csak a városi és az elővárosi közlekedésre való korlátozása azt eredményezné, hogy a fenti hálózatok egyes részeire olyan szabályozás vonatkozna, amelyet a távolsági járatokra terveztek. Ez esetben az e hálózatokat működtető vállalatoknak ugyanazon a hálózaton belül többféle kártérítési rendszert kellene működtetniük, közöttük olyanokkal, amelyek nem igazán megfelelőek ehhez a fajta közlekedéshez. Ezenkívül egy ilyen szabályozás az utasokat is megzavarná, mivel nehezen tudnák azonosítani a ténylegesen alkalmazandó szabályokat.

Továbbá: mivel a vasúti utasok jogairól szóló hatályos rendelet biztosítja a mentesség lehetőségét a regionális vasúti szolgáltatások esetében, ha az autóbusszal közlekedő utasok jogairól szóló rendelet nem tartalmaz ennek megfelelő rendelkezést, az a két ágazat közötti verseny torzulását eredményezheti. Az autóbusz és a vasút ugyanis gyakran egymás alternatíváját jelenti.

Következésképpen a Tanács nem fogadta el az EP-nek a hatállyal kapcsolatos módosításait. A Tanács ezért azt javasolja, hogy a tervezett rendelet a belföldi és nemzetközi, menetrend szerinti járatokat igénybe vevő utasokra vonatkozzon, ugyanakkor tegye lehetővé a városi, elővárosi és regionális, menetrend szerinti járatok tagállami szinten történő mentesítését. Ezenkívül a Tanács olyan rendelkezést illesztett a szövegbe, amely biztosítja, hogy egyes alapvető jogokat kivétel nélkül valamennyi autóbuszjáraton kötelező legyen tiszteletben tartani (pl. megkülönböztetéstől mentes szerződéses feltételek és díjszabás; a fogyatékkal élő és a csökkent mozgásképességű személyek utazási jogosultsága és a kapcsolódó mentességek).

A tagállamok a menetrend szerinti belföldi járatok tekintetében mentességet biztosíthatnak e rendelet előírásainak alkalmazása alól legfeljebb öt éves időtartamra, amely két alkalommal megújítható. Emellett a tagállamok legfeljebb öt éves, megújítható időszakokra mentességet biztosíthatnak azon menetrend szerinti járatok vonatkozásában, amelyek jelentős részének – beleértve legalább egy menetrend szerinti megállót – üzemeltetése az Unió területén kívül történik.

A fentiekén kívül – a hatállyal kapcsolatos – külön rendelkezés írja elő, hogy azon tagállamok, amelyek biztosítani tudják, hogy a fogyatékkal élő és a csökkent mozgásképességű személyek nemzeti jogszabályaik szerinti védelme eléri legalább az e rendelet által biztosított szintet, teljes mértékben megtarthatják nemzeti szabályaikat.

ii. Az infrastruktúrán végrehajtandó változtatások

Az infrastruktúrát illetően a Tanács kész ösztönözni és támogatni az olyan új berendezésekkel és infrastruktúrával kapcsolatos bármely kezdeményezést, amelyeket a fogyatékkal élő és a csökkent mozgásképességű személyek igényeit szem előtt tartva be kell szerezni, illetve építeni, amint azt az egyik preambulumbekzdés is egyértelműen megfogalmazza. Mindazonáltal e rendelet a fogyasztóvédelmi jogszabályok alkotta keretbe illeszkedik, ezért nem írhat elő műszaki jellegű kötelezettségeket a fuvarozók számára a tekintetben, hogy alakítsák át vagy cserélik le járműveiket, infrastruktúrájukat vagy a terminálok berendezéseit. A Tanács ezért nem fogadta el az infrastruktúrán végrehajtandó változtatásokra vonatkozó EP-módosításokat (6–10. módosítás).

iii. Kártérítés és segítségnyújtás baleset esetén

A Bizottság javaslata szabályokat tartalmaz az autóbusz-társaságok utasokért és poggyászokért való felelősségével kapcsolatban. Az utasokat az autóbusz-társaságok felelősségére vonatkozó harmonizált szabályok védnek. A 220 000 eurót meg nem haladó károkért az autóbusz-társaságok objektív felelősséggel tartoznának, azaz nem háríthatnák el a felelősséget annak bizonyításával, hogy a baleset nem az ő hibájukból következett be. A 220 000 eurót meghaladó károk esetén a felelősség attól függene, kinek a hibájából keletkezett a kár, de a felelősség korlátlan. Halál vagy sérülés következtében a balesetet szenvedetteket vagy a családjukat sújtó anyagi nehézségek enyhítése érdekében az utasok előlegfizetésre lennének jogosultak.

A tagállamokban jelenleg hatályban lévő felelősségi rendszerek azonban a felelősség alapja tekintetében igen eltérőek (korlátlan objektív felelősség, objektív felelősség a vis maior esetekre vonatkozó kivételekkel, hibán alapuló felelősség), és nem lehet őket összehangolni. Ezen túlmenően a különböző tagállamok jogszabályai részben a gépjármű-felelősségbiztosításról és a biztosítási kötelezettség ellenőrzéséről szóló 2009/103/EK irányelven („gépjármű-biztosítási irányelv”), részben az uniós jogon túlmenő nemzeti jogszabályokon alapulnak. Az említett szövegek már szabályozzák az autóbuszon utazó utasokkal szembeni felelősséget, és alapvető fontosságú elkerülni az e rendelet és a fent említett gépjármű-biztosítási irányelv közötti ellentmondásokat.

A Tanács ezért a jelenlegi rendszeren alapuló megközelítést fogadott el, emellett néhány alapvető harmonizációs elemmel egészítette ki a szöveget. A javaslatban utasonkénti és poggyászdarabonkénti minimumértékek szerepelnek: halál vagy személyi sérülés esetén utasonként 220 000 EUR. Poggyász elvesztésekor vagy károsodásakor a városi, elővárosi és regionális járatok esetében 500 EUR, más menetrend szerinti járatok esetében 1 200 EUR. A javaslat a vasúti személyszállításról szóló rendelet megfelelő rendelkezéseivel igazítaná a poggyással kapcsolatos kártérítést, ugyanakkor figyelembe venné a városi, elővárosi és regionális közlekedés sajátosságait. A kerekes székeket vagy egyéb mozgást segítő berendezéseket vagy segédeszközöket illetően a tanácsi szöveg – rendes poggyászként való kezelés helyett – minden esetre teljes kártérítést ír elő, még akkor is, ha a kár a segítségnyújtás során keletkezik (az EP 46. módosításának szellemében).

Emellett a szöveget oly módon igazították ki, hogy rendelkezzen az utasok részére a balesetet követő azonnali gyakorlati szükségleteik tekintetében nyújtott segítségről. A gépjármű-biztosítási irányelvben nem szerepel ilyen rendelkezés, amely valódi előnyt jelent az autóbuszon utazó utasok számára, ugyanakkor nem növeli jelentősen az autóbusz-társaságokra háruló adminisztratív terheket.

A fentiek fényében a Tanács nem fogadta el a Bizottság javasolt megközelítését, sem pedig az EP-nek a felelősség tekintetében javasolt módosításait (18–24. módosítás).

iv. A fogyatékossgal élő és a csökkent mozgásképességű személyek jogai

A Tanács teljes mértékben támogatja a Bizottság annak biztosítására irányuló célkitűzését, hogy a fogyatékossgal élő és a csökkent mozgásképességű személyek megkülönböztetésmentes hozzáféréssel rendelkezzenek az autóbusszal való közlekedéshez. A Tanács ennek megfelelően szorosan igazodik a bizottsági javaslathoz, mindazonáltal néhány rendelkezést módosít a kivitelezhetőség érdekében, és bevezet néhány egyszerűsítést és pontosítást. A Tanács e fejezet tekintetében számos európai parlamenti módosítást beépített a szövegbe teljes egészében, részben vagy elvben.

A közlekedéshez való jog alóli kivételek tekintetében a Bizottság azt javasolta, hogy a fogyatékossgal élő személyek esetében a biztonsági követelményekre vagy a jármű méretére hivatkozva lehessen megtagadni a szállítást. A Tanács számos javítást eszközölt, így a jármű „mérete” helyett annak „kialakítására” hivatkozik, ezáltal lényegében vagy elvben beépíti a szövegbe az Európai Parlament 26. és 27. módosítását. Ezen felül a Tanács a 73. módosítást is elfogadta a fogyatékossgal élő és a csökkent mozgásképességű személyek számára a beszállás megtagadása esetén felkínálható választási lehetőségek tekintetében.

Az eredeti javaslat szerint a fuvarozó előírhatja, hogy a fogyatékossgal élő és a csökkent mozgásképessegű személyeket egy olyan személynek kell kísérnie, aki segítséget tud nyújtani számukra. A Tanács első olvasatban elfogadott álláspontja szerint ha a fuvarozó ilyen követelményt támaszt valamely személyszállító járat tekintetében, akkor a kísérő személyt díjmentesen kell szállítani, és amennyiben lehetséges, a fogyatékossgal élő vagy a csökkent mozgásképessegű személy mellett kell számára helyet biztosítani. Ez a rendelkezés lényegében beépíti a szövegbe az Európai Parlament 29. módosítását.

A Tanács első olvasatban készült szövege megkülönböztetésmentes hozzáférési feltételeket ír elő, valamint előírja azoknak a fogyatékossgal élő és a csökkent mozgásképessegű személyek számára akadálymentesen hozzáférhető formátumokban való közzétételét, ezáltal részben vagy egészben elfogadva az Európai Parlament 31. és 32. módosítását. Ezen túlmenően a Bizottságnak az Interneten hozzáférhető jegyzéket kell készítenie a helyi és távolsági autóbuszok tagállamok által kijelölt azon termináljairól, amelyek biztosítják a fogyatékossgal élő és a csökkent mozgásképessegű személyek részére történő segítségnyújtást, az Európai Parlament 36. módosításának megfelelően.

A fogyatékossgal élő és a csökkent mozgásképessegű személyek számára nyújtott segítséget illetően: ilyen segítséget akkor kell nyújtani, ha az érintett személy legalább két munkanappal a segítség igénybevételét megelőzően (a Bizottság 48 órát javasolt) értesíti a fuvarozót vagy a terminálüzemeltetőt, és legalább 60 perccel a közzétett indulási idő előtt jelen van a kijelölt helyen. A Tanács tehát nem tudta elfogadni a 39. módosítást, amely rövidebb, 24 órás határidőt javasolt. Továbbá, amennyiben az érintett személynek speciális igényei vannak az üléshely tekintetében, akkor ezen igényeket – ha a foglalás idején ismertek – a foglaláskor be kell jelenteniük a fuvarozóknak. Ez a Tanács által beillesztett pótlólagos követelmény lehetővé fogja tenni a fuvarozó számára, hogy gondoskodjon az említett speciális igényekről, és a lehető legjobb szolgáltatást nyújtsa az érintett személynek.

A járműveken nyújtandó segítséggel kapcsolatban a Tanács korlátozta az eredeti bizottsági javaslat hatályát. A tanácsi szöveg előírja, hogy az információt akadálymentesen hozzáférhető formában kell nyújtani, továbbá előírja a felszállásnál és az út közbeni megállásnál való kiszárláshoz nyújtandó segítséget, noha ez utóbbit kizárólag abban az esetben, ha a járművön a járművezetőn kívül más személyzet is tartózkodik. Ez figyelembe veszi azt, hogy a legtöbb járművet a járművezető egyedül üzemelteti, ezáltal az utazás során való segítségnyújtás hatással lesz a járművezető munkaidejére, és így a biztonsági követelményekre.

A fogyatékossgal élő és a csökkent mozgásképessegű személyeknek az erre személyzettel ellátott, a tagállamok által kijelölt terminálokon díjmentesen kell segítséget nyújtani, és az ilyen személyeknek közvetlen segítséget nyújtó személyzetnek megfelelő képzésben kell részesülnie, amely lehetővé teszi számukra, hogy ilyen személyeknek segítséget nyújtsanak. Az utazóközönsséggel közvetlenül kapcsolatba kerülő személyzetnek, beleértve a járművezetőt is, a fogyatékossgal kapcsolatos tudatosságot növelő képzésben kell részesülnie.

v. *Az utasok jogai járatörülés vagy -késés esetén*

A bizottsági javaslat tartalmazta az autóbusz-társaságok kötelezettségeit járatörülés vagy késés miatt megszakadt utazások esetében. Az autóbusz-társaságok a jegyár 100 %-ának megfelelő összegű kártérítést kötelesek fizetni, amennyiben elmulasztják másik járat biztosítását vagy a szükséges tájékoztatást.

Noha a Tanács teljes mértékben támogatja az elvet, hogy a fuvarozóknak és a terminálüzemeltetőknek gondoskodniuk kell utasaikról, módosított a Bizottság javaslatán, és figyelembe vette az autóbusz-közlekedési ágazat sajátos szerkezetét. Különböző bánásmódról született megállapodás a terminálokról és az autóbusz-megállókból induló utasok tekintetében, hiszen nem lehetséges és nem is volna ésszerű, hogy például a késésekkel kapcsolatban ugyanolyan szintű tájékoztatást nyújtsanak egy autóbusz-megállóban, mint egy személyzettel ellátott terminálon.

Két órát meghaladó késés vagy járatörülés esetén az utasnak jogában áll ugyanazon közlekedési mód igénybevételével az utazást folytatni vagy átfoglalást igényelni, vagy a jegy árának visszatérítését kérni (az eseménytől számított 14 napon belül fizetendő, és szükség esetén díjmentes visszaszállítás jár). A három órát meghaladó utazások során a két órát meghaladó késés esetén a fuvarozó köteles a terminálról induló utasok számára étkezést vagy frissítőket biztosítani, az Európai Parlament 53. módosításának szellemében, azonban nem lesz köteles szállást biztosítani, noha segítenie kell a szálláskeresésben. Mindazonáltal, az autóbusszal közlekedő utasok nem lesznek jogosultak további kártalanításra (a jegy árán túl), mint a tengeri és vasúti szállítást igénybe vevő utasok. Így az Európai Parlament kártérítéssel és szálláshellyel kapcsolatos módosításait (49., 50., 51., 52., 54. és 55. módosítás) nem vette át a Tanács.

Az Európai Parlament bevezetett néhány módosítást az érkezésnél történő késések esetén érvényes kártérítésre és segítségnyújtásra és a *vis maior* esetére vonatkozó, kapcsolódó mentességekre vonatkozóan (56. és 57. módosítás), felmentve ezáltal a fuvarozót az alól, hogy őt terhelje a felelősség a károkért, amennyiben azokat olyan körülmények okozták, amelyek nincsenek összefüggésben a járatok üzemeltetésével, és amelyeket nem láthatott előre. A Tanács nem vette át ezeket a módosításokat, tekintve, hogy a szöveg nem tartalmaz az érkezésben bekövetkezett késések esetére érvényes kártérítésre vonatkozó rendelkezéseket

Az említett kártérítések további felelősséget rónának az autóbusz-társaságokra, és túlzott terhet jelentenének; ezenfelül a járművezető az idő szorításában lenne, hogy mindenáron betartsa a menetrendet, és ezáltal veszélyeztetné a közúti közlekedés biztonságát.

A fogyatékossgal élő és a csökkent mozgásképességű személyek számára akadálymentes formában történő tájékoztatásra vonatkozó 58. módosítást a Tanács átvette.

vi. *A tájékoztatásra, a panaszkezelésre és a nemzeti végrehajtási szervekre vonatkozó általános szabályok*

A Tanács első olvasatban elfogadott álláspontja szerint a fuvarozók és a terminálüzemeltető szervek hatásköreiken belül megfelelő tájékoztatással szolgálnak az utasok felé az utazás során, lehetőség szerint akadálymentesen hozzáférhető formában. Ezenfelül megfelelő és jól érthető módon tájékoztatják utasaikat jogaikról, az Európai Parlament 26. módosításának szellemében.

A bizottsági javaslat szabályokat tartalmazott arra vonatkozóan, hogy a fuvarozók hogyan kezeljék a panaszokat, különös tekintettel a panaszok válasz nélkül hagyásának messze ható jogi következményeire.

A Tanács, noha elvben egyetért a bizottsági javaslattal, nagyobb rugalmasságot visz a rendszerbe a tagállamok jogi rendszereit vagy közigazgatási struktúráit érintő, előre nem látható következmények elkerülése érdekében. Ezzel összefüggésben, és további adminisztratív terhek elkerülése érdekében a Tanács nem vette át az Európai Parlament 64. módosítását, amely az autóbusz-társaságok számára bevezette azt a kötelezettséget, hogy a beérkezett panaszokról részletes éves jelentést készítsenek.

A Parlament javaslata szerint továbbá a nemzeti végrehajtási szerveknek függetleneknek kell lenniük (65. módosítás). A Tanács első olvasatban elfogadott álláspontja pontosabban kiköti, hogy ezeknek a szerveknek függetleneknek kell lenniük a fuvarozóktól, az utazásszervezőktől és a terminálüzemeltetőktől.

vii. *A rendelet alkalmazásának időpontja*

A Bizottság javaslata alapján a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba, és az ettől az időponttól számított egy év elteltével kell alkalmazni.

A Tanács első olvasatban elfogadott álláspontja kiköti, hogy a rendeletet a kihirdetésétől számított két év elteltével kell alkalmazni, így lényegében elfogadja az Európai Parlament 69. módosítását.

3. **Az Európai Parlament által elfogadott egyéb módosítások**

A további, a Tanács első olvasatban elfogadott álláspontjában nem szereplő módosítások a következőkre vonatkoznak:

- a „szállítási szerződés” (13. módosítás), a „menetjegy-értékesítő” (14. módosítás), az „utazásszervező” (15. módosítás), a „járattörlesztés” (16. módosítás) fogalom meghatározások módosítása;
- a „hozzáférhető formátumok” kifejezés javasolt új meghatározása (17. módosítás);
- „az idős vagy fiatal életkorukból fakadóan kísérő nélkül utazni képtelen személyekre és kísérőikre” történő hivatkozás (34. módosítás);
- a segítségnyújtásnak a fogyatékossgal élő vagy csökkent mozgásképességű személy egyéni szükségleteihez való hozzáigazítása (35. módosítás);

- az utas számára arról adott visszaigazolás biztosításának szükségessége, hogy a segítségre vonatkozó igényét bejelentette (40. módosítás);
- a e rendelet értelmében megadott kártérítés összegének levonhatósága a kiegészítő kártérítésből (59. módosítás);
- a rendelet megsértése esetére előírt szankciók, amelyek magukban foglalhatják az érintett személy számára fizetendő kártérítés elrendelését is (68. módosítás);
- a rendelet mellékleteire vonatkozó 70., 71. és 72. módosítás.

III. ÖSSZEGZÉS

A Tanács első olvasatban elfogadott álláspontja kialakítása során teljes mértékben figyelembe vette a Bizottság javaslatát és az Európai Parlament első olvasatban elfogadott véleményét. Az Európai Parlament által javasolt módosítások tekintetében a Tanács megállapítja, hogy az első olvasatban elfogadott álláspontja a módosítások jelentős részét – elvben, részben vagy teljes egészében – magában foglalja.

A TANÁCS 5/2010/EU ÁLLÁSPONTJA ELSŐ OLVASATBAN

a tengeri és belvízi közlekedést igénybe vevő utasok jogairól, valamint a 2006/2004/EK rendelet módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadására tekintettel

A Tanács által 2010. március 11-én elfogadva

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2010/C 122 E/02)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre, és különösen annak 91. cikke (1) bekezdésére és 100. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽¹⁾,

a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően,

a rendes jogalkotási eljárásnak megfelelően ⁽²⁾,

mivel:

- (1) A tengeri és belvízi közlekedésben az Unió fellépésének egyebek mellett azt a célt kell szolgálnia, hogy az utasok számára más közlekedési módokhoz hasonló, magas szintű védelmet biztosítson. Emellett maradéktalanul figyelembe kell venni az általános fogyasztóvédelmi követelményeket.
- (2) Mivel a személyszállítási szerződésekben a tengeri és belvízi közlekedést igénybe vevő utasok a gyengébb felek, valamennyi ilyen utas számára biztosítani kell a minimális szintű védelmet. Semmi sem akadályozhatja meg a szállítókat abban, hogy az e rendeletben meghatározottaknál kedvezőbb szerződéses feltételeket ajánljanak az utasoknak.
- (3) Az utasok védelmének nemcsak a tagállami területen lévő kikötők közötti személyszállító járatokra kell kiterjednie, hanem az említett kikötők és a nem tagállami területen található kikötők közöttiekre is, tekintettel a személyszállítási piaci verseny torzulásának kockázatára. Ezért az „uniós szállító” kifejezést e rendelet alkalmazásában a lehető legtágabban kell értelmezni, anélkül azonban, hogy az érintené a más uniós jogszabályokat, így a Szerződés 85. és 86. cikkének a tengeri szállításra történő alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1986. december 22-i 4056/86/EGK tanácsi rendeletet ⁽³⁾, valamint a szolgáltatásnyújtás szabadsága elvének a tagállamokon belüli tengeri fuvarozásra (tengeri kabotázs) történő alkalmazásáról szóló, 1992. december 7-i 3577/92/EGK tanácsi rendeletet ⁽⁴⁾.

(4) A tengeri és belvízi személyszállítás egységes piacának valamennyi állampolgár javát kell szolgálnia. Következésképpen a fogyatékos, életkor vagy egyéb tényező miatt fogyatékos, életkor vagy egyéb tényező miatt fogyatékos, életkor vagy egyéb tényező miatt fogyatékos személyekkel élő és a csökkent mozgásképességű személyeknek a többi állampolgárhoz hasonló lehetőségeket kell biztosítani a személyszállítási szolgáltatások és az üdülési célú hajóutak igénybevételénél. A fogyatékos, életkor vagy egyéb tényező miatt fogyatékos személyek a többi állampolgárral azonos jogokkal rendelkeznek a szabad mozgás, a szabad választás és a hátrányos megkülönböztetés tilalma tekintetében.

(5) A fogyatékos, életkor vagy egyéb tényező miatt fogyatékos személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény 9. cikkére figyelemmel és annak érdekében, hogy a fogyatékos, életkor vagy egyéb tényező miatt fogyatékos személyek a többi állampolgárhoz hasonló lehetőségekkel rendelkezzenek, amikor tengeren és belvízen utaznak, meg kell határozni a hátrányos megkülönböztetés tilalmára és a segítségnyújtásra vonatkozó, az utazás folyamán alkalmazandó szabályokat. Ezen személyek szállítását el kell vállalni, és a szállítás megtagadása fogyatékos, életkor vagy egyéb tényező miatt fogyatékos személyekre vagy mozgásképtelenségre hivatkozva kizárólag megalapozottan, a hatáskörrel rendelkező hatóságok által megállapított egészségügyi és biztonsági okokból lehetséges. Az ilyen személyek számára biztosítani kell a segítségnyújtáshoz való jogot a kikötőkben és a személyszállító hajók fedélzetén. A társadalmi befogadás elősegítése érdekében ehhez a segítséghez az érintett személyeknek díjmentesen kell hozzájutniuk. A szállítóknak – lehetőség szerint az európai szabványosítási rendszerre támaszkodva – meg kell határozniuk a hozzáférési feltételeket.

(6) Az új kikötők és terminálok tervezésével, illetve a meglévők nagyobb átalakításával kapcsolatos döntések meghozatala során az e létesítményekért felelős szervezeteknek szükség szerint figyelembe kell venniük a fogyatékos, életkor vagy egyéb tényező miatt fogyatékos személyek igényeit. Hasonlóképpen, ha szükséges, a szállítóknak ezeket az igényeket az új vagy újonnan átalakítandó személyhajók tervezésével kapcsolatos döntések meghozatala során is figyelembe kell venniük a személyhajókra vonatkozó biztonsági szabályokról és követelményekről szóló, 2009. május 6-i 2009/45/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽⁵⁾, valamint a belvízi hajókra vonatkozó műszaki követelmények megállapításáról szóló, 2006. december 12-i 2006/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽⁶⁾ szerint.

⁽¹⁾ 2009. július 16-i vélemény (HL C 317., 2009.12.23., 89. o.).

⁽²⁾ Az Európai Parlament 2009. április 23-i álláspontja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé) és a Tanács ...-i határozata.

⁽³⁾ HL L 378., 1986.12.31., 4. o.

⁽⁴⁾ HL L 364., 1992.12.12., 7. o.

⁽⁵⁾ HL L 163., 2009.6.25., 1. o.

⁽⁶⁾ HL L 389., 2006.12.30., 1. o.

- (7) A valamely tagállam területén található kikötőkben nyújtandó segítségnek többek között lehetővé kell tennie, hogy a fogyatékossgal élő és a csökkent mozgásképeségű személyek a kikötő egy kijelölt érkezési pontjáról eljussanak a személyhajóig, továbbá a személyhajótól eljussanak a kikötő egy kijelölt indulási pontjáiig, beleértve a be- és kiszállást is.
- (8) A fogyatékossgal élő és a csökkent mozgásképeségű személyeknek nyújtandó segítség megszervezésénél és alkalmazottaik képzésénél a szállítóknak együtt kell működniük a fogyatékossgal élő és a csökkent mozgásképeségű személyeket képviselő szervezetekkel. E munka során szintén figyelembe kell venniük a tengerészek képzéséről, képesítéséről és az őrszolgálat ellátásáról szóló nemzetközi egyezmény és szabályzat vonatkozó rendelkezéseit, valamint a Nemzetközi Tengerészeti Szervezetnek (IMO) a személyhajók idős és fogyatékossgal élő személyek igényeinek megfelelő tervezéséről és üzemeltetéséről szóló ajánlását.
- (9) Az utasokat valamely személyszállítási szolgáltatás vagy üdülési célú hajóút törlése vagy késése esetén megfelelően tájékoztatni kell. E tájékoztatásnak segítenie kell az utasoknak a szükséges intézkedések megtételében, és szükség esetén az alternatív csatlakozásokról szóló információ megszerzésében.
- (10) Csökkenteni kell a hajóút törlésének vagy hosszú késésének köszönhetően az utasokat érő kényelmetlenséget. Ennek érdekében az utasokról megfelelően gondoskodni kell, és biztosítani kell számukra a lehetőséget, hogy az utazást lemondják és a menetjegy ellenértékét visszakapják, vagy kielégítő feltételek mellett másik útvonalat válasszanak.
- (11) A szállítóknak gondoskodniuk kell a személyszállító járat törlése vagy késése esetén az utasoknak a menetjegy árának adott százalékában fizetendő kártérítésről, kivéve azt az esetet, amikor a törlés vagy a késés a hajó biztonságos üzemeltetését veszélyeztető olyan időjárási viszonyok vagy rendkívüli körülmény miatt következett be, amelyet minden ésszerű intézkedés megtétele esetén sem lehetett volna elkerülni.
- (12) A hajó biztonságos üzemeltetését veszélyeztető időjárási viszonyoknak minősülhet többek között az erős szél, a viharos tenger, az erős áramlás, a nehezen hajózható jégviszonyok és a rendkívül magas vagy alacsony vízszint.
- (13) Rendkívüli körülménynek minősülhetnek többek között az alábbiak: terrortámadás, munkaügyi vita, beteg, sérült vagy elhunyt személy partra szállítása, tengeri vagy belvízi keresési és mentési műveletek, környezetvédelmi intézkedések, a forgalomirányító szervek vagy a kikötői hatóságok által hozott határozatok, a hatáskörrel rendelkező hatóságok által a közrendre és a közbiztonságra tekintettel, valamint a sürgős szállítási igényeknek való megfelelés céljából hozott határozatok.
- (14) Az érdekelt felek, a szakmai szervezetek és az ügyfelek, az utasok, a fogyatékossgal élők és a csökkent mozgásképeségű személyek szervezeteinek bevonásával a szállítóknak együtt kell működniük az utazást érintő bármilyen fennakadás, és különösen hosszú késés vagy járat-törlés esetén az utasok ellátását és segítségét javító nemzeti vagy európai szintű intézkedések elfogadása érdekében.
- (15) Ez a rendelet nem érintheti az utasoknak a szervezett utazási formákról szóló, 1990. június 13-i 90/314/EGK tanácsi irányelvben ⁽¹⁾ meghatározott jogait. Ez a rendelet nem alkalmazandó abban az esetben, ha a szervezett út nem a személyszállító járat vagy üdülési célú hajóút törlése következtében marad el.
- (16) Az utasokat az e rendelet által biztosított jogaikról teljes körű tájékoztatásban kell részesíteni, hogy ezeket a jogikat ténylegesen gyakorolhassák. Az utasok számára biztosítani kell annak jogát is, hogy utazás előtt és alatt a személyszállítási szolgáltatásról vagy az üdülési célú hajóútról tájékoztatást kapjanak. Az utasoknak szóló valamennyi lényeges tájékoztatást olyan formában is biztosítani kell, hogy a fogyatékossgal élő és a csökkent mozgásképeségű személyek is hozzáférjenek ahhoz.
- (17) Az utasok jogainak gyakorlását a szállítók által a panaszok kezelésére bevezetett megfelelő eljárások révén, vagy adott esetben a panaszoknak a tagállam által arra kijelölt szervhez vagy szervekhez történő benyújtásának lehetővé tételével kell biztosítani. A szállítóknak bizonyos határidőn belül válaszolniuk kell az utasok panaszaira, figyelemmel arra, hogy a panaszra való reagálás elmulasztása miatt felelősségre vonhatók.
- (18) A tagállamok által a panaszok benyújtására kialakított eljárások figyelembevételével, a kikötőben vagy hajó fedélzetén biztosított segítségnyújtásra vonatkozó panasszal a beszállási kikötő helye szerinti tagállam által e rendelet végrehajtására kijelölt szervhez vagy szervekhez, harmadik országbeli személyszállító járatok esetében pedig a kiszállás szerinti kikötő helye szerinti tagállamhoz kell fordulni.
- (19) A tagállamoknak biztosítaniuk kell e rendelet betartását, és hatáskörrel rendelkező szervet vagy szerveket kell kijelölniük a felügyelettel és végrehajtással összefüggő feladatok ellátására. Ez nem érintheti az utasok azon jogát, hogy a nemzeti jog szerint bírósághoz forduljanak jogorvoslatért.
- (20) A tagállamoknak meg kell állapítaniuk az e rendelet megsértése esetén alkalmazandó szankciókat, és biztosítaniuk kell a szankciók alkalmazását. A szankcióknak hatékonyaknak, arányosaknak és visszatartó erejűeknek kell lenniük.

⁽¹⁾ HL L 158., 1990.6.23., 59. o.

(21) Mivel e rendelet céljait, nevezetesen az utasoknak a tagállamok mindegyikében nyújtandó magas színvonalú védelmet és segítséget, valamint annak biztosítását, hogy az egységes piacon a gazdasági szereplők összehangolt feltételek között működjenek, a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, és ezért az intézkedés terjedelme vagy hatásai miatt azok uniós szinten jobban megvalósíthatók, az Unió intézkedéseket hozhat az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt szubsidiaritás elvének megfelelően. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez a rendelet nem lépi túl az e célok eléréséhez szükséges mértéket.

(22) E rendelet végrehajtásának a fogyasztóvédelmi jogszabályok alkalmazásáért felelős nemzeti hatóságok közötti együttműködésről szóló, 2004. október 27-i 2006/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendeleten (a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló rendelet) ⁽¹⁾ kell alapulnia. A 2006/2004/EK rendeletet ezért ennek megfelelően módosítani kell.

(23) A személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 1995. október 24-i 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽²⁾ szigorú tiszteletben tartása és végrehajtása szükséges ahhoz, hogy garantálni lehessen a természetes és jogi személyek magánéletének védelmét, valamint biztosítani lehessen, hogy a kért információk és jelentések kizárólag az e rendeletben meghatározott kötelezettségek teljesítését szolgálják, és azokat ne használják fel a fenti személyek rovására.

(24) Ez a rendelet tiszteletben tartja azokat az alapvető jogokat és betartja a különösen az Európai Unió alapjogi chartája által megállapított alapelveket az Európai Unióról szóló szerződés 6. cikkében értelmében,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

I. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. cikk

Tárgy

Ez a rendelet az alábbiakra vonatkozóan állapít meg szabályokat:

a) a hátrányos megkülönböztetés tilalma az utasok között a szállítók által felajánlott személyszállítási feltételek tekintetében;

b) a hátrányos megkülönböztetés tilalma és segítségnyújtás a fogyatékkal élő és a csökkent mozgásképességű személyek esetében;

c) az utasok jogai törlés vagy késés esetén;

d) az utasok számára minimálisan nyújtandó tájékoztatás;

e) a panaszok kezelése;

f) a végrehajtásra vonatkozó általános szabályok.

2. cikk

Hatály

(1) E rendelet az alábbi módokon utazó utasokra alkalmazandó:

a) személyszállító járással, amennyiben a beszállás szerinti kikötő valamely tagállam területén található;

b) személyszállító járással, amennyiben a beszállás szerinti kikötő valamely tagállam területén kívül található, és a kiszállás szerinti kikötő valamely tagállam területén található, feltéve, hogy a járatot uniós szállító üzemelteti;

c) üdülési célú hajóúton, amennyiben a beszállás szerinti kikötő valamely tagállam területén található. Mindazonáltal a 16. cikk (2) bekezdése, a 18. cikk, a 19. cikk és a 20. cikk (1) és (4) bekezdése nem alkalmazandó ezekre az utasokra.

(2) E rendelet nem alkalmazandó az alábbi módokon utazó utasokra:

a) a legfeljebb 36 utas szállítására engedélyezett hajókon;

b) a hajó üzemeltetéséért felelős, legfeljebb háromfős személyzettel rendelkező hajókon, vagy ahol a teljes személyszállítási szolgáltatás egy irányban 500 méternél kevesebb; vagy

c) az üdülési célú hajóúttól eltérő, kiránduló és városnéző hajóúton.

(3) A tagállamok ... (*)-tól két éves időszakra mentesíthetik e rendelet alkalmazása alól a kevesebb, mint 300 bruttó tonna úrtartalmú, a belföldi közlekedésben üzemeltetett tengerjáró hajókat, feltéve hogy az utasok e rendelet szerinti jogait a nemzeti jog megfelelően biztosítja.

(4) A tagállamok e rendelet alkalmazása alól mentességet adhatnak a közszolgáltatási kötelezettségek és közszolgáltatási szerződések által szabályozott személyszállítási szolgáltatások és az integrált szolgáltatások tekintetében, feltéve hogy az utasok e rendelet szerinti jogait a nemzeti jog megfelelően biztosítja.

⁽¹⁾ HL L 364., 2004.12.9., 1. o.

⁽²⁾ HL L 281., 1995.11.23., 31. o.

(*) E rendelet alkalmazásának időpontja.

(5) E rendeletben semmi nem értelmezhető oly módon, hogy műszaki követelményeket képezne, amelyek a szállítókra, a terminálüzemeltetőkre vagy más jogalanyokra kötelezettségeket rónának a hajóik, infrastruktúrájuk, illetve a kikötőkben és kikötői terminálokban lévő berendezésük átalakítására vagy lecserélésére nézve.

3. cikk

Fogalom meghatározások

E rendelet alkalmazásában:

- a) „fogyatékossgal élő személy” vagy „csökkent mozgásképességű személy”: bármely személy, akinek mozgásképessége a közlekedés során bármilyen fizikai (érzék- vagy mozgásszervi, állandó vagy időleges) fogyatékossgal, értelmi fogyatékossgal vagy sérüléssel, vagy más fogyatékossgához vezető ok, illetve életkor miatt korlátozott, és akinek helyzete kellő figyelmet igényel, és szükségessé teszi a valamennyi utas rendelkezésére álló szolgáltatás hozzáigazítását az érintett személy egyéni igényeihez;
- b) „valamely tagállam területe”: olyan terület, amely a Szerződés 355. cikké értelmében, az abban foglalt feltételek szerint annak hatálya alá tartozik;
- c) „hozzáférési feltételek”: a kikötői terminálok és a hajók hozzáférhetőségére vonatkozó szabványok, iránymutatás és tájékoztatás, beleértve a fogyatékossgal élő és a csökkent mozgásképességű személyeket segítő eszközöket;
- d) „szállító”: olyan természetes vagy jogi személy, aki személyszállító járatok vagy üdülési célú hajóutak formájában személyszállítási szolgáltatásokat nyújt a nyilvánosság számára;
- e) „uniós szállító”: valamely tagállam területén letelepedett szállító, illetve olyan szállító, aki valamely tagállam területén található indulási helyen vagy célállomással üzemeltetett személyszállító járatok formájában nyújt személyszállítási szolgáltatásokat;
- f) „személyszállító járat”: nyilvános menetrend szerint üzemeltetett, személyeket szállító tengeri vagy belvízi kereskedelmi hajójárat;
- g) „integrált szolgáltatások”: adott földrajzi területen belül nyújtott, összekapcsolt közlekedési szolgáltatások, amelyekhez egységes tájékoztatási rendszer, jegykiadó rendszer és menetrend kapcsolódik;
- h) „teljesítő szállító”: a szállítóval nem azonos személy, aki ténylegesen teljesíti - egészében vagy részben - a személyszállítást;
- i) „belvízi út”: közlekedési célra használt, természetes vagy mesterséges, hajózható szárazföldi víztest vagy összefüggő

víztestek rendszere, például tó, folyó, csatorna vagy ezek bármely együttese;

- j) „kikötő”: az a hely vagy földrajzi terület, amelyet kiépítettek és létesítményekkel láttak el a olyan hajók fogadásának lehetővé tétele érdekében, amelyekről az utasok rendszeresen be- és kiszállnak;
- k) „kikötői terminál”: a kikötőnek a szállító vagy terminálüzemeltető által személyszállító járatot igénybe vevő vagy üdülési célú hajóúton részt vevő utasok be- és kiszállítására szolgáló létesítmények - így például az utasfelvételi pontok, a jegypénztárak és a várótermek - és személyzet található;
- l) „hajó”: tengeren vagy belvízi utakon közlekedő vízi jármű;
- m) „személyszállítási szerződés”: a szállító és az utas között egy vagy több személyszállító járat vagy üdülési célú hajóút igénybevételére létrejött fuvarozási szerződés;
- n) „menetjegy”: a személyszállítási szerződést igazoló érvényes dokumentum vagy egyéb bizonyíték;
- o) „menetjegy-értékesítő”: a szállító nevében személyszállítási szerződést kötő kiskereskedő;
- p) „utazásközvetítő”: személyszállítási szerződések utas részéről történő megkötésével foglalkozó kiskereskedő;
- q) „utazásszervező”: a 90/314/EGK rendelet 2. cikkének 2. és 3. pontja szerinti, a szállítóval nem azonos szervező;
- r) „foglás”: adott időpontban induló személyszállító járatra vagy üdülési célú hajóútra történő helybiztosítás;
- s) „terminálüzemeltető”: valamely tagállam területén található olyan köz- vagy magánszervezet, amely egy adott kikötői terminál igazgatásáért és irányításáért felelős;
- t) „üdülési célú hajóút”: kizárólag üdülési vagy szabadidős célú, szállással és más szolgáltatásokkal is kiegészülő, két éjszakát meghaladó tartózkodást magában foglaló tengeri vagy belvízi személyszállítási szolgáltatás;
- u) „hajózási káresemény”: a hajó hajótörése, felborulása, ütközése vagy megfeneklése, a hajón bekövetkező robbanás vagy tűz, illetve a hajó meghibásodása.

4. cikk

Menetjegyek és megkülönböztetésmentes szerződési feltételek

- (1) A szállítóknak az utasok részére menetjegyet kell kiállítaniuk, kivéve, ha a nemzeti jog alapján egyéb dokumentumok is feljogosítanak az utazásra. A menetjegy elektronikus formában is kiállítható.

(2) A szociális tarifák sérelme nélkül, a szállítók és a menetjegy-értékesítők által alkalmazott szerződéses feltételeket és tarifákat az utazóközönségnek a végfelhasználó állampolgárságától, továbbá a szállítók és a menetjegy-értékesítők Unión belüli letelepedésének helyétől függetlenül, közvetlen és közvetett megkülönböztetéstől mentesen kell felkínálni.

5. cikk

Egyéb teljesítő felek

(1) Amennyiben az e rendelet szerinti kötelezettségek teljesítését teljesítő szállítóra, menetjegy-értékesítőre vagy bármely más személyre bízzák, az ilyen megbízást kiadó szállítót, utazásközvetítőt, utazásszervezőt vagy terminálüzemeltetőt ez esetben is felelősség terheli a – a munkakörén belül eljáró – teljesítő személy cselekményeiért és mulasztásaiért.

(2) Az (1) bekezdésen felül, azon személyre, akire a szállító, utazásközvetítő, utazásszervező vagy terminálüzemeltető valamely kötelezettség teljesítését bízta, az adott kötelezettség tekintetében alkalmazni kell e rendelet rendelkezéseit, beleértve a felelősségre és a védekezésre vonatkozó rendelkezéseket is.

6. cikk

A felelősségelhárítás kizárása

Az e rendeletről fakadó kötelezettségeket nem lehet korlátozni vagy elhárítani, különösen a személyszállítási szerződésben foglalt eltérés vagy korlátozó záradék formájában.

II. FEJEZET

A FOGYATÉKOSSÁGGAL ÉLŐ ÉS A CSÖKKENT MOZGÁSKÉPESSÉGŰ SZEMÉLYEK JOGAI

7. cikk

Személyszállításhoz való jog

(1) A szállítók, utazásközvetítők és utazásszervezők a fogyatékosra vagy csökkent mozgásképességre hivatkozással nem tagadhatják meg a helyfoglalás elfogadását, menetjegy kiállítását vagy egyéb módon való biztosítását, valamint a személyek beszállítását.

(2) A fogyatékossgal élő és a csökkent mozgásképességű személyek részére a helyfoglalásokat és menetjegyeket pótdíj felszámítása nélkül kell biztosítani.

8. cikk

Kivételek és különleges feltételek

(1) A 7. cikk (1) bekezdése ellenére, a szállítók, utazásközvetítők és utazásszervezők az alábbi esetekben a fogyatékosra vagy a csökkent mozgásképességre hivatkozva megtagadhatják valamely személy helyfoglalásának elfogadását, menetjegyének kiállítását vagy egyéb módon történő biztosítását, valamint beszállítását:

a) amennyiben ez a nemzetközi, az uniós vagy nemzeti jog által előírt, alkalmazandó egészségügyi és biztonsági követelmények vagy a hatáskörrel rendelkező hatóságok által előírt egészségügyi és biztonsági követelmények teljesítése érdekében szükséges;

b) ha a személyhajó vagy a kikötői infrastruktúra és berendezések – beleértve a kikötői terminálokat is – kialakítása következtében a fogyatékossgal élő, illetve csökkent mozgásképességű személy beszállítása, kiszállítása vagy szállítása biztonságos vagy technikailag kivitelezhető módon nem lehetséges.

(2) Amennyiben a helyfoglalás vagy a menetjegy-kiállítás elutasításának alapja az (1) bekezdés szerinti indok, a szállítóknak, utazásközvetítőknél és utazásszervezőknél ésszerű erőfeszítéseket kell tenniük azért, hogy az érintett személy számára elfogadható alternatív személyszállítási lehetőséget ajánljanak fel a szállító által szervezett személyszállító járaton vagy üdülési célú hajóúton.

(3) Amennyiben fogyatékossga vagy csökkent mozgásképessége miatt megtagadják az olyan fogyatékossgal élő, illetve csökkent mozgásképességű személy beszállását, aki helyfoglalással vagy menetjeggyel rendelkezik, valamint teljesíti a 11. cikk (2) bekezdésében megállapított követelményeket, úgy e személy, valamint e cikk (4) bekezdése szerinti kísérője számára az I. mellékletnek megfelelően fel kell ajánlani a jegy árának visszatérítése és az átfoglalás közötti választást. A visszautazás és az átfoglalás közötti választás joga csak az összes egészségügyi és biztonsági követelmény teljesülésétől függően gyakorolható.

(4) Az (1) bekezdésben meghatározottakkal azonos feltételek mellett a szállító, utazásközvetítő vagy utazásszervező előírhatja, hogy a fogyatékossgal élő vagy csökkent mozgásképességű személyt az utazás során olyan személy kísérje, aki képes a fogyatékossgal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyt igényei szerint segíteni. A személyszállító járatok esetében az ilyen kísérő személyt díjmentesen kell szállítani.

(5) Ha a szállító, utazásközvetítő vagy utazásszervező él az (1) vagy (4) bekezdésben foglaltakkal, akkor a fogyatékossgal élő vagy csökkent mozgásképességű személyt haladéktalanul tájékoztatnia kell ennek különleges indokáról. Ezen indokról legkésőbb öt érintett személy tájékoztatásától számított legkésőbb öt munkanapon belül értesíteni kell a fogyatékossgal élő vagy csökkent mozgásképességű személyt. Az (1) bekezdés a) pontja szerinti elutasítás esetén hivatkozni kell az alkalmazandó egészségügyi és biztonsági előírásokra.

9. cikk

Akadálymentesség és tájékoztatás

(1) A fogyatékossgal élő vagy csökkent mozgásképességű személyek szervezeteivel együttműködve a szállítóknak és a terminálüzemeltetőknél – adott esetben szervezeteiken keresztül – a fogyatékossgal élő és a csökkent mozgásképességű személyek szállítása tekintetében megkülönböztetésmentes hozzáférési feltételeket kell teremteniük vagy biztosítaniuk.

(2) Az (1) bekezdésben említett hozzáférési feltételeket a szállítóknak és a terminálüzemeltetőknél fizikai formában vagy az interneten közzé kell tenniük azokon a nyelveken, amelyeken az utasokat általában tájékoztatják.

(3) Az utazásszervezők kötelesek rendelkezésre bocsátani az (1) bekezdésben említett, az általuk szervezett, értékesített vagy értékesítésre felkínált szervezett utazási formákban szereplő utazásokra alkalmazandó hozzáférési feltételeket.

(4) A szállítóknak, utazásközvetítőknak és utazásszervezőknek biztosítaniuk kell, hogy a személyszállítási feltételekkel kapcsolatos minden lényeges információ, az utazási információk és a hozzáférési feltételek – beleértve az internetes foglalást és tájékoztatást is – megfelelő és hozzáférhető formátumban a fogyatékossgal élő és a csökkent mozgásképességű személyek rendelkezésére álljanak.

10. cikk

Segítségnyújtáshoz való jog a kikötőkben és a hajók fedélzetén

A 9. cikk (1) bekezdésében előírt hozzáférési feltételektől függően a szállítóknak és a terminálüzemeltetőknek saját hatáskörükön belül a II. és III. mellékletben meghatározottak szerint díjmentesen segítséget kell nyújtaniuk a fogyatékossgal élő és a csökkent mozgásképességű személyek részére a kikötőkben – beleértve a be- és kiszállás alatt is – és a hajók fedélzetén.

11. cikk

A segítségnyújtás feltételei

(1) A szállítóknak és a terminálüzemeltetőknek saját hatáskörükön belül segítséget kell nyújtaniuk a fogyatékossgal élő és csökkent mozgásképességű személyek részére, összhangban a 10. cikkben foglaltakkal, valamint az alábbi feltételekkel:

- a) a szállítónak vagy a terminálüzemeltetőnek legalább két munkanappal az igényelt segítség előtt bejelentik, hogy ilyen segítségre van szükség;
- b) a fogyatékossgal élő vagy csökkent mozgásképességű személy megjelenik a kikötőben vagy a 12. cikk (3) bekezdése szerinti, arra kijelölt helyszínen:
  - i. a szállító által írásban megjelölt időpontban, amely legfeljebb 60 perccel lehet korábban a közzétett beszállási időpontnál, vagy
  - ii. megjelölt beszállási időpont hiányában legalább 60 perccel a közzétett indulási időpont előtt.

(2) Az (1) bekezdésen felül, a fogyatékossgal élő vagy csökkent mozgásképességű személyeknek a foglaláskor vagy az előzetes menetjegyvásárláskor be kell jelenteniük a szállítónak a különleges elhelyezési vagy ültetési vagy az orvosi felszerelés magukkal szállítására vonatkozó igényüket, amennyiben az ilyen igény abban az időben ismert.

(3) Az (1) bekezdés a) pontja és a (2) bekezdés szerinti bejelentés minden esetben benyújtható azon utazásközvetítőhöz vagy utazásszervezőhöz, ahol a menetjegyet megvásárolták. Ha a jegy több útvonalra szól, egy bejelentés is elegendő, amennyiben a további utak időpontjára vonatkozó információkat is megadják.

(4) Ha az (1) bekezdés a) pontja és a (2) bekezdés szerinti bejelentés nem történt meg, a szállítóknak és a terminálüzemeltetőknek minden ésszerű intézkedést meg kell tenniük a segítségnyújtás érdekében, hogy a fogyatékossgal élő és a csökkent mozgásképességű személyek a hajóra beszállhassanak, abból kiszállhassanak, és azon utazhassanak.

(5) Amennyiben a fogyatékossgal élő vagy csökkent mozgásképességű személyt elismert segítő kutya kíséri, a kutyanak is helyet kell biztosítani az érintett személy mellett, amennyiben erről értesítették a szállítót, az utazásközvetítőt vagy az utazásszervezőt az elismert segítő kutyák személyhajókon történő szállítására alkalmazandó nemzeti előírásoknak megfelelően, ha ilyen előírások léteznek.

12. cikk

A bejelentések fogadása és találkozóhely kijelölése

(1) A szállítóknak, terminálüzemeltetőknek, utazásközvetítőknak és utazásszervezőknek valamennyi szükséges intézkedést meg kell tenniük, hogy megkönnyítsék a 11. cikk (1) bekezdés a) pontjának és a 11. cikk (2) bekezdésének megfelelően tett bejelentések fogadását. Ez a kötelezettség minden értékesítési pontjukra érvényes, beleértve a telefonon és az interneten történő értékesítést is.

(2) Amennyiben az utazásközvetítőhöz vagy utazásszervezőhöz az (1) bekezdésben említett bejelentés érkezik, szokásos munkaidejében haladéktalanul továbbítania kell ezt az információt a szállítónak vagy a terminálüzemeltetőnek.

(3) A szállítóknak és a terminálüzemeltetőknek a kikötői terminálokon belül vagy kívül ki kell jelölniük azt a helyszínt, ahol a fogyatékossgal élő és a csökkent mozgásképességű személyek bejelenthetik érkezésüket és segítséget kérhetnek. Ezt a helyszínt egyértelmű jelzésekkel kell ellátni, és ezen a helyszínen hozzáférhető formában rendelkezésre kell bocsátani a kikötői terminállal és a biztosított segítségnyújtással kapcsolatos alapvető információkat.

13. cikk

A segítségnyújtással kapcsolatos minőségi előírások

(1) Az előző naptári évben összesen több mint 100 000 fős kereskedelmi utasforgalmat lebonyolító kikötői terminálokat vagy személyszállító járatokat üzemeltető terminálüzemeltetőknek és szállítóknak saját hatáskörükön belül, a fogyatékossgal élő és a csökkent mozgásképességű személyeket képviselő szervezetekkel együttműködve minőségi előírásokat kell meghatározniuk a II. és III. mellékletben meghatározott segítségnyújtásra vonatkozóan, és – adott esetben szervezeteiken keresztül – meg kell állapítaniuk azok teljesítésének erőforrás-követelményeit.

(2) Az (1) bekezdésben előírt minőségi előírásokat a szállítóknak és a terminálüzemeltetőknek fizikailag vagy az interneten hozzáférhető formában közzé kell tenniük azokon a nyelveken, amelyeken az utasokat általában tájékoztatják.

14. cikk

Képzés és oktatás

A tengerészek képzéséről, képezéséről és az őrszolgálat ellátásáról szóló nemzetközi egyezmény és kódex, valamint a felülvizsgált rajnai hajózási egyezmény és a dunai hajózás rendjéről szóló egyezmény értelmében elfogadott szabályozások sérelme nélkül a szállítóknak és adott esetben a terminálüzemeltetőknek fogyatékosokkal kapcsolatos képzési eljárásokról – többek között oktatásról – kell gondoskodniuk, amelyek biztosítják azt, hogy:

- a) a fogyatékosokkal élő és a csökkent mozgásképességű személyeknek közvetlen segítséget nyújtó személyzetük, beleértve a bármely más teljesítő fél által alkalmazottakat is, részesüljön a IV. melléklet A. és B. része szerinti képzésben vagy oktatásban; és
- b) a jegyfoglalásért és jegyértékesítésért és a be- és kiszállításért egyéb módon felelős személyzetük, beleértve a bármely más teljesítő fél által alkalmazottakat is, részesüljön a IV. melléklet A. része szerinti képzésben vagy oktatásban.

15. cikk

Mozgást segítő eszközök vagy egyéb különleges felszerelések tekintetében nyújtott kártérítés

(1) A szállítóknak és a terminálüzemeltetőknek kártérítési kötelezettségük keletkezik a fogyatékosokkal élő és a csökkent mozgásképességű személyek által használt, mozgást segítő eszközök vagy egyéb különleges felszerelések megsemmisülése vagy sérülése okozta kár tekintetében, amennyiben a káresemény a szállító vagy a terminálüzemeltető szándékos vagy gondatlan magatartása miatt következett be. A szállító szándékos vagy gondatlan károkozását vélelmezni kell hajózási káresemény által előidézett kár esetén.

(2) Az (1) bekezdésben említett kártérítés összegének az érintett eszköz újraberzerzési értékének vagy adott esetben a javításához kapcsolódó költségeknek kell megfelelnie.

(3) Az (1) és (2) bekezdés nem alkalmazható, amennyiben a tengeri utasszállítók baleseti felelősségéről szóló, 2009. április 23-i 392/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽¹⁾ 4. cikkét kell alkalmazni.

(4) Ezen felül mindent meg kell tenni egy ideiglenes csereszköz gyors biztosítása érdekében.

III. FEJEZET

A SZÁLLÍTÓK ÉS TERMINÁLÜZEMELTETŐK KÖTELEZETTSÉGEI AZ UTAZÁS SORÁN TÖRTÉNŐ FENNAKADÁS ESETÉN

16. cikk

Tájékoztatás törölt vagy késedelmes indulás esetén

(1) Személyszállító járat vagy üdülési célú hajóút késedelmes indulása vagy törlése esetén a szállítónak – vagy adott esetben a terminálüzemeltetőnek – a lehető legkorábban, de legkésőbb 30

perccel a menetrend szerinti indulás időpontját követően tájékoztatnia kell a kikötői terminálból induló utasokat a helyzetről és – amint ez az információ rendelkezésre áll – a várható indulási és érkezési időről.

(2) Ha az utasok járatörlés vagy késés miatt elmulasztanak egy csatlakozó járatot, a szállító - és adott esetben a terminálüzemeltető - ésszerű erőfeszítéseket tesz, hogy tájékoztassa az érintett utasokat az alternatív csatlakozási lehetőségekről.

(3) A szállító - vagy adott esetben a terminálüzemeltető - biztosítja, hogy a fogyatékosokkal élő vagy csökkent mozgásképességű utasok hozzáférhető formában megkapják az (1) és (2) bekezdésben előírt tájékoztatást.

17. cikk

Segítségnyújtás törölt vagy késedelmes indulás esetén

(1) Ha a szállító megalapozottan számol azzal, hogy a személyszállító járatot vagy üdülési célú hajóutat törlik vagy annak indulása a menetrend szerinti induláshoz képest több mint 120 percet késik, a kikötői terminálból induló utasok részére díjmentesen kísétkézést, étkezést vagy frissítőt kell felkínálni a várakozási idővel ésszerű arányban, feltéve, hogy az rendelkezésre áll, vagy ésszerű módon beszerezhető.

(2) Minden olyan járatörlés vagy késedelmes indulás esetén, amikor egy vagy több éjszaka eltöltése, illetve az utas által eredetileg tervezettnél hosszabb tartózkodás válik szükségessé – amennyiben az fizikailag lehetséges – a szállítónak az (1) bekezdésben előírt kísétkézésen, étkezéseken vagy frissítőkön kívül díjmentesen megfelelő fedélzeti vagy parti szálláshelyet és a kikötői terminál és a szálláshely közötti szállítást is fel kell ajánlania a kikötői terminálból induló utasok részére. A szállító utasonként 120 euróra korlátozhatja a parti szálláshelyre fordított költséget, amely nem foglalja magába a kikötői terminál és a szálláshely közötti szállítást.

(3) Az (1) és (2) bekezdés alkalmazása során a szállítónak különös figyelmet kell fordítania a fogyatékosokkal élő és a csökkent mozgásképességű személyek és az őket kísérő személyek igényeire.

18. cikk

Átfoglás és visszatérítés törölt vagy késedelmes indulás esetén

(1) Ha a szállító megalapozottan számol azzal, hogy a személyszállító járatot törlik vagy annak a kikötői terminálból való indulása több mint 120 percet késik, az utas részére haladéktalanul fel kell ajánlani az alábbiak közötti választást:

a) a személyszállítási szerződésben foglaltak szerinti átfoglás a végső célállomásra irányuló, hasonló személyszállítási feltételek mellett a lehető legkorábbi alkalommal történő utazásra;

b) a menetjegy árának visszatérítése és adott esetben a személyszállítási szerződésben foglaltak szerint a lehető legkorábbi díjmentes visszaszállítás a kiindulási pontra.

⁽¹⁾ HL L 131., 2009.5.28., 24. o.

(2) Amennyiben a személyszállító járatot törlik vagy annak a kikötői terminálból való indulása több mint 120 percet késik, az utasok jogosultak az ilyen átfoglalásra vagy a menetjegy árának a szállító általi visszatérítésére.

(3) Az (1) bekezdés b) pontja és a (2) bekezdés szerinti visszatérítést hét napon belül, készpénzben, elektronikus banki átutalással, banki megbízással vagy csekkel kell teljesíteni; a jegy teljes vételárát vissza kell fizetni az utazás meg nem tett szakaszára vagy szakaszaira, továbbá a már megtett szakaszra vagy szakaszokra, ha az utazás az utas eredeti útiterve szempontjából feleslegessé vált.

19. cikk

A menetjegy ára alapján járó kártérítés késedelmes érkezés esetén

(1) Az utas közlekedéshez való jogának elvesztése nélkül kártérítést követelhet a szállítótól, ha a személyszállítási szerződésben foglalt végső célállomásra késve érkezik meg. A kártérítés minimális összege a menetjegy 25 %-a legalább az alábbi hosszúságú késések esetén:

- egy óra legfeljebb négyórás menetrend szerinti utazás esetén;
- két óra több mint négyórás, de legfeljebb nyolcórás menetrend szerinti utazás esetén;
- három óra több mint nyolcórás, de legfeljebb 24 órás menetrend szerinti utazás esetén; vagy
- hat óra több mint 24 órás menetrend szerinti utazás esetén.

Amennyiben a késés időtartama meghaladja az a)–d) pontban foglalt időtartam kétszeresét, a kártérítés összege a menetjegy árának 50 %-a.

(2) Azok az utasok, akik utazási igazolvánnyal vagy bérlettel rendelkeznek, és akik több alkalommal késést szenvednek el igazolványuk, illetve bérletük érvényességi ideje alatt, megfelelő kártérítést követelhetnek a szállító kártérítési szabályzata alapján. Ennek a szabályzatnak tartalmaznia kell az érkezési késések meghatározásának és a kártérítések kiszámításának kritériumait.

(3) A kártérítést az utas által a késedelmes személyszállításért ténylegesen fizetett árhoz viszonyítva kell kiszámítani.

(4) Amennyiben a személyszállítási szerződés menettérti útra szól, az oda- vagy a visszaúton elszenvedett késésekért fizetendő kártérítést a személyszállítási szolgáltatásban foglalt utazás árának feléhez viszonyítva kell kiszámítani.

(5) A kártérítést a kártérítési igény benyújtásától számított egy hónapon belül ki kell fizetni. A kártérítés utalványban és/vagy egyéb szolgáltatásban is fizethető, feltéve, hogy különösen az érvényességre és a célállomásra vonatkozó feltételek

rugalmasak. Az utas kérésére a kártérítést pénz formájában kell kifizetni.

(6) A menetjegy ára alapján járó kártérítést nem csökkenthetik pénzügyi tranzakciós költségek, például díjak, telefonköltség vagy postaköltség. A szállítók megállapíthatnak egy minimális összeghatárt, amely alatt nem fizetnek kártérítést. Ez a határérték nem haladhatja meg a 10 eurót.

20. cikk

Mentességek

(1) A 17., 18. és 19. cikk nem alkalmazandó a nyílt menetjeggyel rendelkező utasokra mindaddig, amíg az indulás idejét fel nem tüntették, kivéve az utazási igazolvánnyal vagy bérlettel rendelkező utasokat.

(2) A 17. és 19. cikk nem alkalmazandó, ha az utas még a menetjegy megvásárlását megelőzően tájékoztatást kap a járat-törlésről vagy a késésről, illetve ha a járat-törlés vagy késés oka az utas szándékos magatartása miatt keletkezik.

(3) A 17. cikk (2) bekezdése nem alkalmazandó abban az esetben, ha a járat-törlés vagy a késés a hajó biztonságos üzemeltetését veszélyeztető időjárási viszonyok miatt következik be.

(4) A 19. cikk nem alkalmazandó, ha a járat-törlés vagy a késés a hajó biztonságos üzemeltetését veszélyeztető időjárási viszonyok vagy a személyszállítási szolgáltatás teljesítését megakadályozó olyan rendkívüli körülmények miatt következett be, amelyeket minden ésszerű intézkedés megtétele esetén sem lehetett volna elkerülni.

21. cikk

További kárigények

E rendelet rendelkezései nem zárják ki, hogy az utasok a közlekedési járatok törlése vagy késése miatt kártérítési követelés-ikkkel a nemzeti joggal összhangban a nemzeti bíróságokhoz forduljanak, többek között a 90/314/EGK irányelv alapján.

IV. FEJEZET

A TÁJÉKOZTATÁSRA ÉS A PANASZOKRA VONATKOZÓ ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK

22. cikk

Az utazási tájékoztatáshoz való jog

A szállítóknak és a terminálüzemeltetőknek saját hatáskörükön belül a teljes út során hozzáférhető formában megfelelő tájékoztatást kell nyújtaniuk az utasok részére azokon a nyelveken, amelyeken az utasokat általában tájékoztatják. Különös figyelmet kell fordítani a fogyatékkal élő és a csökkent mozgásképességű személyek igényeire.

23. cikk

Az utasjogokra vonatkozó tájékoztatás

(1) A szállítóknak és a terminálüzemeltetőknek – a saját hatáskörükön belül – biztosítaniuk kell, hogy az e rendelet alapján az utasokat megillető jogokra vonatkozó tájékoztatás a hajók fedélzetén és a kikötői terminálokban nyilvánosan hozzáférhető legyen. A tájékoztatást hozzáférhető formában kell nyújtani azokon a nyelveken, amelyeken az utasokat általában tájékoztatják. A tájékoztatásnál különös figyelmet kell fordítani a fogyatékossgal élő és a csökkent mozgásképességű személyek igényeire.

(2) Az (1) bekezdésben említett tájékoztatási kötelezettségnek való megfelelés érdekében a szállítók és a terminálüzemeltetők használhatják ezen rendelet rendelkezéseinek összefoglalóját, amelyet a Bizottság az Európai Unió intézményeinek összes hivatalos nyelvén elkészít és rendelkezésükre bocsát.

(3) A szállítóknak és a terminálüzemeltetőknek a hajókon és a kikötői terminálokban megfelelő módon tájékoztatniuk kell az utasokat a 25. cikk (1) bekezdésének megfelelően a tagállam által kijelölt végrehajtó szerv elérhetőségéről.

24. cikk

Panaszok

(1) A szállítóknak ki kell alakítaniuk, vagy alkalmazniuk kell az e rendelettel szabályozott jogokra és kötelezettségekre vonatkozó panaszkezelő mechanizmust.

(2) Amennyiben az e rendelet hatálya alá tartozó utas panaszt kíván benyújtani a szállítóhoz, ezt a járat igénybevétele vagy annak megghiúsulását követő két hónapon belül kell megtennie. A panasz kézhezvételétől számított egy hónapon belül a szállítónak tájékoztatnia kell az utast arról, hogy panaszának helyt adtak, azt elutasították vagy még vizsgálják. A végleges választ legkésőbb a panasz kézhezvételétől számított három hónapon belül meg kell adni.

V. FEJEZET

VÉGREHAJTÁS ÉS NEMZETI VÉGREHAJTÓ SZERVEK

25. cikk

Nemzeti végrehajtó szervek

(1) Minden tagállam kijelöl egy vagy több új vagy már meglévő szervet, amely e rendelet végrehajtásáért felel a területén levő kikötőkből induló személyszállító járatok és üdülési célú hajóutak, valamint a harmadik országokból és kikötőkbe induló személyszállító járatok tekintetében. Az egyes szervek megteszik az e rendeletnek való megfeleléshez szükséges intézkedéseket.

E szerveknek felépítésükben, finanszírozási döntéseikben, jogi szerkezetükben és döntéshozatalukban függetlennek kell lenniük a szállítóktól, az utazásszervezőktől és a terminálüzemeltetőktől.

(2) A tagállamok tájékoztatják a Bizottságot az e cikknek megfelelően kijelölt szervről vagy szervekről.

(3) Az utasok a nemzeti joggal összhangban panaszt nyújthatnak be e rendelet feltételezett megsértése tekintetében az (1) bekezdés szerint kijelölt hatáskörrel rendelkező szervnek vagy a tagállam által kijelölt egyéb hatáskörrel rendelkező szervnek.

A tagállamok úgy is dönthetnek, hogy

a) az utasnak első lépésként a szállító részére kell benyújtania az e rendelet szerinti panaszt; és/vagy

b) a nemzeti végrehajtó szerv vagy a tagállam által kijelölt más hatáskörrel rendelkező szerv fellebbviteli szervként jár el azon panaszok tekintetében, amelyeknek a 24. cikk alapján történő rendezése megghiúsult.

(4) Azok a tagállamok, amelyek a 2. cikk (4) bekezdése alapján egyes szolgáltatások mentessége mellett döntöttek, az utasjogok érvényesítését biztosító hasonló mechanizmusról gondoskodnak.

26. cikk

Jelentés a végrehajtásról

A 25. cikk szerint kijelölt végrehajtó szervek ... (*) június 1-jén és azt követően minden második év június 1-jén jelentést tesznek közzé az előző két naptári évben végzett tevékenységükről, amely többek között tartalmazza az e rendelet rendelkezéseinek végrehajtása érdekében hozott intézkedések bemutatását, az alkalmazott szankciók részleteit, valamint a panaszokra és az alkalmazott szankciókra vonatkozó statisztikát.

27. cikk

A végrehajtási szervek együttműködése

A 25. cikk (1) bekezdésében említett nemzeti végrehajtó szervek – szükség szerint – információt cserélnek munkájukról, valamint döntéshozatali elveikről és gyakorlatukról. A Bizottság támogatja őket e feladatuk végrehajtásában.

28. cikk

Szankciók

A tagállamok megállapítják az e rendelet rendelkezéseinek megsértése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozó szabályokat, és minden szükséges intézkedést megtesznek azok végrehajtása érdekében. Az előírt szankcióknak hatékonyaknak, arányosaknak és visszatartó erejűeknek kell lenniük. A tagállamok ... (**)-ig értesítik a Bizottságot e szabályokról és intézkedésekről, és közlik a Bizottsággal az e rendelkezéseket érintő minden későbbi módosítást is.

(*) E rendelet alkalmazásának időpontját követő két évvel.

(**) E rendelet alkalmazásának időpontja.

VI. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

29. cikk

Jelentéstétel

... (*)-ig a Bizottság jelentést tesz az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak e rendelet végrehajtásáról és hatásáról. A jelentést szükség szerint a rendelet előírásainak részletesebb végrehajtására vagy a rendelet módosítására irányuló jogalkotási javaslatoknak kell kísélniük.

30. cikk

A 2006/2004/EK rendelet módosítása

A 2006/2004/EK rendelet melléklete a következő ponttal egészül ki:

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt ...

az Európai Parlament részéről
az elnök

...

„19. Az Európai Parlamenti és a Tanács ...-i .../2009/EU rendelete a tengeri és belvízi közlekedést igénybe vevő utasok jogairól (*)

(*) HL ...”

31. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ezt a rendeletet ... (**)-tól/-től kell alkalmazni.

a Tanács részéről
az elnök

...

(*) E rendelet alkalmazásának időpontja után három évvel.

(**) E rendelet kihirdetésének időpontját követő 36 hónap.

I. MELLÉKLET

A fogyatékossgal élő és a csökkent mozgásképességű személyek visszatéréshez vagy átfoglaláshoz való joga a 8. cikk szerint

1. Az e mellékletre való hivatkozás esetén a fogyatékossgal élő és a csökkent mozgásképességű személyek az alábbiak között választhatnak:
  - a) — hét napon belül, készpénzben, elektronikus banki átutalással, banki megbízással vagy csekkel a jegy teljes vételárának visszafizetése az utazás meg nem tett szakaszára vagy szakaszaira, továbbá a már megtett szakaszra vagy szakaszokra, ha az utazás az utas eredeti útíterve szempontjából feleslegessé vált, továbbá adott esetben — a lehető legkorábbi alkalommal visszaút a kiindulási pontra; vagy
  - b) a személyszállítási szerződésben foglaltak szerinti átfoglalás a végső célállomásra irányuló, hasonló személyszállítási feltételek mellett a lehető legkorábbi alkalommal történő utazásra; vagy
  - c) az utasnak megfelelő későbbi időpontra a személyszállítási szerződésben foglaltak szerint, hasonló személyszállítási feltételek mellett történő átfoglalás a végső célállomásra közlekedő másik járatra, feltéve, hogy van még jegy.
2. Az 1. pont a) alpontja a szervezett utazás keretében közlekedő utasokra is alkalmazandó, kivéve a visszatérésre vonatkozó jogot, ha az a 90/314/EGK irányelv alapján is fennáll.
3. Amennyiben egy települést, várost vagy régiót több kikötő szolgál ki, és a szállító az utasnak a foglaláshoz képest egy alternatív kikötőbe történő utazást ajánl, akkor a szállítót terheli az utas átszállításának a költsége az alternatív kikötőből abba a kikötőbe, ahová a foglalás szolt, vagy az utassal történt megállapodás alapján egy másik közeli célállomásra.

II. MELLÉKLET

A 10. és 13. cikk szerinti kikötői segítségnyújtás, beleértve a beszállítást és a kiszállítást is

1. A szükséges segítségnyújtás és intézkedések annak érdekében, hogy a fogyatékossgal élő és a csökkent mozgásképességű személyek:
    - bejelenthessék a kikötői terminálba való megérkezésüket, és segítséget kérhessenek,
    - a belépesi pontról eljuthassanak az utasfelvételi pulthoz (ha van) vagy a hajóig,
    - szükség esetén átessenek az utasfelvételen feladassák poggyászukat,
    - (ha van) az utasfelvételi pulttól a bevándorlási és biztonsági ellenőrző pontokon való részvételt követően eljuthassanak a hajóig,
    - szükség szerint felvonók, kerekesszékek vagy egyéb segítség igénybevételével felszállhassanak a hajóra,
    - a hajó ajtajától eljuthassanak az ülésükig/helyükig,
    - a hajón elhelyezhessék, majd újra magukhoz vehessék poggyászukat,
    - ülésüktől eljuthassanak a hajó ajtajáig,
    - szükség szerint felvonók, kerekesszékek vagy egyéb segítség igénybevételével elhagyhassák a hajót,
    - felvehessék poggyászukat (szükség esetén) és részt vehessenek a bevándorlási és vámvizsgálati pontokon,
    - a poggyászfelvételi csarnoktól vagy a kiszállóhelytől eljuthassanak a kijelölt kilépesi pontig,
    - igény esetén eljuthassanak a mosdóhelyiségekhez (ha vannak).
  2. Amennyiben a fogyatékossgal élő vagy csökkent mozgásképességű személyt kísérő személy segíti, e személy számára kérésre lehetővé kell tenni, hogy a kikötőben, illetve a be- és kiszállásnál biztosíthassa a szükséges segítséget.
  3. Valamennyi szükséges mozgást segítő eszköz kezelése, beleértve az olyan berendezéseket is, mint az elektromos kerekesszék.
  4. A károsodott vagy elveszített mozgást segítő eszköz ideiglenes helyettesítése, bár nem feltétlenül az eredetivel azonos eszközzel.
  5. Elismert segítő kutyák földi kezelése, amennyiben ez releváns.
  6. A beszálláshoz vagy a kiszálláshoz szükséges tájékoztatás hozzáférhető formában.
-

III. MELLÉKLET

A 10. és 13. cikk szerinti fedélzeti segítségnyújtás

1. Az elismert segítő kutyák szállítása a hajók fedélzetén, a nemzeti jog keretei között.
  2. A fogyatékossgal élő vagy csökkent mozgásképességű személyek számára szükséges orvosi segédeszközök és mozgást segítő eszközök szállítása, az elektromos kerekes széket is beleértve.
  3. A járatra vonatkozó lényeges információk közlése hozzáférhető formában.
  4. Kérésre és a biztonsági követelmények szabta keretek között, valamint a rendelkezésre álló helyek függvényében minden ésszerű intézkedés megtétele a fogyatékossgal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyek igényeinek figyelembevételére az üléshegy kiosztása során.
  5. Igény esetén segítségnyújtás a mosdóhelyiségekhez való eljutáshoz (ha vannak).
  6. Ha a fogyatékossgal élő vagy csökkent mozgásképességű személyt kísérő személy segíti, a szállítónak minden ésszerűen várható lépést meg kell tennie azért, hogy e személy a fogyatékossgal élő vagy csökkent mozgásképességű személy melletti ülésen vagy kabinban foglalhasson helyet.
-

IV. MELLÉKLET

A 14. cikk szerinti, fogyatékossgal kapcsolatos képzés, beleértve az oktatást is**A. A fogyatékossgal kapcsolatos tudatosságot szolgáló képzés, beleértve az oktatást is**

A fogyatékossgal kapcsolatos tudatosságot szolgáló képzés – beleértve az oktatást is – magában foglalja:

- a testi, érzékszervi (hallás és látás), rejtett fogyatékossgal élő vagy tanulásba akadályozott személyekkel kapcsolatos ismeretek és e személyek megfelelő kezelése, beleértve azt is, hogyan lehet felismerni a mozgásban, tájékozódásban vagy kommunikációban korlátozott személyek különböző képességeit;
- a fogyatékossgal élő és a csökkent mozgásképességű személyek előtt álló akadályok, beleértve a hozzáállásbeli, környezeti/fizikai és szervezeti akadályokat is;
- elismert segítő kutyák, beleértve a segítő kutyák szerepét és igényeit;
- váratlan események kezelése;
- interperszonális készségek, valamint a hallássérült, a látássérült, a beszédsérült és a tanulásban akadályozott személyekkel való kommunikáció módszerei;
- a személyhajók idős és fogyatékossgal élő személyek igényeinek megfelelő tervezésére és üzemeltetésére vonatkozó ajánlással kapcsolatos IMO iránymutatások általános ismerete.

B. A fogyatékossgal élőknek nyújtott segítséggel kapcsolatos képzés, beleértve az oktatást is

A fogyatékossgal élőknek nyújtott segítséggel kapcsolatos képzés – beleértve az oktatást is – magában foglalja:

- hogyan segítsék a kerekes széket használókat a kerekes székbe beülni vagy abból kiszállni;
- készségek az elismert segítő kutyával utazó, fogyatékossgal élő és csökkent mozgásképességű személyeknek nyújtott segítség vonatkozásában, beleértve az ilyen kutyák szerepét és szükségleteit;
- a látássérült utasok kíséretének és az elismert segítő kutyák kezelésének és szállításának módszerei;
- a fogyatékossgal élő és csökkent mozgásképességű személyeket segítő eszköztípusok megismerése és az eszközök gondos kezelésének megtanulása;
- a fel- és leszállás támogatásánál alkalmazott eszközök használata és a fel- és leszállásnál a fogyatékossgal élő és a csökkent mozgásképességű személyek biztonságát és méltóságát védő helyes segítő módszerek megtanulása;
- a megbízható és szakszerű segítségnyújtás szükségességének megértése. Annak megértése, hogy egyes fogyatékossgal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyek utazás közben kiszolgáltatottnak érezhetik magukat, mivel segítségnyújtásra szorulnak;
- az elsősegélynyújtás ismerete.

A TANÁCS INDOKOLÁSA

I. BEVEZETÉS

A Bizottság 2008. december 4-én benyújtotta a tengeri és belvízi közlekedést igénybe vevő utasok jogairól, valamint a fogyasztóvédelmi jogszabályok alkalmazásáért felelős nemzeti hatóságok közötti együttműködésről szóló 2006/2004/EK rendelet⁽¹⁾ módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre vonatkozó javaslatot.

Az Európai Parlament 2009. április 23-án első olvasatban megszavazta véleményét⁽²⁾.

A Tanács 2009. október 9-én politikai megállapodásra jutott a rendelettervezettel kapcsolatban. A jogi nyelvi ellenőrzést követően a Tanács 2010. március 11-én elfogadta az első olvasat során kialakított álláspontját az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkében meghatározott rendes jogalkotási eljárással összhangban.

Munkája során a Tanács figyelembe vette az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét is. A Régiók Bizottsága úgy döntött, hogy nem közöl véleményt.

II. AZ ELSŐ OLVASATBAN ELFOGADOTT ÁLLÁSPONT ELEMZÉSE

1. Általános megállapítások

A tengeri és belvízi közlekedést igénybe vevő utasok jogairól szóló európai parlamenti és tanácsi rendelettervezet az utasok – és különösen a fogyatékossgal élő és a csökkent mozgásképességű személyek – jogainak megerősítésére vonatkozó általános uniós célkitűzés részét képezi. A légi⁽³⁾ és a vasúti⁽⁴⁾ közlekedést igénybe vevő utasokra vonatkozóan már elfogadtak hasonló jellegű jogszabályt. A javaslat rendelkezéseket tartalmaz egyrészt a fogyatékossgal élő és a csökkent mozgásképességű személyek megkülönböztetésmentes hozzáférésére és segítségükre, másrészt az összes utas segítséghez, tájékoztatáshoz és – késés vagy törlés esetén – esetleges kártérítéshez való jogára vonatkozóan.

A Tanács a javaslat célját tekintve egyetért ugyan a Bizottsággal, megközelítése ugyanakkor az eredeti javaslat nagyobb mértékű kiigazításaival járt. A javasolt rendelkezések közül néhány nem volt elfogadható, mivel túl nagy adminisztratív terhet és járulékos költségeket rótt volna a fuvarozókra és a nemzeti közigazgatásokra, anélkül, hogy olyan hozzáadott értéket képviselt volna az utasok számára, amely ellensúlyozná e kellemetlenségeket. Más rendelkezéseket átszerkesztettek a rendelet egyszerűsítése és egyértelműbbé tétele céljából.

E megközelítés eredményeként a Tanács első olvasatban elfogadott álláspontja az eredeti bizottsági javaslat átszövegezése, valamint a szöveg több rendelkezésének törlése révén nagymértékben módosítja azt. Ez azt jelenti, hogy a Tanács nem fogadott el minden módosítást, amelyet az Európai Parlament első olvasatban elfogadott véleményébe ezen törölt rendelkezésekhez kapcsolódóan vezetett be.

2. Elsődleges szakpolitikai kérdések

i. Hatály

Területi hatály

A Bizottság azt javasolta, hogy a rendelet a tagállamok kikötői közötti és a tagállamok kikötőiben zajló személyszállítási és sétahajózási szolgáltatásokra vonatkozzon.

⁽¹⁾ 11990/08

⁽²⁾ A6-0209/2009

⁽³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2004. február 11-i 261/2004/EK rendelete a visszautasított beszállás és légi járatok törlése vagy hosszú késése esetén az utasoknak nyújtandó kártalanítás és segítség közös szabályainak megállapításáról, és a 295/91/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 46., 2004.2.17., 1. o.), valamint az Európai Parlament és a Tanács 2006. július 5-i 1107/2006/EK rendelete a légi járműveken utazó fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyek jogairól (HL L 204., 2006.7.26., 1. o.).

⁽⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2007. október 23-i 1371/2007/EK rendelete a vasúti személyszállítást igénybe vevő utasok jogairól és kötelezettségeiről (HL L 315., 2007.12.3., 14. o.)

A Tanács úgy véli, hogy e tekintetben egyértelműbbé kell tenni a Bizottság javaslatát annak érdekében, hogy ne torzuljon az EU-n belüli és az EU-n kívüli személyszállítási szolgáltatások közötti verseny. A Tanács első olvasatban elfogadott álláspontja ezért pontosítja ezeket a rendelkezéseket. Különbséget tesz azon személyszállítási szolgáltatások között, amelyek esetében a beszállás szerinti kikötő valamely tagállam területén található, és amelyek esetében a beszállás szerinti kikötő ugyan tagállami területen kívül található, a kiszállás szerinti kikötő viszont valamely tagállam területén belül. Ez utóbbi esetben a rendeletet csak akkor kell majd alkalmazni, ha a járatot uniós fuvarozó működteti. Az uniós fuvarozó fogalom meghatározását azonban a lehető legtágabb értelemben kell megfogalmazni annak érdekében, hogy az EU-n belüli és az azon kívüli kikötők közötti személyszállítási szolgáltatások többségét magában foglalja. Ami a sétahajózást illeti, a rendelet csak azon sétahajó-járatokra fog vonatkozni, amelyek esetében a beszállás szerinti kikötő tagállami területen található.

A Tanács beillesztette továbbá a „tagállami terület” fogalom meghatározását.

Mentesség a hatály alól

A Bizottság eredeti javaslata alapvetően minden személyszállítási szolgáltatásra kiterjedt, függetlenül az utasok számától, az út hosszától, az utazás céljától, stb. A Bizottság csak a közszolgáltatási szerződés hatálya alá tartozó járatok tekintetében irányozta elő a mentesség nyújtásának lehetőségét a tagállamok számára.

A Tanács fontosnak tartja e rendelkezéseknek a gyakorlati megvalósíthatósággal és a szükségletekkel való összeegyeztetését. Ezért megállapít néhány kivételt, amelyekre a rendelet rendelkezéseit nem kell majd alkalmazni. A Tanács egyetért abban, hogy ki kell zárni a hatály alól a legfeljebb 36 utas szállítására hitelesített hajók utasait, a legfeljebb három fős legénységgel rendelkező hajók utasait és az egy irányban összesen 500 méternél kisebb személyszállítási távolságot teljesítő járatok utasait. Ezenkívül nem tartoznak a hatály alá az üdülési célú hajóutaktól eltérő kiránduló és városnéző hajóutak sem.

A tagállamok ezen túlmenően a rendelet hatálybalépésétől számított két éves időtartamra mentességet adhatnak a belföldi közlekedésben üzemeltetett, 300 bruttó tonnánál kisebb tengerjáró hajók számára. Amennyiben egy tagállam él ezzel a lehetőséggel, nemzeti joga keretében megfelelően garantálnia kell az utasok jogait. A tagállamok mentességet adhatnak a közszolgáltatási kötelezettségek és közszolgáltatási szerződések hatálya alá tartozó, valamint az integrált szolgáltatások keretében nyújtott személyszállítási szolgáltatások tekintetében is, amennyiben a nemzeti jogszabályok az utasjogokat megfelelő módon biztosítják.

Az Európai Parlament elvi szinten a Bizottság megközelítését követte, de beillesztette a tagállamok számára a városi és elővárosi járatok mentesítésének lehetőségét (10. módosítás). A Tanács ugyan nem veszi figyelembe ezt a módosítást, de a Tanács által a hatály tekintetében javasolt mentességek a gyakorlatban azt fogják jelenteni, hogy számos ilyen jellegű szolgáltatás kikerül a rendelet hatálya alól.

ii. A fogyatékossgal élő és a csökkent mozgásképességű személyek jogai

A Tanács teljes mértékben támogatja a Bizottság annak biztosítására irányuló célkitűzését, hogy a fogyatékossgal élő és a csökkent mozgásképességű személyek megkülönböztetésmentes hozzáféréssel rendelkezzenek a tengeri és belvízi közlekedéshez. A Tanács ezért – bizonyos egyszerűsítések és pontosítások kivételével – szorosan igazodik a Bizottság javaslatához.

A közlekedéshez való jog alóli kivételek tekintetében a Bizottság azt javasolta, hogy a fogyatékossgal élő személyek számára a biztonsági követelmények alapján, valamint a személyszállító hajó felépítésére hivatkozva lehessen megtagadni a szállítást. A Tanács ezt egészségügyi követelményekkel egészítette ki azon esetek figyelembe vétele céljából, amikor az utas biztonságos szállítása egészségi állapota miatt nem garantálható.

E tekintetben az Európai Parlament javasolta a biztonsági követelményekre vonatkozó valamennyi hivatkozás elhagyását (1., 26. és 29. módosítás), valamint a biztonságos, méltóságteljes és kivitelezhető módon történő szállításra való hivatkozás beillesztését (27. módosítás). Ez utóbbi módosítást a Tanács a „méltóságteljes” szó kivételével beépítette első olvasatban elfogadott álláspontjába. A Tanács úgy véli, hogy a fogyatékossgal élő vagy csökkent mozgásképességű személyeken kívül senki más nem képes meghatározni, mit jelent a méltóságteljes módon történő szállítás, és az erre vonatkozó döntést nem a fuvarozónak kell meghoznia.

Az eredeti javaslat szerint a fuvarozó előírhatja, hogy a fogyatékossgal élő vagy csökkent mozgásképeségű személyeket egy olyan személynek kell kísérnie, aki segítséget tud nyújtani számukra. A Tanács első olvasatban elfogadott álláspontja szerint ha a fuvarozó ilyen követelményt támaszt valamely személyszállító járat tekintetében, akkor a kísérő személyt díjmentesen kell szállítani.

A fogyatékossgal élő vagy csökkent mozgásképeségű személyek számára nyújtott segítséget illetően: ilyen segítséget akkor kell nyújtani, ha az érintett személy legalább két munkanappal előbb (a Bizottság 48 órát javasolt) értesíti a fuvarozót vagy a terminálüzemeltetőt, és legalább 60 perccel a beszállás vagy az indulás ideje előtt jelen van a kikötőben vagy egy kijelölt helyen. Továbbá, amennyiben az érintett személynek különleges igényei vannak a szálláshely vagy az ülőhely, vagy az orvosi felszerelés szállítása tekintetében, akkor ezen igényekről – ha a foglalás idején ismertek – a foglaláskor tájékoztatást kell adnia. Ez a Tanács által beillesztett pótlólagos követelmény lehetővé fogja tenni a fuvarozó számára, hogy gondoskodjon az említett különleges igényekről, és a lehető legjobb szolgáltatást nyújtsa az érintett személynek.

Az Európai Parlament több módosítása is az információk fogyatékossgal élő vagy csökkent mozgásképeségű személyek számára is hozzáférhető formájára vonatkozott. A Tanács ezeket a módosításokat átvette. Ugyanez vonatkozik a Parlament arra vonatkozó módosítására is, mely szerint a „segítő állatok” helyett a „segítő kutya” kifejezést kell használni.

iii. *A szállítók és terminálüzemeltetők kötelezettségei az utazás megszakítása esetén*

A Bizottság javaslata rendelkezéseket tartalmazott a késés, valamint bizonyos esetekben a személyszállító járat vagy sétahajójárat törlése esetén minden utas számára a tájékoztatáshoz, a segítséghez (ideértve az étkezést, frissítőket és esetleg a szállodai szálláshelyet), az átfoglaláshoz és a visszatérítéshez való jogról, valamint a jegyár alapján fizetett kártérítésről is. A jegyár kártérítését ugyanakkor nem kell megfizetni abban az esetben, ha a késedelmet vagy járatotrlést a szállítási szolgáltatás teljesítését akadályozó rendkívüli körülmények okozták.

A Tanács egyetért azzal az elvvel, hogy a fuvarozóknak és a terminálüzemeltetőknek gondoskodniuk kell utasaikról, és azt a járatok törlésének minden esetére kiterjesztette. Mindazonáltal, egyes esetekben nem lehetséges vagy nem ésszerű tájékoztatást adni például a személyzet nélküli kikötőkben várható késedelmekről. A Tanács első olvasatban elfogadott álláspontja ezért bevezeti a kikötői terminálok koncepcióját, azaz a személyzettel rendelkező terminálokat azokban a kikötőkben, amelyek rendelkeznek bizonyos szolgáltatásokkal és személyzettel (utasfelvételi pontok, jegypénztárak és várótermek). A fuvarozók és a terminálüzemeltetők egyes kötelezettségei csak az ilyen kikötői terminálról induló utasokra vonatkoznak. Ilyen például a tájékoztatás és segítségnyújtás, valamint bizonyos mértékig az átfoglalás és a visszatérítés is.

Egy másik meghatározó elgondolás, amely a Tanács első olvasatban elfogadott álláspontjának háttérben meghúzódik, a tengerbiztonság. Annak elkerülése érdekében, hogy a fuvarozók gazdasági okokból olyan időjárási feltételek mellett szálljanak tengerre vagy haladjanak nagy sebességgel, amelyek veszélyeztetik a hajó biztonságos üzemeltetését, ilyen esetekre mentességet vezettek be a szálláshely-biztosítás és a jegyár-visszatérítés kötelezettsége tekintetében. Továbbá, a rossz időjárási feltételek és a rendkívüli körülmények koncepcióját két preambulumbekkezdés részletezi – a teljesség igénye nélkül. További mentességekkel bővült a szöveg a segítségnyújtáshoz és a kártérítéshez való jog tekintetében azokban az esetekben, ha az utast még a jegy megvásárlása előtt értesítették a járatotrlésről vagy késésről, vagy ha maga az utas okozza a járat törlését vagy késését. És végül: a fuvarozók számára bekerült az a lehetőség, hogy a szálláshely költségét 120 euróra korlátozzák, és bevezessenek egy alsó összeghatárt, amelynél alacsonyabb összegű kártérítést nem fizetnek ki (10 eurós vagy annál alacsonyabb jegyár esetén).

Az Európai Parlament mentességeket javasolt vis maior esetére (23. és 60. módosítás), valamint arra az esetre, ha a törlést vagy késést előre bejelentik (59. módosítás). A Tanács figyelembe vette az e módosítások alapjául szolgáló elgondolásokat. A Parlament javaslatot tett továbbá a szálláshely árának a jegyár kétszeresére való korlátozására (53. módosítás). A Tanács ezt egyes esetekben túl kedvezőtlennek találja az utasok és a fuvarozók számára, és a 120 eurós összeghatárt mind az utasok, mind a fuvarozók szempontjából ésszerűbbnek tartja.

iv. *Panaszkezelés és nemzeti végrehajtási szervek*

A Bizottság javaslata részletes szabályokat tartalmazott arra vonatkozóan, hogyan kell kezelniük a fuvarozóknak a panaszokat, különösen a panaszok válasz nélkül hagyásának messze ható jogi következményei tekintetében, valamint a nemzeti végrehajtási szervek kijelöléséről és feladatokról.

A Tanács – bár elméletben egyetért a javaslattal, különösen a tekintetben, hogy a fuvarozóknak reagálniuk kell ügyfelek panaszaira –, nagyobb rugalmasságot visz a rendszerbe a tagállamok jogi rendszereit vagy közigazgatási struktúráit érintő előre nem látható következmények elkerülése érdekében.

Az Európai Parlament azt javasolta, hogy minden tagállam jelöljön ki legalább egy nemzeti végrehajtási szervet (5., 6., 66., 67. és 68. módosítás), továbbá a tagállamok – és ne a fuvarozók – hozzanak létre egy független panaszkezelési mechanizmust (65. módosítás). A fent említett rugalmassági okokból azonban a Tanács nem látja megfelelőnek a tagállamok mozgásterének ilyen módon való korlátozását. A Parlament javaslata szerint továbbá a nemzeti végrehajtási szerveknek függetleneknek kell lenniük minden kereskedelmi érdektől (66. módosítás). A Tanács első olvasatban elfogadott álláspontja kiköti, hogy ezeknek a szerveknek függetleneknek kell lenniük a fuvarozóktól, az utazásszervezőktől és a terminálüzemeltetőktől.

v. *A rendelet alkalmazásának időpontja*

A Bizottság azt javasolta, hogy a rendeletet teljes egészében a kihirdetését követő két év elteltével kelljen alkalmazni, míg bizonyos rendelkezéseket már a kihirdetést követő egy év után.

A Tanács első olvasatban elfogadott álláspontja úgy rendelkezik, hogy a rendeletet a kihirdetését követő három év elteltével kell alkalmazni.

3. **Egyéb szakpolitikai kérdések**

A Tanács úgy határozott, hogy leegyszerűsíti a rendelet címét.

A Tanács úgy határozott, hogy az egyéb teljesítő felekre vonatkozó általános cikk beillesztésével pontosítja a rendelet alapján fennálló egyes kötelezettségek kiszervezésére vonatkozó rendelkezéseket.

A Tanács döntése alapján törölték azt a követelményt, amely szerint a fuvarozóknak külön számlát kell fenntartaniuk a fogyatékossgal élő és a csökkent mozgásképességű személyek számára való segítségnyújtás költségei számára, a – különösen a kisebb fuvarozók számára okozott – szükségtelen adminisztratív terhek elkerülése érdekében. Ugyanezen elgondolás mentén a Tanács úgy döntött, hogy az ilyen segítségnyújtásra vonatkozó minőségi előírások megállapításának kötelezettségét a nagyobb terminálüzemeltetőkre és fuvarozókra korlátozza, továbbá hogy a fogyatékossgal kapcsolatos képzést és utasításokat leszűkíti a személyzet azon tagjaira, akiknek erre valóban szükségük van.

4. **Az Európai Parlament által elfogadott egyéb módosítások**

A további, a Tanács első olvasatban elfogadott álláspontjában nem szereplő módosítások a következőkre vonatkoznak:

- a fogyatékossgal élő és a csökkent mozgásképességű személyek igényeinek figyelembe vétele a kikötők, terminálok vagy személyszállító hajók tervezésekor vagy átalakításakor, a „szükség szerint” kitétel nélkül (2. módosítás);
- a fogyatékossgal élő és a csökkent mozgásképességű személyek beszállását az utasok beszállására vonatkozó általános rendelkezések sérelme nélkül szabályozó rendelkezések (3. módosítás);
- a Bizottság felkérése arra, hogy tegyen javaslatot egyértelmű szabályokra az utasok szárazföld és tenger, illetve belvízi hajóútvonalak közötti átszállóhelyein fennálló jogaira vonatkozóan (7. módosítás);
- az utasok jogaival kapcsolatos jövőbeli jogalkotási kezdeményezés esetén az összes szállítóeszközre kiterjedő horizontális jogalkotási megközelítés (8. módosítás);

- a fogyatékossgal élő vagy csökkent mozgásképességű személyek fogalom meghatározásának a pszichoszociális fogyatékossgal való kiegészítése (11. módosítás);
- a „szállítási szerződés” (14. módosítás) és a „menetjegy-értékesítő” (15. módosítás) fogalom meghatározásának változásai;
- a „hozzáférhető forma” (18. módosítás), az „utas” (19. módosítás), az „érkezés” (20. módosítás), az „indulás” (21. módosítás), a „jegyár” (22. módosítás) és a „vis maior (erőhatalom)” (23. módosítás) javasolt fogalom meghatározása;
- a fogyatékossgal élő és a csökkent mozgásképességű személyek akadálymentes szállítására alkalmazandó szabályok, amelyeket a nemzeti végrehajtási szervek felügyelete mellett kell meghatározni, továbbá az a követelmény, hogy ezeknek a szabályoknak ki kell terjedniük a kísérőkre és a segítségnyújtáshoz szükséges felszerelés rendelkezésre állására is (31. módosítás);
- a segítségnyújtásra vonatkozó írásos igazolás rendelkezésére állása a fogyatékossgal élő és a csökkent mozgásképességű személyek számára (34. módosítás);
- a segítségnyújtásnak a fogyatékossgal élő vagy csökkent mozgásképességű személy egyéni szükségleteihez való hozzáigazítása (35. módosítás);
- a kikötőt üzemeltető szerv felelőssége annak biztosításáért, hogy a kikötő hozzáférhető legyen a fogyatékossgal élő és csökkent mozgásképességű személyek számára (37. módosítás);
- a segítségnyújtásra vonatkozó rövidebb értesítési időben való megegyezés lehetősége a segítségnyújtást biztosító szolgáltató és az utas között (38. módosítás);
- az utas számára arról adott visszaigazolás biztosításának szükségessége, hogy az általa igényelt segítségre irányuló kérést tudomásul vették (39. módosítás);
- a fuvarozó kötelezettsége, mely szerint az utazás során megrongálódott mozgást segítő eszközök helyett az érintett utas igényeinek megfelelő csereeszközt kell biztosítani (50. módosítás);
- késés esetén a jegyár visszatérítésének csak abban az esetben való biztosítása az utas számára, amennyiben úgy dönt, hogy nem a fuvarozóval utazik (54. módosítás);
- a e rendelet értelmében megadott kártérítés összegének levonhatósága a kiegészítő kártérítésből (61. módosítás);
- a rendelet megsértése esetére előírt szankciók, amelyek magukban foglalhatják az érintett személy számára fizetendő kártérítés elrendelését is (70. módosítás);
- a rendelet mellékleteire vonatkozó 71., 72. és 75. módosítás.

III. ÖSSZEGZÉS

A Tanács első olvasatban elfogadott álláspontja kialakítása során teljes mértékben figyelembe vette a Bizottság javaslatát és az Európai Parlament első olvasat során elfogadott véleményét. Az Európai Parlament által javasolt módosítások tekintetében a Tanács megállapítja, hogy ezen első olvasatban elfogadott álláspont a módosítások jelentős részét – elvben, részben vagy teljes egészében – magában foglalja.

A TANÁCS 6/2010/EU ÁLLÁSPONTJA ELSŐ OLVASATBAN

az új élelmiszerekről, az Európai Parlament és a Tanács rendelete az 1331/2008/EK rendelet módosításáról, valamint a 258/97/EK rendelet és az 1852/2001/EK bizottsági rendelet hatályon kívül helyezéséről

A Tanács által 2010. március 15-én elfogadva

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2010/C 122 E/03)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre, és különösen annak 114. cikkére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽¹⁾,

a rendes jogalkotási eljárásnak megfelelően ⁽²⁾,

mivel:

- (1) A biztonságos és egészséges élelmiszerek szabad mozgása a belső piac alapvető eleme, továbbá jelentősen hozzájárul az állampolgárok egészségéhez és jólétéhez, valamint szociális és gazdasági érdekeik védelméhez. Az új élelmiszerek biztonságának értékelésére és az engedélyezésükre vonatkozó nemzeti törvények, rendeletek és közigazgatási rendelkezések közti különbségek akadályozhatják az új élelmiszerek szabad mozgását, és ezáltal tisztességtelen versenyfeltételek kialakulásához vezethetnek.
- (2) Az uniós politikák végrehajtása során biztosítani kell az emberi egészség magas szintű védelmét. Szükség szerint kellő figyelmet kell fordítani a környezetvédelemre és az állatjólétre.
- (3) Az új élelmiszerekre vonatkozó uniós szabályokat az új élelmiszerekről és az új élelmiszer-összetevőkről szóló,

1997. január 27-i 258/97/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽³⁾, valamint az egyes információk nyilvánosságra hozatalára és a 258/97/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet értelmében benyújtott információ védelmére vonatkozó részletes alkalmazási szabályok megállapításáról szóló, 2001. szeptember 20-i 1852/2001/EK bizottsági rendelet ⁽⁴⁾ írja elő. Az egyértelmű szabályozás érdekében a 258/97/EK rendeletet és az 1852/2001/EK rendeletet hatályon kívül kell helyezni, azzal, hogy a 258/97/EK rendelet helyébe ez a rendelet lép. Ezáltal a 258/97/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽⁵⁾ szerinti, az új élelmiszerek és az új élelmiszer-összetevők forgalomba hozatalára vonatkozó kérelmek alátámasztásához szükséges információk benyújtásáról, és elsődleges értékelési jelentések elkészítésének tudományos vonatkozásairól szóló, 1997. július 29-i 97/618/EK bizottsági ajánlás előírásai elavulttá válnak az új élelmiszerek tekintetében.

- (4) A 258/97/EK rendelettel való folytonosság biztosítása érdekében az élelmiszerek „újdomsága” kritériumának továbbra is annak kell lennie, hogy a 258/97/EK rendelet alkalmazásának első napja, azaz 1997. május 15. előtt az adott élelmiszert jelentős mértékben használták-e emberi fogyasztásra az Unióban. Az Unión belüli használat a tagállamokban való használatot jelenti, tekintet nélkül arra, hogy az adott tagállam mikor csatlakozott az Európai Unióhoz.
- (5) Az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről, az Európai Élelmiszer-biztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, 2002. január 28-i 178/2002/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽⁶⁾ alkalmazandó. Az új élelmiszer meglévő fogalom meghatározását egyértelművé és naprakésszé kell tenni azáltal, hogy a meglévő kategóriák helyett az élelmiszernek az említett rendeletben használt általános fogalom meghatározására kell hivatkozni.
- (6) Azt is tisztázni kell, hogy az olyan élelmiszert, amelyet élelmiszergyártásban azelőtt nem használt gyártástechnológiával állítottak elő az Unióban, újnak kell tekinteni. A rendelet hatályának különösképpen az állattenyésztés/ növénytermesztés és az élelmiszer-előállítás során

⁽¹⁾ HL C 224., 2008.8.30., 81. o.

⁽²⁾ Az Európai Parlament 2009. március 25-i állásponjtja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé) és a Tanács ...-i állásponjtja első olvasatban (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé), az Európai Parlament ...-i állásponjtja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé).

⁽³⁾ HL L 43., 1997.2.14., 1. o.

⁽⁴⁾ HL L 253., 2001.9.21., 17. o.

⁽⁵⁾ HL L 253., 1997.9.16., 1. o.

⁽⁶⁾ HL L 31., 2002.2.1., 1. o.

használt feltörekvő technológiákra kell kiterjednie, melyek hatással vannak az élelmiszerekre, tehát ezáltal befolyásolhatják az élelmiszerbiztonságát is. Az új élelmiszer fogalmába tehát bele kell tartoznia a nem hagyományos módszerekkel tenyésztett állatokból és utódaikból származó élelmiszereknek, a nem hagyományos módszerekkel termesztett növényekből származó élelmiszereknek, az élelmiszerekre esetlegesen ható új gyártástechnológiák segítségével előállított élelmiszereknek, valamint a mesterséges nanoanyagokat tartalmazó vagy azokból álló élelmiszereknek. A hagyományos termesztési illetve tenyésztési módszerekkel létrehozott új növényfajtákból vagy új állatfajokból származó élelmiszerek nem tekintendők új élelmiszereknek. Továbbá, azt is tisztázni kell, hogy az Unióban újnak számító, harmadik országból származó élelmiszerek – akár feldolgozottak, akár feldolgozatlanok (pl. gyümölcs, lekvár, gyümölcsle) – kizárólag akkor tekinthetők hagyományosnak, ha a 178/2002/EK rendeletben meghatározott elsődleges termelésből származnak. Az így előállított élelmiszerek körébe azonban nem tartozhatnak sem az olyan állatokból vagy növényekből előállított élelmiszerek, amelyek esetében nem hagyományos tenyésztési illetve termesztési módszereket alkalmaztak vagy az ezen állatok utódaiból előállított élelmiszerek, sem azon élelmiszerek, amelyek esetében új gyártástechnológiákat alkalmaztak.

- (7) Mindazonáltal az 1997. december 16-i bizottsági határozattal létrehozott, a tudomány és az új technológiák etikai kérdéseit vizsgáló európai csoport 2008. január 16-án kiadott véleményének és az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság 2008. július 15-én elfogadott véleményének fényében az állatok klónozásának technikái, mint például a szomatikus sejtek maganyagának átvitelén alapuló eljárás, olyan egyedi jellemzőkkel bírnak, hogy e rendelet nem foglalkozhat a klónozás valamennyi kérdésével. Ezért a klónozási technikák alkalmazásával létrehozott állatokból, valamint utódaikból előállított élelmiszerekről a Bizottságnak – adott esetben jogalkotási javaslat kíséretében – jelentést kell benyújtania az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak. Konkrét jogszabály elfogadása esetén e rendelet hatályát megfelelően ki kell igazítani.
- (8) Végrehajtási intézkedéseket kell elfogadni azon kritériumok kidolgozására, amelyek segítségével fel lehet mérni, hogy egy bizonyos élelmiszert jelentős mértékben használtak-e emberi fogyasztásra az Unióban, 1997. május 15. előtt. Amennyiben az adott élelmiszert ezen időpontot megelőzően kizárólag a 2002/46/EK irányelvben⁽¹⁾ meghatározott étrend-kiegészítőként vagy étrend-kiegészítő részeként használták, akkor lehetővé kell tenni, hogy az az említett dátum után is forgalomba hozható legyen az Unión belül ugyanezzel a felhasználási céllal anélkül, hogy új élelmiszernek minősülne. Ugyanakkor az étrend-kiegészítőként vagy étrend-kiegészítő

részeként történő felhasználást figyelmen kívül kell hagyni annak megállapítása során, hogy az adott élelmiszert jelentős mértékben használták-e emberi fogyasztásra az Unióban, 1997. május 15. előtt. A szóban forgó élelmiszer egyéb, nem étrend-kiegészítőben vagy étrend-kiegészítőként történő felhasználását ezért engedélyezni kell, e rendelettel összhangban.

- (9) A mesterséges nanoanyagok élelmiszergyártásban történő felhasználása a technológiák fejlődésével tovább növekedhet. Az emberi egészség magas szintű védelméről, az áruk szabad mozgásáról és a gyártók jogbiztonságáról való gondoskodás érdekében szükség van a mesterséges nanoanyag egységes fogalom meghatározásának nemzetközi szintű kidolgozására. Az Uniónak törekednie kell arra, hogy a megfelelő nemzetközi fórumokon megállapodást érjen el e fogalom meghatározásról. Amennyiben sikerül ilyen megállapodást elérni, a mesterséges nanoanyag e rendeletben foglalt fogalom meghatározását megfelelően ki kell igazítani.
- (10) Az e rendelet hatálya alá nem tartozó élelmiszer-összetevőkből előállított élelmiszereket – különösen azokat, amelyeket az élelmiszer összetevőinek vagy azok összetételének vagy mennyiségének megváltoztatásával állítanak elő – nem kell új élelmiszernek tekinteni. Ugyanakkor az élelmiszer-összetevők módosításai, például olyan kivonatok vagy a növény olyan részeinek felhasználása, melyeket eddig nem használtak emberi fogyasztásra az Unióban, továbbra is e rendelet hatálya alá kell, hogy tartozzanak.
- (11) Az emberi felhasználásra szánt gyógyszerek közösségi kódexéről szóló, 2001. november 6-i 2001/83/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽²⁾ rendelkezései alkalmazandók azokban az esetekben, ha valamely termék – valamennyi sajátosságát figyelembe véve – a „gyógyszer” fogalom meghatározása és más uniós jogszabály hatálya alá tartozó valamely termék fogalom meghatározása alá is tartozhat. Ezzel összefüggésben, a tagállamoknak meg kell engedni, hogy amennyiben a 2001/83/EK irányelvvel összhangban egy termékről megállapítják, hogy gyógyszer, az uniós jogszabályokkal összhangban korlátozhatják az ilyen termék forgalomba hozatalát. Ráadásul, a gyógyszerekre nem vonatkozik a 178/2002/EK rendelet által megállapított élelmiszer fogalom meghatározás, és nem tartozhatnak e rendelet hatálya alá.
- (12) A 258/97/EK rendelettel engedélyezett új élelmiszerek továbbra is új élelmiszernek minősülnek, de valamennyi új felhasználásukat engedélyeztetni kell.

⁽¹⁾ Az étrend-kiegészítőkre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2002. június 10-i 2002/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 183., 2002.7.12., 51. o.).

⁽²⁾ HL L 311., 2001.11.28., 67. o.

- (13) A technológiai felhasználásra szánt vagy géntechnológiával módosított élelmiszerek nem tartoznak e rendelet hatálya alá. Ezért az 1829/2003/EK rendelet⁽¹⁾ hatálya alá tartozó, géntechnológiával módosított élelmiszerekre, az 1333/2008/EK rendelet⁽²⁾ hatálya alá tartozó, kizárólag adalékanyagként használt élelmiszerekre, az 1334/2008/EK rendelet⁽³⁾ hatálya alá tartozó aromákra, az 1332/2008/EK rendelet⁽⁴⁾ hatálya alá tartozó enzimekre, valamint a 2009/32/EK irányelv⁽⁵⁾ hatálya alá tartozó extrakciós oldószerekre ez a rendelet nem vonatkozik.
- (14) A vitaminok és ásványi anyagok használatát külön élelmiszer-ipari ágazati jogszabályok szabályozzák. Ezért a 2002/46/EK irányelv, a vitaminok, ásványi anyagok és bizonyos egyéb anyagok élelmiszerekhez történő hozzáadásáról szóló, 2006. december 20-i 1925/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽⁶⁾, valamint a különleges táplálkozási célú élelmiszerekről szóló, 2009. május 6-i 2009/39/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (átdolgozás)⁽⁷⁾ hatálya alá tartozó vitaminokat és ásványi anyagokat ki kell zárni e rendelet hatálya alól. E konkrét jogi aktusok azonban nem foglalkoznak azokkal az esetekkel, amikor engedélyezett vitaminokat és ásványi anyagokat olyan gyártási módszerrel vagy olyan új forrás igénybevételével állítanak elő, amelyet engedélyezésükkor nem vettek figyelembe. A konkrét jogi aktusok módosításáig ezért az említett vitaminok és ásványi anyagok nem zárhatók ki e rendelet hatálya alól abban az esetben, ha a gyártási módszerek vagy az új források a vitaminok vagy ásványi anyagok összetételében vagy szerkezetében olyan számottevő változásokat idéznek elő, amelyek kihatnak azok tápértékére, az anyagcserére vagy a nemkívánatos anyagok mennyiségére.
- (15) A különleges táplálkozási célokra, az élelmiszerek dúsítására vagy étrend-kiegészítésre szánt – vitaminokon és ásványi anyagokon kívüli – új élelmiszereket e rendelettel összhangban kell értékelni. Ugyanakkor ezek továbbra is a 2002/46/EK irányelvben, az 1925/2006/EK rendeletben és a 2009/39/EK irányelvben, valamint a 2009/39/EK irányelvben és annak I. mellékletében említett konkrét irányelvekben meghatározott szabályok hatálya alá tartoznak.
- (16) Azt, hogy egy élelmiszert jelentős mértékben használta emberi fogyasztásra az Unióban, 1997. május 15. előtt, az élelmiszeripari vállalkozók által szolgáltatott – és adott esetben a tagállamokban rendelkezésre álló egyéb információkkal alátámasztott – információ alapján kell megállapítani. Amennyiben nem vagy nem elegendő információ áll rendelkezésre az adott élelmiszer 1997. május 15. előtti emberi fogyasztásáról, a szükséges információ begyűjtésére egyszerű és átlátható eljárást kell létrehozni a Bizottság, a tagállamok és valamennyi érintett fél bevonásával.
- (17) Az új élelmiszereket csak akkor szabad az Unióban forgalomba hozni, ha biztonságosak és nem megtévesztők a fogyasztók számára. Ezenkívül, amennyiben az új élelmiszer egy másik élelmiszert helyettesít, nem különbözhet az adott élelmiszertől oly módon, hogy az táplálkozási szempontból a fogyasztókra nézve hátrányos legyen.
- (18) A biztonsági értékelésre és az engedélyezésre egy hatékony, határidőkhöz kötött, átlátható, összehangolt és központosított eljárást kell bevezetni. Az élelmiszerengedélyezés különféle eljárásainak további összehangolása céljából az új élelmiszerek biztonsági értékelését és az uniós listára való felvételét az élelmiszer-adalékanyagok, az élelmiszerezíemek és az élelmiszer-aromák egységes engedélyezési eljárásának létrehozásáról szóló 2008. december 16-i 1331/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletben⁽⁸⁾ megállapított eljárással összhangban kell elvégezni, amely minden olyan esetben alkalmazandó, amikor e rendelet nem tartalmaz kifejezetten attól eltérő konkrét rendelkezést. A Bizottság a valamely termék új élelmiszereként történő engedélyezésére irányuló kérelem kézhezvételét követően értékeli a kérelem érvényességét és alkalmazhatóságát. Az új élelmiszerek engedélyezése során figyelembe kell venni az adott kérdés szempontjából fontos egyéb tényezőket is, beleértve az etikai, a környezeti és az állatok kíméletére vonatkozó szempontokat, valamint az elővigyázatosság elvét is.
- (19) Meg kell határozni továbbá az új élelmiszerekből származó lehetséges kockázatok felmérésének szempontjait. Az új élelmiszerek tudományos értékelésének összehangolása érdekében ezeket az értékeléseket az Európai Élelmiszer-biztonsági Hatóságnak (a továbbiakban: a Hatóság) kell végeznie.
- (20) Jelenleg nem áll rendelkezésre megfelelő információ a mesterséges nanoanyagokkal kapcsolatos kockázatok tekintetében. Biztonságosságuk jobb felmérése érdekében a Bizottság a Hatósággal együttműködve olyan vizsgálati módszereket fejleszt ki, amelyek figyelembe veszik a mesterséges nanoanyagok sajátos jellemzőit.

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2003. szeptember 22-i 1829/2003/EK rendelete a géntechnológiával módosított élelmiszerekről és takarmányokról (HL L 268., 2003.10.18., 1. o.).

⁽²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2008. december 16-i 1333/2008/EK rendelete az élelmiszer-adalékanyagokról (HL L 354., 2008.12.31., 16. o.).

⁽³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2008. december 16-i 1334/2008/EK rendelete az élelmiszerekben és azok felületén használható aromákról és egyes, aroma tulajdonságokkal rendelkező élelmiszer-összetevőkről (HL L 354., 2008.12.31., 34. o.).

⁽⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2008. december 16-i 1332/2008/EK rendelete az élelmiszerezíemekről (HL L 354., 2008.12.31., 7. o.).

⁽⁵⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2009. április 23-i 2009/32/EK irányelve az élelmiszerek és az élelmiszer-összetevők előállításánál használt extrakciós oldószerekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről (átdolgozás) (HL L 141., 2009.6.6., 3. o.).

⁽⁶⁾ HL L 404., 2006.12.30., 26. o.

⁽⁷⁾ HL L 124., 2009.5.20., 21. o.

⁽⁸⁾ HL L 354., 2008.12.31., 1. o.

- (21) Az eljárások egyszerűsítése érdekében a kérelmezők számára lehetővé kell tenni, hogy a különböző élelmiszer-ipari ágazati jogszabályok hatálya alá tartozó élelmiszerekre vonatkozóan egyetlen kérelmet nyújtsanak be. Az 1331/2008/EK rendeletet ezért ennek megfelelően módosítani kell. A Lisszaboni Szerződés 2009. december 1-jei hatálybalépése következtében, az Európai Unió az Európai Közösség helyébe lépett és annak jogutódja, és a „Közösség” kifejezés helyébe az „Unió”-nak kell lépnie a szóban forgó rendelet egészében.
- (22) Lehetővé kell tenni, hogy a harmadik országokból származó hagyományos élelmiszereket – amennyiben szerepelnek a harmadik országokból származó hagyományos élelmiszerek listáján – forgalomba lehessen hozni az Unióban, ugyanazon feltételekkel, mint amelyek mellett a hosszú ideje tartó biztonságos használatot bebizonyították. A harmadik országokból származó hagyományos élelmiszerek biztonsági értékelése és kezelése kapcsán figyelembe kell venni az élelmiszereknek a származási hely szerinti országban történt hosszú időn át tartó biztonságos használatát. A nem élelmiszerként történő vagy nem a szokásos étrendhez kapcsolódó felhasználás nem számít bele a hosszú időn át tartó biztonságos használatba.
- (23) A biztonsági értékelés eredményei alapján adott esetben a forgalomba hozatalt követő felügyeleti követelményeket kell bevezetni az emberi fogyasztásra szánt új élelmiszerek használatával kapcsolatban.
- (24) Egy új élelmiszernak az új élelmiszerek uniós listájára vagy a harmadik országokból származó hagyományos élelmiszerek listájára történő felvétele nem érintheti annak lehetőségét, hogy a szóban forgó élelmiszerekhez hozzáadott vagy annak előállításánál során felhasznált anyag vagy hasonló termék általános fogyasztásának hatásait az 1925/2006/EK rendelettel összhangban értékeljék.
- (25) Bizonyos körülmények között – hogy élénkítsék az agrár-élelmiszeriparhoz kapcsolódó kutatást és fejlesztést, és ezáltal az innovációt is – az új élelmiszerek uniós listára történő felvételére irányuló kérelem alátámasztására benyújtott, újonnan kidolgozott tudományos bizonyítékokat és szellemi tulajdont képező adatokat védeni kell. Ezen adatokat és információkat korlátozott ideig nem lehet későbbi kérelmező javára felhasználni a korábbi kérelmező beleegyezése nélkül. Az egy bizonyos kérelmező által szolgáltatott tudományos adatok védelme nem akadályozhatja a többi kérelmezőt abban, hogy saját tudományos adataik alapján kezdeményezzék az adott élelmiszernak az új élelmiszerek uniós listájára történő felvételét.
- (26) Az új élelmiszereknek meg kell felelniük a 2000/13/EK irányelvben ⁽¹⁾ meghatározott általános címkézési követelményeknek, és adott esetben a 90/496/EGK irányelvben ⁽²⁾ foglalt, a tápérték jelölésére vonatkozó előírásoknak. Bizonyos esetekben szükséges lehet további információkat feltüntetni a címkén, különös tekintettel az élelmiszer leírására, eredetére és használati feltételeire. Ezért, ha egy új élelmiszer az uniós listán vagy a harmadik országokból származó hagyományos élelmiszerek listáján szerepel, bizonyos használati feltételek vagy konkrét címkézési kötelezettségek írhatók elő, amelyek többek között valamely sajátos jellemzőhöz vagy élelmiszer-tulajdonsághoz – például az élelmiszer összetételéhez, tápértékéhez vagy tápláló hatásához vagy tervezett felhasználásához –, illetve etikai megfontolásokhoz vagy a népesség bizonyos csoportjainak egészségére gyakorolt hatásokhoz is kapcsolódhatnak.
- (27) Az 1924/2006/EK rendelet ⁽³⁾ harmonizálja a tápanyag-összetétellel és az egészséggel kapcsolatos állításokra vonatkozó tagállami rendelkezéseket. Ezért az új élelmiszerekre vonatkozó állításokat csak e fenti rendelettel összhangban lehet tenni.
- (28) Az új élelmiszerek Unión belüli forgalomba hozatala által felvetett etikai kérdések kapcsán - szükség esetén - konzultációt lehet folytatni a tudomány és az új technológiák etikai kérdéseit vizsgáló európai csoporttal.
- (29) Az Unióban a 258/97/EK rendelet alapján forgalomba hozott új élelmiszerek továbbra is forgalmazhatók. A 258/97/EK rendelet szerint engedélyezett új élelmiszereket fel kell venni az új élelmiszerek e rendelet által megállapított uniós listájára. Ezenkívül, az e rendelet alkalmazásának időpontját megelőzően, a 258/97/EK rendelet alapján benyújtott kérelmeket az e rendelet szerinti kérelmekké kell átalakítani, ha a 258/97/EK rendelet alapján előírt elsődleges értékelési jelentést még nem továbbították a Bizottságnak, valamint minden olyan esetben, amikor az említett rendelettel összhangban további értékelési jelentésre van szükség. Az e rendelet alkalmazásának időpontját megelőzően a 258/97/EK rendelet 4. cikke alapján benyújtott egyéb, függőben lévő kérelmeket a 258/97/EK rendelet rendelkezései szerint kell feldolgozni.
- (30) A 882/2004/EK rendelet ⁽⁴⁾ általános szabályokat állít fel az élelmiszer-ipari jogszabályoknak való megfelelés hivatalos ellenőrzésére. A tagállamok számára elő kell írni, hogy a 882/2004/EK rendelettel összhangban hivatalos ellenőrzéseket végezzenek, hogy biztosítsák az említett rendeletnek való megfelelést.

⁽¹⁾ Az élelmiszerek címkézésére, kiserelésére és reklámozására vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2000. március 20-i 2000/13/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 109., 2000.5.6., 29. o.).

⁽²⁾ Az élelmiszerek tápértékjelöléséről szóló, 1990. szeptember 24-i 90/496/EGK tanácsi irányelv (HL L 276., 1990.10.6., 40. o.).

⁽³⁾ Az élelmiszereken alkalmazott, tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokról szóló, 2006. december 20-i 1924/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 404., 2006.12.30., 9. o.).

⁽⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2004. április 29-i 882/2004/EK rendelete a takarmány- és élelmiszerjog, valamint az állat-egészségügyi és az állatok kíméletére vonatkozó szabályok követelményeinek történő megfelelés ellenőrzésének biztosítása céljából végrehajtott hatósági ellenőrzésekről (HL L 165., 2004.4.30., 1. o.).

- (31) A 852/2004/EK rendeletben ⁽¹⁾ foglalt élelmiszer-higiéniára vonatkozó előírások alkalmazandók.
- (32) Mivel ezen rendelet célját, nevezetesen az új élelmiszerek Unión belüli forgalomba hozatalára vonatkozó összehangolt szabályok meghatározását, a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, és ezért az uniós szinten jobban megvalósítható, az Unió intézkedéseket hozhat az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez a rendelet nem lépi túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket.

- (33) A tagállamoknak meg kell állapítaniuk az e rendelet rendelkezéseinek megsértése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozó szabályokat, és meg kell tenniük minden szükséges intézkedést e szabályok végrehajtásának biztosítása érdekében. A megállapított szankcióknak hatékonyaknak, arányosaknak és visszatartó erejűeknek kell lenniük.

- (34) Az e rendelet végrehajtásához szükséges intézkedéseket a Bizottságra ruházott végrehajtási hatáskörök gyakorlására vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, 1999. június 28-i 1999/468/EK tanácsi határozat ⁽²⁾ 5. és 7. cikkével összhangban kell elfogadni.

- (35) A Bizottságot fel kell hatalmazni különösen arra, hogy e rendelkezéseknek a tagállamok általi, releváns kritériumok alapján történő, összehangolt végrehajtása érdekében tisztázzon bizonyos fogalom meghatározásokat, beleértve többek között a mesterséges nanoanyag fogalmának a meghatározását, figyelembe véve a műszaki és tudományos fejlődést, valamint a nem hagyományos állattenyésztési módszerek meghatározását, köztük a genetikailag azonos állatok aszexuális szaporítására alkalmazott, 1997. május 15. előtt az Unióban élelmiszer-gyártásra nem használt módszereket. Továbbá, a Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy fogadjon el megfelelő átmeneti intézkedéseket, és tegye naprakésszé a harmadik országokból származó hagyományos élelmiszerek listáját és az uniós listát.

- (36) Ezen kívül, a Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 290. cikkének megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el azon kritériumok tekintetében, amelyek alapján eldönthető, hogy az élelmiszereket jelentős mértékben használták-e emberi fogyasztásra az Unióban, 1997. május 15. előtt. Különösen fontos, hogy a Bizottság szakértőkkel konzultáljon az előkészítő szakaszban, összhangban a Bizottságnak az Európai Unió működéséről szóló szerződés 290. cikkének végrehajtásáról szóló, 2009. december 9-i közleményben tett kötelezettségvállalásával,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

I. FEJEZET

BEVEZETŐ RENDELKEZÉSEK

1. cikk

Tárgy

E rendelet – az emberi egészség és a fogyasztók érdekei magas szintű védelmének, valamint a belső piac hatékony működésének biztosítása érdekében – összehangolt szabályokat határoz meg az új élelmiszerek Unión belüli forgalomba hozatalára vonatkozóan, szükség szerint figyelembe véve a környezetvédelmet és az állatok jólétét is.

2. cikk

Hatály

- (1) Ez a rendelet az új élelmiszereknek az Unión belüli forgalomba hozatalára alkalmazandó.

- (2) Ez a rendelet nem alkalmazandó a következőkre:

a) a következő módon felhasznált élelmiszerek:

- i. 1333/2008/EK rendelet hatálya alá tartozó élelmiszer-adalékanyagok;
- ii. 1334/2008/EK rendelet hatálya alá tartozó élelmiszer-aromák;
- iii. az élelmiszerek előállításánál használt, a 2009/32/EK irányelv hatálya alá tartozó extrakciós oldószerek;

- iv. 1332/2008/EK rendelet hatálya alá tartozó élelmiszerezímegek;

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2004. április 29-i 852/2004/EK rendelete az élelmiszer-higiéniáról (HL L 139., 2004.4.30., 1. o.).

⁽²⁾ HL L 184., 1999.7.17., 23. o.

- v. a 2002/46/EK irányelv, az 1925/2006/EK rendelet vagy a 2009/39/EK irányelv hatálya alá tartozó vitaminok és ásványi anyagok a már engedélyezett azon vitaminok és ásványi anyagok kivételével, amelyeket olyan gyártási módszerrel vagy olyan új forrás igénybevételével állítanak elő, amelyet egy konkrét jogszabállyal történő engedélyezésükkor nem vettek figyelembe, amennyiben az említett gyártási módszerek vagy új források e rendelet 3. cikk (2) bekezdése a) pontjának iii. alpontjában említett számottevő változásokat idéznek elő;
- b) az 1829/2003/EK rendelet hatálya alá tartozó élelmiszerek.

3. cikk

Fogalom meghatározások

(1) E rendelet alkalmazásában a 178/2002/EK rendeletben megállapított fogalom meghatározások alkalmazandók.

(2) A következő fogalom meghatározások szintén alkalmazandók:

a) „új élelmiszer”: olyan élelmiszer, amelyet nem használtak jelentős mértékben emberi fogyasztásra az Unióban, 1997. május 15. előtt, beleértve a következőket is:

i. olyan állati eredetű élelmiszer, ahol nem hagyományos, az Unióban élelmiszergyártásra 1997. május 15. előtt nem használt tenyésztési módszert alkalmaznak az állaton, és az ezen állatok utódaiból származó élelmiszerek;

ii. olyan növényi eredetű élelmiszer, ahol nem hagyományos, az Unióban élelmiszergyártásra 1997. május 15. előtt nem használt termesztési módszert alkalmaznak a növényen, ha ez a növény esetében alkalmazott, nem hagyományos termesztési módszer az élelmiszer összetételében vagy szerkezetében olyan számottevő változásokat idéz elő, amelyek kihatnak annak tápértékére, az anyagcserére vagy a nem kívánatos anyagok mennyiségére;

iii. olyan élelmiszer, amelynél új, az Unióban élelmiszergyártásra 1997. május 15. előtt nem használt gyártási eljárást alkalmaztak, ha az élelmiszer összetételében vagy szerkezetében olyan számottevő változásokat idéz elő, amelyek kihatnak annak tápértékére, az anyagcserére vagy a nem kívánatos anyagok mennyiségére;

iv. mesterséges nanoanyagokat tartalmazó vagy azokból álló élelmiszerek;

v. harmadik országból származó hagyományos élelmiszer; valamint

vi. az 1997. május 15. előtt az Unióban kizárólag étrendkiegészítők részeként használt élelmiszer-összetevők, amennyiben az étrendkiegészítőktől eltérő élelmiszerekhez kívánják őket felhasználni. Amennyiben viszont az adott élelmiszert e dátumot megelőzően kizárólag étrendkiegészítőként vagy étrendkiegészítő részeként használták, akkor az e dátum után is forgalomba hozható az Unióban ugyanezzel a felhasználási céllal, anélkül hogy új élelmiszernek minősülne;

b) „utód”: hagyományos módszerrel tenyésztett állat, amelynek legalább az egyik szülőjét nem hagyományos módszerrel tenyésztették;

c) „mesterséges nanoanyag”: olyan mesterségesen előállított anyag, amelynek egy vagy több dimenziója 100 nm vagy annál kisebb méretű, vagy amelynek belső része vagy felülete különálló funkcionális részekből áll, amelyek közül soknak egy vagy több dimenziója 100 nm vagy annál kisebb méretű, beleértve a szerkezeteket, agglomerációkat vagy aggregátumokat, amelyek 100 nm vagy annál nagyobb méretűek lehetnek, de amelyeknek a nanoméretre jellemző tulajdonságaik vannak.

A nanoméretre jellemző tulajdonságok közé tartoznak az alábbiak:

i. a szóban forgó anyagok nagy fajlagos felületéhez kapcsolódó tulajdonságok; és/vagy

ii. specifikus fizikai-kémiai tulajdonságok, amelyek eltérnek a nem nanotechnológiával előállított ugyanannak az anyagnak a tulajdonságaitól;

d) „harmadik országból származó hagyományos élelmiszer”: az a) pont i–iv. alpontja szerinti új élelmiszertől eltérő, elsődleges termelésből származó olyan élelmiszer, melyet az adott harmadik országban régóta használnak és a szóban forgó élelmiszer legalább 25 éve az ország népességének széles körében a szokásos étrend részét képezi, és továbbra is részét fogja képezni.

e) „harmadik országban történő, hosszú időn át tartó biztonságos használat”: a szóban forgó élelmiszer biztonságosságát az összetételére vonatkozó adatok és a használatával kapcsolatos tapasztalat támasztják alá, valamint az is, hogy az adott élelmiszer az ország népességének széles körében legalább 25 éve a szokásos étrend részét képezi.

(3) A Bizottság további kritériumokat fogadhat el az e cikk (2) bekezdése a) pontjának i–iv. alpontjában, valamint a c), d) és e) pontjában foglalt fogalom meghatározások tisztázása érdekében, összhangban a 19. cikk (2) bekezdésében említett szabályozási bizottsági eljárással.

4. cikk

Az új élelmiszerré történő minősítésre szolgáló eljárás

(1) Az élelmiszeripari vállalkozóknak ellenőrizniük kell annak az élelmiszernak a minősítését, amelyet az Unióban forgalomba kívánnak hozni, e rendelet hatályára figyelemmel.

(2) Kétség esetén az élelmiszeripari vállalkozóknak konzultálniuk kell a szóban forgó élelmiszer minősítéséről az 1331/2008/EK rendelet 15. cikkében említett, új élelmiszerekért felelős illetékes hatósággal. Az illetékes hatóság kérésére az élelmiszeripari vállalkozóknak információt kell szolgáltatniuk arról, hogy a szóban forgó élelmiszer milyen mértékben került emberi fogyasztásra az Unióban, 1997. május 15. előtt.

(3) Szükség esetén az illetékes hatóság konzultálhat más illetékes hatóságokkal és a Bizottsággal arról, hogy az élelmiszer milyen mértékben került emberi fogyasztásra, az Unióban, 1997. május 15. előtt. Az ilyen konzultációra adott válaszokat a Bizottságnak is továbbítani kell. A Bizottság összegzi a kapott válaszokat, és a konzultáció eredményét megküldi valamennyi illetékes hatóságnak.

(4) A Bizottság végrehajtási intézkedéseket fogadhat el e cikk (3) bekezdésére vonatkozóan, összhangban a 19. cikk (2) bekezdésében említett szabályozási bizottsági eljárással.

5. cikk

Értelmezéssel kapcsolatos döntések

Szükség esetén a 19. cikk (2) bekezdésében említett szabályozási bizottsági eljárással összhangban lehet dönteni arról, hogy egy adott típusú élelmiszer e rendelet hatálya alá tartozik-e.

II. FEJEZET

AZ ÚJ ÉLELMISZEREK UNIÓN BELÜLI FORGALOMBA HOZATALÁRA VONATKOZÓ KÖVETELMÉNYEK

6. cikk

A nem megfelelő új élelmiszerek betiltása

Senki sem hozhat forgalomba új élelmiszert az Unióban, ha az nem felel meg e rendelet előírásainak.

7. cikk

Az új élelmiszerek listái

(1) A Bizottság vezeti az engedélyezett új élelmiszerek - kivéve a harmadik országokból származó hagyományos élelmiszereket - uniós listáját (a továbbiakban: az uniós lista), amelyet az 1331/2008/EK rendelet 2. cikkének (1) bekezdésével összhangban közzé kell tenni.

(2) A Bizottság létrehozza és vezeti az e rendelet 11. cikkének (5) bekezdése alapján engedélyezett, harmadik országokból származó hagyományos élelmiszerek listáját, amelyet közzé kell tenni az *Európai Unió Hivatalos Lapjának* C sorozatában.

(3) Csak az uniós listán vagy a harmadik országokból származó hagyományos élelmiszereket tartalmazó listán szereplő új élelmiszereket lehet az Unióban forgalomba hozni.

8. cikk

Az új élelmiszerek listára történő felvételének általános feltételei

Egy új élelmiszer akkor vehető fel a megfelelő listára, ha megfelel a következő feltételeknek:

- a) a rendelkezésre álló tudományos bizonyítékok alapján nem jár biztonsági veszéllyel a fogyasztó egészségére nézve;
- b) nem téveszti meg a fogyasztókat;
- c) amennyiben egy másik élelmiszert helyettesít, nem különbözik az adott élelmiszertől oly módon, hogy normál mértékű fogyasztása táplálkozási szempontból a fogyasztókra nézve hátrányos legyen.

9. cikk

Az uniós lista tartalma

(1) Az uniós listát naprakésszé kell tenni, az 1331/2008/EK rendeletben meghatározott eljárással összhangban, és adott esetben e rendelet 16. cikkével összhangban.

(2) Az uniós lista új élelmiszerről szóló bejegyzésének tartalmaznia kell az élelmiszer leírását, és adott esetben meg kell határoznia a használati feltételeket, a végső fogyasztó tájékoztatására szolgáló kiegészítő címkézési követelményeket és/vagy a forgalomba hozatal követő figyelemmel kísérésre vonatkozó követelményt, továbbá adott esetben a 16. cikk (4) bekezdésében említett információkat.

10. cikk

A harmadik országokból származó hagyományos élelmiszerek listájának tartalma

(1) A harmadik országokból származó hagyományos élelmiszerek listáját naprakésszé tenni, a 11. cikkben megállapított eljárással összhangban.

(2) A harmadik országokból származó hagyományos élelmiszerek listájának a harmadik országból származó hagyományos élelmiszerről szóló bejegyzésének tartalmaznia kell az élelmiszer leírását, és adott esetben meg kell határoznia a használati feltételeket és/vagy a végső fogyasztó tájékoztatására szolgáló kiegészítő címkézési követelményeket.

11. cikk

Harmadik országból származó hagyományos élelmiszerek a listára történő felvételére vonatkozó eljárás

(1) Az e rendelet 9. cikkének (1) bekezdésében megállapított eljárástól eltérve, az 1331/2008/EK rendelet 3. cikkének (1) bekezdésében említett valamely érdekelt félnek, aki harmadik országból származó hagyományos élelmiszert kíván az Unióban forgalomba hozni, kérelmet kell benyújtania a Bizottsághoz.

A kérelemnek a következőket kell tartalmaznia:

- a) az élelmiszer megnevezése és leírása,
- b) összetétele,
- c) származási országa,
- d) az élelmiszer valamely harmadik országban történő, hosszú ideje tartó biztonságos használatát alátámasztó, dokumentált adatok,
- e) adott esetben a használati feltételek és a vonatkozó címkézési követelmények,
- f) a kérelem tartalmának összefoglalása.

A kérelmet az e cikk (7) bekezdésében említett végrehajtási szabályokkal összhangban kell benyújtani.

(2) A Bizottság az (1) bekezdésben említett érvényes kérelmet haladéktalanul továbbítja a tagállamoknak és a Hatóságnak.

(3) A Hatóság a kérelem kézhezvételétől számított hat hónapon belül véleményt nyilvánít. Amennyiben a Hatóság további információkat kér az érdekelt féltől, a vele folytatott konzultációt követően meghatározza az ezen információk szolgáltatásának határidejét. A hat hónapos határidő automatikusan meghosszabbodik e kiegészítő határidővel. A Hatóság a tagállamok és a Bizottság számára hozzáférhetővé teszi a kiegészítő információkat.

(4) Véleménye elkészítésekor a Hatóság ellenőrzi, hogy:

- a) az élelmiszer valamely harmadik országban történő, hosszú ideje tartó biztonságos használatát alátámasztja-e az érdekelt fél által benyújtott adatok minősége; valamint

- b) az élelmiszer összetétele és adott esetben használati feltételei nem járnak-e egészségügyi kockázattal a fogyasztókra nézve az Unión belül.

A Hatóság továbbítja véleményét a Bizottságnak, a tagállamoknak és az érdekelt félnek.

(5) A Hatóság véleménynyilvánítását követő három hónapon belül a Bizottság - a 19. cikk (2) bekezdésében említett szabályozási bizottsági eljárással összhangban - naprakésszé teszi a harmadik országokból származó hagyományos élelmiszerek listáját, figyelembe véve a Hatóság véleményét, az uniós jogszabályok vonatkozó rendelkezéseit és a vizsgálat tárgyát képező ügy szempontjából releváns, bármely egyéb indokolt tényezőket. A Bizottság ennek megfelelően tájékoztatja az érdekelt felet. Ha a Bizottság úgy határoz, hogy eltekint a harmadik országokból származó hagyományos élelmiszerek listájának naprakésszé tételétől, ennek megfelelően tájékoztatja az érdekelt felet és a tagállamokat, ismertetve azokat az okokat, amelyek miatt nem tartja indokoltnak a naprakésszé tételt.

(6) Az érdekelt fél az eljárás bármely szakaszában visszavonhatja kérelmét.

(7) A Bizottság az e cikk végrehajtására vonatkozó részletes szabályokat legkésőbb...-ig (*) fogadja el a 19. cikk (2) bekezdésében említett szabályozási bizottsági eljárással összhangban.

12. cikk

Technikai iránymutatás

Az 1331/2008/EK rendelet 9. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében elfogadott végrehajtási intézkedések sérelme nélkül, a Bizottság legkésőbb...-ig (*) – szükség esetén a Hatósággal szorosan együttműködve és az érdekelt felekkel folytatott konzultációt követően – technikai iránymutatást és eszközöket bocsát rendelkezésre, hogy segítsen az érdekelt feleknek - különösen az élelmiszeripari vállalkozóknak, főként a kis- és középvállalkozásoknak - az e rendelet szerinti kérelmek elkészítése és benyújtása során.

13. cikk

A Hatóság véleménye

Az új élelmiszerek biztonságosságának értékelése során, szükség esetén, a Hatóság különösen:

- a) megvizsgálja, hogy az élelmiszer legalább olyan biztonságos-e, mint egy, az Unióban már forgalomba hozott, hasonló élelmiszer-kategóriába tartozó élelmiszer vagy mint az az élelmiszer, amelyet az új élelmiszer helyettesíteni hivatott;
- b) figyelembe veszi a biztonságos élelmiszerfelhasználás eddigi múltját.

(*) HL: Kérjük, illessze be a dátumot: e rendelet hatálybalépésétől számított 2 év.

14. cikk

Az élelmiszeripari vállalkozókra vonatkozó különleges kötelezettségek

(1) A Bizottság élelmiszer-biztonsági okokból, valamint a Hatóság véleményét követően a forgalomba hozatalt követő felügyeleti követelményt szabhat meg. Az élelmiszert az Unióban forgalomba hozó élelmiszeripari vállalkozó felel az érintett új élelmiszerek az uniós listába történt bejegyzésében meghatározott, a forgalomba hozatalt követő felügyeleti követelményeknek való megfelelésért.

(2) A gyártó azonnal tájékoztatja a Bizottságot:

- a) minden olyan új tudományos vagy technikai információról, amely befolyásolhatja az új élelmiszer biztonságos használatának értékelését;
- b) az olyan harmadik országok illetékes hatósága által kiszabott minden tiltásról vagy korlátozásról, amelyekben az új élelmiszert forgalomba hozták.

15. cikk

A tudomány és az új technológiák etikájával foglalkozó európai csoport

A Bizottság saját kezdeményezésére vagy valamely tagállam kérésére konzultálhat a tudomány és az új technológiák etikájával foglalkozó európai csoporttal, hogy az etikai szempontból különösen jelentős, a tudományhoz és az új technológiákhoz kapcsolódó etikai kérdésekben kikérje véleményét.

A Bizottság a nyilvánosság számára hozzáférhetővé teszi a véleményt.

16. cikk

Engedélyezési eljárás adatvédelmet igénylő esetekben

(1) Ha a kérelmező úgy kívánja, és a kérelem mellé csatolt dokumentációban megfelelő és igazolható adatokat mellékel, a kérelem alátámasztásához újonnan kidolgozott tudományos bizonyítékok és/vagy tudományos adatok az új élelmiszer uniós listára történő felvételét követő öt éven keresztül a korábbi kérelmező beleegyezése nélkül nem fordíthatók más kérelem javára. Ezt a védelmet meg kell adni, amennyiben:

- a) az újonnan kidolgozott tudományos bizonyítékokat és/vagy tudományos adatokat a kérelmező az első kérelem benyújtásakor szellemi tulajdont képező adatoknak nyilvánította (szellemi tulajdont képező tudományos adat);
- b) az első kérelem benyújtásakor a korábbi kérelmezőnek kizárólagos hivatkozási joga volt a szellemi tulajdont képező adatokra; valamint

- c) az új élelmiszer nem lett volna engedélyezhető a korábbi kérelmező által benyújtott, szellemi tulajdont képező tudományos adatok nélkül.

Mindazonáltal, a korábbi kérelmező megállapodhat egy későbbi kérelmezővel arról, hogy ezek az adatok és információk felhasználhatók.

(2) A kérelmezővel folytatott konzultáció alapján a Bizottság határozza meg, hogy mely információkat illet meg az (1) bekezdésben említett védelem, és döntéséről tájékoztatja a kérelmezőt, a Hatóságot és a tagállamokat.

(3) Az 1331/2008/EK rendelet 7. cikkének (5) bekezdésétől eltérve, az ezen rendelet 19. cikkének (2) bekezdésében említett szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell dönteni a harmadik országból származó hagyományos élelmiszertől eltérő új élelmiszerek uniós listára történő felvételéről azokban az esetekben, amikor a szellemi tulajdont képező tudományos adatok ezen cikk értelmében védelmet élveznek. Ebben az esetben az engedélyt az e cikk (1) bekezdésében meghatározott időtartamra kell megadni.

(4) Az e cikk (3) bekezdésében említett esetekben az uniós lista új élelmiszerről szóló bejegyzésében az ezen rendelet 9. cikkének (2) bekezdésében hivatkozott információkon kívül a következőket is fel kell tüntetni:

- a) az új élelmiszer uniós listára történő felvételének időpontját;
- b) azt, hogy a listára történő felvétel szellemi tulajdont képező, újonnan kidolgozott tudományos bizonyítékokon és/vagy szellemi tulajdont képező tudományos adatokon alapszik, amelyek e cikk értelmében védettek;
- c) a kérelmező nevét és címét;
- d) azt, hogy az új élelmiszert kizárólag a c) pontban szereplő kérelmező hozhatja az Unióban forgalomba, kivéve, ha egy későbbi kérelmező a korábbi kérelmező szellemi tulajdont képező adataira való hivatkozás nélkül engedélyt kap a szóban forgó élelmiszer forgalmazására.

(5) Az e cikk (1) bekezdésében említett időszak lejártá előtt a Bizottságnak - a 19. cikk (2) bekezdésében említett szabályozási bizottsági eljárással összhangban - úgy kell naprakészé tennie az uniós listát, hogy abban - amennyiben az engedélyezett élelmiszer még mindig megfelel az e rendeletben meghatározott feltételeknek - az e cikk (4) bekezdésében említett adatok már ne szerepeljenek.

17. cikk

A nyilvánosság tájékoztatása

A Bizottság a nyilvánosság számára hozzáférhetővé teszi a következőket:

a) a 7. cikk (1) bekezdésében említett uniós lista, valamint a harmadik országokból származó hagyományos élelmiszereknek a 7. cikk (2) bekezdésében említett listája, a Bizottság honlapjának egy e célra kijelölt oldalán;

b) az e rendelet alapján benyújtott kérelmek összefoglalói;

c) a 4. cikk (3) bekezdésében említett konzultációk eredményei.

A Bizottság az e cikkre vonatkozó végrehajtási intézkedéseket – beleértve a konzultációk eredményeinek az e cikk első bekezdésének c) pontja szerinti nyilvánosságra hozatalára vonatkozó intézkedéseket is – a 19. cikk (2) bekezdésében említett szabályozási bizottsági eljárással összhangban fogadhatja el.

III. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

18. cikk

Szankciók

A tagállamok megállapítják az e rendelet rendelkezéseinek megszegése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozó szabályokat, és megtesznek minden szükséges intézkedést e szabályok végrehajtásának biztosítására. A megállapított szankcióknak hatékonyak, arányosnak és visszatartó erejűnek kell lenniük. A tagállamok a szankciókra vonatkozó szabályokról legkésőbb ...-ig (*) értesítik a Bizottságot, és haladéktalanul közlik a Bizottsággal az e szabályokat érintő minden későbbi módosítást is.

19. cikk

Bizottsági eljárás

(1) A Bizottságot a 178/2002/EK rendelet 58. cikke által létrehozott Élelmiszerlánc- és Állat-egészségügyi Állandó Bizottság segíti.

(2) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor az 1999/468/EK határozat 5. és 7. cikkét kell alkalmazni, figyelemmel a 8. cikkének rendelkezéseire is.

Az 1999/468/EK határozat 5. cikkének (6) bekezdésében meghatározott határidő három hónap.

(*) HL: Kérjük, illessze be a dátumot: e rendelet hatálybalépésének napjától számított 24 hónap.

20. cikk

Felhatalmazáson alapuló jogi aktusok

Az e rendelet 1. cikkben meghatározott céljainak megvalósítása érdekében a Bizottság - a 21. cikkel összhangban, és a 22. és 23. cikkben foglalt feltételek mellett - felhatalmazást kap arra, hogy felhatalmazáson alapuló jogi aktusok útján további kritériumokat fogadjon el legkésőbb ...-ig (*) annak értékelésére, hogy egy élelmiszert jelentős mértékben használtak-e emberi fogyasztásra az Unióban, 1997. május 15. előtt, a 3. cikk (2) bekezdésének a) pontjában említettek szerint.

21. cikk

A felhatalmazás gyakorlása

(1) A Bizottság felhatalmazást kap a 20. cikkben említett, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására, amely felhatalmazás az e rendelet hatálybalépését követő ötéves időtartamra vonatkozik. A Bizottság legkésőbb hat hónappal az ötéves időszak vége előtt jelentést készít a felhatalmazásról. Amennyiben az Európai Parlament vagy a Tanács a 22. cikk szerint nem vonja vissza a felhatalmazást, akkor az a korábbiak megfelelő időtartamra automatikusan meghosszabbodik.

(2) A Bizottság a felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadását követően haladéktalanul értesíti arról egyidejűleg az Európai Parlamentet és a Tanácsot.

(3) A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozó, Bizottságra ruházott hatáskör gyakorlásának feltételeit a 22. és a 23. cikk határozza meg.

22. cikk

A felhatalmazás visszavonása

(1) Az Európai Parlament vagy a Tanács bármikor visszavonhatja a 20. cikkben megállapított felhatalmazást.

(2) Az az intézmény, amely belső eljárást indított annak eldöntése érdekében, hogy vissza kívánja-e vonni a felhatalmazást, legkésőbb a végső határozat meghozatala előtt egy hónappal tájékoztatja arról a másik intézményt és a Bizottságot, megjelölve a visszavonás tárgyát képező felhatalmazást, valamint a visszavonás indokait.

(3) A visszavonásról szóló határozat megszünteti az abban meghatározott felhatalmazást. A határozat haladéktalanul vagy a benne megjelölt későbbi időpontban lép hatályba, és nem érinti a már hatályban lévő, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok érvényességét. A határozatot az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* ki kell hirdetni.

23. cikk

A felhatalmazáson alapuló jogi aktusokkal szembeni kifogások

(1) Az Európai Parlament vagy a Tanács kifogást emelhet a felhatalmazáson alapuló jogi aktussal szemben a bejelentés időpontjától kezdődő három hónapos határidőn belül.

(2) A felhatalmazáson alapuló jogi aktus az abban megállapított időpontban hatályba lép, amennyiben a fenti határidő leteltéig sem az Európai Parlament, sem a Tanács nem kifogásolja az adott felhatalmazáson alapuló jogi aktust, vagy ha az Európai Parlament és a Tanács ezt az időpontot megelőzően egyaránt arról tájékoztatja a Bizottságot, hogy nem emel kifogást.

(3) Ha az Európai Parlament vagy a Tanács kifogásolja a felhatalmazáson alapuló jogi aktust, akkor az nem lép hatályba. A felhatalmazáson alapuló jogi aktussal szemben kifogást emelő intézmény megadja kifogásának indokait.

24. cikk

Felülvizsgálat

(1) A Bizottság az addigi tapasztalatok figyelembevételével legkésőbb ...-ig (*) megküldi az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az e rendelet, és különösen a 3., 11. és 16. cikk végrehajtásáról szóló jelentést, adott esetben jogalkotási javaslatokkal együtt.

(2) A Bizottság legkésőbb ...-ig (**) megküldi az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a klónozási technikák alkalmazásával létrehozott állatokból és utódaikból előállított élelmiszerek valamennyi vonatkozásáról szóló jelentést, amelyet adott esetben jogalkotási javaslatok követnek.

(3) A jelentéseket és az esetleges javaslatokat nyilvánosság számára hozzáférhetővé kell tenni.

IV. FEJEZET

ÁTMENETI ÉS ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

25. cikk

Hatályon kívül helyezés

A 258/97/EK rendelet és az 1852/2001/EK rendelet ...-tól/től (***) létrehozza az uniós listát, amelybe felveszi a 258/97/EK rendelet 4., 5. és 7. cikke alapján engedélyezett és/vagy bejelentett új élelmiszereket, beleértve adott esetben bármely meglévő engedélyezési feltételt is.

(*) HL: Kérjük, illessze be a dátumot: e rendelet hatálybalépésétől számított 5 év.

(**) HL: Kérjük, illessze be a dátumot: e rendelet hatálybalépésétől számított 1 év.

(***) HL: Kérjük, illessze be a dátumot: e rendelet hatálybalépésétől számított 24 hónap.

26. cikk

Az uniós lista létrehozása

A Bizottság legkésőbb ...-ig (***) létrehozza az uniós listát, amelybe felveszi a 258/97/EK rendelet 4., 5. és 7. cikke alapján engedélyezett és/vagy bejelentett új élelmiszereket, beleértve adott esetben bármely meglévő engedélyezési feltételt is.

27. cikk

Átmeneti intézkedések

(1) A tagállamokhoz ...-át/ét (***) megelőzően, a 258/97/EK rendelet 4. cikke alapján benyújtott, új élelmiszerek Unión belüli forgalomba hozatalára irányuló kérelmeket az e rendelet szerinti kérelmekké kell átalakítani, ha a 258/97/EK rendelet 6. cikkének (3) bekezdése alapján előírt elsődleges értékelési jelentést még nem továbbították a Bizottságnak, valamint azokban az esetekben is, amikor a 258/97/EK rendelet 6. cikkének (3) vagy (4) bekezdésével összhangban további értékelési jelentésre van szükség.

A ...-át/ét (***) megelőzően a 258/97/EK rendelet 4. cikke alapján benyújtott egyéb, függőben lévő kérelmeket az említett rendelet rendelkezései szerint kell feldolgozni.

(2) A Bizottság a 19. cikk (2) bekezdésében említett szabályozási bizottsági eljárással összhangban megfelelő átmeneti intézkedéseket fogadhat el e cikk (1) bekezdésének alkalmazása tekintetében.

28. cikk

Az 1331/2008/EK rendelet módosításai

Az 1331/2008/EK rendelet a következőképpen módosul:

1. a cím helyébe a következő szöveg lép:

„Az Európai Parlament és a Tanács 1331/2008/EK rendelete (2008. december 16.) az élelmiszer-adalékanyagok, az élelmiszerenzimek, az élelmiszer-aromák és az új élelmiszerek egységes engedélyezési eljárásának létrehozásáról”;

2. az 1. cikk (1) és (2) bekezdése helyébe a következő szöveg lép:

„(1) Ez a rendelet megállapítja az élelmiszerekben, illetve azok felületén használt vagy felhasználásra szánt élelmiszer-adalékanyagok, élelmiszerenzimek, élelmiszer-aromák és élelmiszer-aromák alapanyagai, valamint az aromatulajdonosságokkal rendelkező élelmiszer-összetevők alapanyagai, és az új élelmiszerek (a továbbiakban: az anyagok vagy termékek) egységes értékelési és engedélyezési eljárását (a továbbiakban: az egységes eljárás), amely hozzájárul az élelmiszerek Unión belüli szabad mozgásához, valamint az emberi egészség és a fogyasztók védelmének magas szintjéhez, beleértve a fogyasztói érdekek védelmét. Ez a rendelet nem

alkalmazandó az élelmiszerekben, illetve azok felületén felhasznált vagy felhasználásra szánt füstaromákról szóló, 2003. november 10-i 2065/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (*) hatálya alá tartozó füstaromákra.

(2) Az egységes eljárás meghatározza azon anyagok és termékek listája naprakésszé tételének eljárási szabályait, amelyek Unión belüli forgalomba hozatala az 1333/2008/EK rendelet, az 1332/2008/EK rendelet, az 1334/2008/EK rendelet és az új élelmiszerekről szóló, ...-i .../2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (**) (a továbbiakban: élelmiszer-ipari ágazati jogszabályok) szerint engedélyezettek.

(*) HL L 309., 2003.11.26., 1. o.

(**) HL L ...”.

3. az 1. cikk (3) bekezdésében, a 2. cikk (1) és (2) bekezdésében, a 9. cikk (2) bekezdésében, a 12. cikk (1) bekezdésében, valamint a 13. cikkben az „anyag”, illetve „anyagok” kifejezés helyébe értelemszerűen az „anyag vagy termék”, illetve az „anyagok vagy termékek” kifejezés lép;

4. a 2. cikk címe helyébe a következő szöveg lép:

„Anyagok vagy termékek uniós listája”;

5. a 4. cikk a következő bekezdéssel egészül ki:

„(3) A különböző élelmiszer-ipari ágazati jogszabályok hatálya alá tartozó különböző uniós listák naprakésszé tételére elegendő egyetlen, az adott anyagra vagy termékre vonatkozó kérelem benyújtása, amennyiben e kérelem megfelel valamennyi élelmiszer-ipari ágazati jogszabály által előírt követelménynek.”;

6. a 6. cikk (1) bekezdésének elejére a következő mondatot kell beilleszteni:

„Tudományosan megalapozott biztonsági aggályok esetén a kérelmezőtől további meghatározott információt kérnek a kockázatértékeléssel kapcsolatban.”;

7. a 7. cikk (4), (5) és (6) bekezdésének helyébe a következő szöveg lép:

„(4) Az egyes ágazati élelmiszer-jogszabályok – az új élelmiszerek kivételével – nem alapvető fontosságú elemeinek módosítására irányuló, egy adott anyagnak az uniós listáról

való törléséhez kapcsolódó intézkedéseket a 14. cikk (3) bekezdésében említett, ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.

(5) A hatékonyság érdekében, az egyes ágazati élelmiszer-jogszabályok – az új élelmiszerek kivételével – nem alapvető fontosságú elemeinek többek között azok kiegészítéssel történő – módosítására irányuló, egy adott anyag uniós listára történő felvételével, és az anyag uniós listán való megjelenéséhez kapcsolódó feltételek, előírások vagy korlátozások hozzáadásával, törlésével vagy módosításával kapcsolatos intézkedéseket a 14. cikk (4) bekezdésében említett, ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.

(6) Az új élelmiszerek kivételével és rendkívüli sürgősségi okokból, a Bizottság alkalmazhatja a 14. cikk (5) bekezdésében említett sürgősségi eljárást egy adott anyag uniós listáról való törlésére, és egy adott anyag uniós listán való megjelenéséhez kapcsolódó feltételek, előírások vagy korlátozások hozzáadására, törlésére vagy módosítására.

(7) Az új élelmiszerekről szóló rendelet hatálya alá tartozó termékeknek az uniós listáról való törlésére vagy az arra való felvételére vonatkozó, és/vagy az ilyen termékeknek az uniós listán való megjelenéséhez kapcsolódó feltételek, előírások vagy korlátozások hozzáadására, törlésére vagy módosítására vonatkozó intézkedéseket a 14. cikk (2) bekezdésében említett szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.”;

8. a „Közösség” kifejezés helyébe az „Unió” kifejezés lép.

29. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

E rendeletet ...-tól/től (*) kell alkalmazni.

A 26., 27. és 28. cikk azonban ...-tól/től (**) alkalmazandó. Az e cikk második bekezdésétől eltérve, és az 1331/2008/EK rendelet 16. cikkének második bekezdésétől eltérve, az e rendelet 3. cikke (2) bekezdése a) pontjának iv. alpontjában említett élelmiszerek engedélyezésére irányuló kérelmek ennek a rendeletnek megfelelően ...-tól/től (**) nyújthatók be, amennyiben ilyen élelmiszerek már forgalomban vannak az Unióban, az említett időpontban.

(*) HL: Kérjük, illessze be a dátumot: e rendelet hatálybalépésétől számított 24 hónap.

(**) HL: Kérjük, illessze be a dátumot: e rendelet hatálybalépésének dátuma.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt ...,

az Európai Parlament részéről

az elnök

...

a Tanács részéről

az elnök

...

A TANÁCS INDOKOLÁSA

I. BEVEZETÉS

A Bizottság 2008. január 15-én benyújtotta az új élelmiszerekről és az élelmiszer-adalékanyagok, az élelmiszerezímek és az élelmiszer-aromák egységes engedélyezési eljárásának létrehozásáról szóló, 2008. december 16-i 1331/2008/EK rendelet módosításáról szóló rendeletjavaslatot ⁽¹⁾. A javaslat az Európai Közösséget létrehozó szerződés 95. cikkén alapul.

Az Európai Parlament – az Európai Közösséget létrehozó szerződés 251. cikkével összhangban eljárva – 2009. március 25-én nyilvánított első olvasatban véleményt ⁽²⁾.

A Gazdasági és Szociális Bizottság 2008. május 29-én fogadta el véleményét ⁽³⁾.

A Tanács – az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSz.) 294. cikke (5) bekezdésével összhangban – 2010. március 15-én egyhangúlag elfogadta az első olvasat során kialakított álláspontját.

II. A JAVASOLT RENDELET CÉLJA

A Bizottság már az élelmiszer-biztonságról szóló, 2000. január 12-én elfogadott fehér könyvben ⁽⁴⁾ bejelentette, hogy az új élelmiszerekre vonatkozó jogszabályokat felül kívánja vizsgálni, valamint elvégzi az új élelmiszerekről és az új élelmiszer-összetevőkről szóló hatályos 258/97/EK rendelet szükséges kiigazításait.

A javaslat célja, hogy az élelmiszer-biztonságnak, az emberi egészségnek és a fogyasztói érdekek védelmének, valamint a belső piac hatékony működésének biztosítása mellett aktualizálja és pontosítsa az új élelmiszerek engedélyezésére és forgalomba hozatalára vonatkozó szabályozási keretet. Hatályon kívül helyezi a jelenlegi 258/97/EK rendeletet és az 1852/2001/EK bizottsági rendeletet.

A javaslat 1997. május 15-ét tartja meg azon időpontként, mely határvonalnak számít az élelmiszer újdonságának meghatározásában, és pontosítja, hogy az új élelmiszerek fogalom meghatározásába olyan élelmiszerek tartoznak, melyek esetében új technológiát alkalmaznak, vagy melyek nem hagyományos módszerrel termesztett/tenyésztett növényekből és állatokból származnak.

A Bizottság javaslata szerint az új élelmiszerek forgalomba hozatala közösségi szintű, központosított eljárás tárgyát képezné a nemzeti hatóságok általi, jelenlegi kockázatértékelési rendszer felváltó egységes engedélyezési eljárás létrehozásáról szóló 1331/2008/EK rendelettel összhangban. A kockázatértékelést az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (EFSA) végezné. Az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóságtól kapott szakvélemény alapján a Bizottság mérlegelné, hogy az adott élelmiszer felkerüljön-e az új élelmiszerek közösségi listájára. A Bizottságot e döntésben az Élelmiszerlánc- és Állat-egészségügyi Állandó Bizottság (SCFCAH) segítené. Az új élelmiszerek listájának frissítésére vonatkozó végső döntést a Bizottság hozná az ellenőrzéssel történő komitológiai eljárás alapján.

A kérelmező személyéhez kötődő engedélyek helyett főszabályként a Közösséghez intézett, engedélyezésről szóló határozatokat vezetnék be, valamint a jelenleg használt egyszerűsített eljárást eltörölnék. Az újonnan felmerülő tudományos bizonyítékok és szellemi tulajdont képező adatok védelmét – az agrár-élelmiszeripar innovációját elősegítendő – indokolt esetben lehet biztosítani.

A javaslat bevezette a „harmadik országból származó hagyományos élelmiszer” fogalmát mint az új élelmiszerek olyan kategóriáját, melyet értesítés alapján kellene forgalomba hozni, amennyiben az EFSA vagy a tagállamok nem emelnek indoklással kísért kifogást az élelmiszerek biztonságával kapcsolatban.

A már engedélyezett új élelmiszerek továbbra is forgalmazhatók maradnának, és az új élelmiszerek közösségi listájára is felvennék őket.

⁽¹⁾ 5431/08.

⁽²⁾ 7990/09.

⁽³⁾ HL C 224., 2008.8.30., 81. o.

⁽⁴⁾ 5761/00, COM(1999) 719 végleges.

III. A TANÁCSI ÁLLÁSPONT ELEMZÉSE

(1) *Bevezető megjegyzések*

A tanácsi álláspontra a bizottsági javaslat Tanács általi vizsgálatának eredményét tükrözi. A Tanács több változtatást végzett a szövegen, melyek közül néhány az Európai Parlament által javasolt módosításokon alapul.

A Bizottság a Tanács által a bizottsági javaslaton végzett valamennyi változtatást elfogadta, kivéve a klónozott állatok utódaira vonatkozó fogalom meghatározásnak a 3. cikk (2) bekezdésének b) pontjába való bevezetését és az utódoknak a 3. cikk (2) bekezdése a) pontjának i. alpontjába való beillesztését.

(2) *Az Európai Parlament módosításai*

A 2009. március 25-i plenáris szavazás során az Európai Parlament a javaslatra vonatkozóan 76 módosítást fogadott el⁽¹⁾. A Tanács közös álláspontra 30 módosítást foglalt bele, ezek közül 20-at (a 7., 15., 16., 20., 35., 41., 42., 44., 45., 53., 63., 65., 67., 68., 69., 76., 77., 88., 89., 93. módosítást) teljes egészében, 5-öt (az 1., 30., 40., 91., 92. módosítást) részben, további 5-öt (a 3., 6., 11., 25., 64. módosítást) pedig elvben.

(2.1) *A Tanács által a javaslatba bevezetett főbb módosítások, az EP általi módosításokra való hivatkozással*⁽²⁾

a) A rendelet tárgya (1. cikk, (1) és (2) preambulumbekzdés): a Tanács beillesztette a környezetvédelmet és az állatok kíméletét. Ez részben fedi az 1. és 30. módosítást, és a 3. módosítás szellemét tükrözi.

b) Hatály (a 2. cikk (2) bekezdése a) pontjának v. alpontja, valamint a (13) és (14) preambulumbekzdés): a Tanács pontosította, hogy – az 1925/2006/EK rendelet, a 2002/46/EK irányelv és a 89/398/EGK irányelv módosításától függően – azon vitaminoknak és ásványi anyagoknak, amelyeket olyan új forrás igénybevételével vagy olyan gyártási módszerrel állítanak elő, amelyet engedélyezésükkor nem vettek figyelembe, amennyiben e gyártási módszerek vagy új források az élelmiszer összetételében vagy szerkezetében olyan számottevő változásokat idéznek elő, amelyek kihatnak annak tápértékére, az anyagcserére vagy az élelmiszerben található nem kívánatos anyagok mennyiségére, az új élelmiszerekről szóló rendelet hatálya alá kell tartozniuk. Ez összhangban áll a 91. módosítás első részével.

c) Az új élelmiszer fogalom meghatározása (3. cikk, valamint a (6), (8), (10) és (11) preambulumbekzdés): továbbra is az marad az élelmiszer újdonságának eldöntésére szolgáló alapvető kritérium, hogy 1997. május 15. előtt használták-e jelentős mértékben emberi fogyasztásra az Unióban. A jogi egyértelműség biztosítása érdekében a Tanács megállapodott abban, hogy a rendelet alkalmazásának dátuma előtt ki kell dolgozni az Unióban való 1997. május 15. előtti jelentős mértékű emberi fogyasztás értékelésének további kritériumait. Ezen kritériumok elfogadását az EUMSZ. 290. cikke értelmében a Bizottságra ruházták. Ezt kiegészítette az alkalmazás dátumának a rendelet hatálybalépésétől számított 24 hónapra való halasztásával.

Az egyértelműség érdekében a fogalom meghatározásokat a következőképpen módosították:

— különbséget tettek az állati és a növényi eredetű élelmiszer között. A növényi eredetű élelmiszer csak akkor esik e rendelet hatálya alá, amennyiben a növény esetében alkalmazott nem hagyományos termesztési módszer az élelmiszer összetételében vagy szerkezetében számottevő változásokat idéz elő;

— az „utódok” és a „mesterséges nanoanyag” fogalom meghatározásának beillesztése (ld. még alább a d) és e) pontot);

— az 1997. május 15. előtt étrend-kiegészítők részeként használt élelmiszer-összetevők a fogalom meghatározás alá esnek, és következőképpen csak akkor kell engedélyeztetni őket, amennyiben az étrend-kiegészítőktől eltérő élelmiszerekhez kívánják őket felhasználni;

— a „harmadik országból származó hagyományos élelmiszer” fogalom meghatározása: kizárólag elsődleges termelésből származó olyan élelmiszer, melyről bebizonyosodott, hogy egy adott harmadik országban régóta biztonságos élelmiszerként használják, azaz a szóban forgó élelmiszer legalább 25 éve az ország népességének széles körében a szokásos étrend részét képezi;

⁽¹⁾ 7990/09 (P6_TA(2009)0171).

⁽²⁾ A preambulumbekzdések és a cikkek számozása az első olvasat során kialakított tanácsi álláspontra szövegére vonatkozik.

- megállapítást nyert, hogy a gyógyszerkészítmények harmonizációjának szintje lehetővé teszi, hogy egy tagállamnak – amennyiben a 2001/83/EK irányelvvel összhangban egy anyagról megállapítja, hogy az gyógyszerkészítmény – módja legyen arra, hogy az uniós joggal összhangban korlátozza az ilyen termék forgalomba hozatalát még akkor is, ha ugyanazt a terméket a jelenlegi rendelet értelmében új élelmiszerként már engedélyezték.

A Tanács megállapodott továbbá arról, hogy a Bizottság – a szabályozási bizottsági eljárás révén – további kritériumokat fogadhat el a 3. cikk (2) bekezdése a) pontjának i-iv. alpontjában, valamint c), d) és e) pontjában foglalt fogalom meghatározások pontosítása céljából annak érdekében, hogy biztosítsa azoknak a tagállamok általi egységes végrehajtását.

E módosítások fedik a **15., 16., 35. és 63.** módosítást, valamint a **92.** módosítás nagy részét.

- d) Olyan állati eredetű élelmiszer, amelynél az állat esetében nem hagyományos tenyésztési módszert alkalmaztak, és az ezen állatok utódaiból származó élelmiszerek (a 3. cikk (2) bekezdése a) pontjának i. alpontja, valamint a (6) és (7) preambulumbekendés): a Tanács megállapodott abban, hogy az olyan állati eredetű élelmiszereknek, amelyeknél az állat esetében nem hagyományos tenyésztési módszert (pl. klónozást) alkalmaztak, és az ezen állatok utódaiból származó élelmiszereknek e rendelet hatálya alá kell esniük. Ugyanakkor a Tanácsnak az a véleménye, hogy e rendelet nem képes arra, hogy megfelelően szabályozza a klónozás összes szempontját, és a Bizottságnak tovább kell vizsgálnia e kérdést. Ennek érdekében a Bizottságnak e rendelet hatálybalépését követő egy éven belül be kell nyújtania az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak egy jelentést a klónozott állatokból és utódaikból eredő élelmiszertermelés összes szempontjáról, melyet adott esetben jogalkotási javaslat követ (20. cikk (2) bekezdés). Ez összhangban áll a **93.** módosítással. A Tanács úgy vélte, hogy a klónozott állatokból eredő élelmiszer jogszabályjavaslatot, amelyet elfogadnak. E megoldással elkerülhető a jogi hiátus, melyet az ilyen élelmiszereknek a rendelet hatálya alóli – az Európai Parlament által javasolt – kizárása okozna, a klónozott állatokból eredő élelmiszereket szabályozó jogi eszközök hiányában.
- e) Nanoanyagok: a Tanács elismerte, hogy szükség van a mesterséges nanoanyagokat tartalmazó vagy azokból álló élelmiszerek szisztematikus biztonsági értékelésére és engedélyezésére, az ilyen élelmiszerek tulajdonságaiban a nanoanyagok által potenciálisan okozott változásoktól függetlenül. Ezért a Tanács egyértelművé tette, hogy az ilyen élelmiszereket új élelmiszereknek kell tekinteni (a 3. cikk (2) bekezdése a) pontjának iv. alpontja) és beillesztette a „mesterséges nanoanyag” fogalom meghatározását (a 3. cikk (2) bekezdésének c) pontja). A Tanács így kizárta annak a résznek a lehetőségét, mely akkor keletkezett volna, ha a nanotechnológiák alkalmazása nem eredményezett volna számottevő változásokat az élelmiszer összetételében vagy szerkezetében a 3. cikk (2) bekezdése a) pontjának iii. alpontja értelmében, az élelmiszer azonban mesterséges nanoanyagokat tartalmazott volna. A (9) preambulumbekendés rámutat arra, hogy szükség van a nanoanyag nemzetközileg elfogadott meghatározására. Amennyiben nemzetközi szinten eltérő fogalom meghatározást fogadnak el, az e rendeletben foglalt meghatározás kiigazítása a rendes jogalkotási eljáráson keresztül történik majd. A Bizottság fenntartásának adott hangot, azzal érvelve, hogy ezt a kiigazítást az EUMSz. 290. cikke értelmében a Bizottságra kellett volna ruházni. A Tanács így részben elfogadta a **92.** módosítást.

A Tanács követte a **6. és 11.** módosítás arra vonatkozó lényegi törekvését, hogy a mesterséges nanoanyagok esetében megfelelő kockázatértékelési módszerekre van szükség: ezt a (20) preambulumbekendés tükrözi.

- f) Az élelmiszer minősítésének meghatározása (4. cikk és (16) preambulumbekendés): a Tanács megállapodott abban, hogy az új élelmiszer meghatározása alapján az élelmiszer-ipari vállalkozók feladata ellenőrizni annak az élelmiszernek a minősítését, amelyet az Unióban forgalomba kívánnak hozni, és kétely esetén konzultálniuk kell az illetékes nemzeti hatósággal.
- g) Az új élelmiszerek engedélyezése (9. cikk és (18) preambulumbekendés): a Tanács megállapodott abban, hogy az új élelmiszerek engedélyezését az 1331/2008/EK rendelet alapján kell végezni, amennyiben ezen rendelet nem tartalmaz külön eltérésre vonatkozó rendelkezést. A Tanács egyértelművé tette, hogy az új élelmiszerek engedélyezésekor figyelembe kell venni az etikai, a környezetvédelmi és az állatok kíméletére vonatkozó szempontokat, valamint az elővigyázatosság elvét. E tényezőket eseti alapon kell mérlegelni, a kérelem tartalmától függően. Ez fedi a **20.** módosítást.

- h) Harmadik országokból származó élelmiszerek engedélyezése (11. cikk és (22) preambulumbekzdés): a Tanács nem fogadta el a Bizottság által javasolt értesítési eljárást. Az élelmiszerbiztonság garantálása érdekében az engedélyeknek az EFSA véleményén és az ezt követően a Bizottság által a szabályozási bizottsági eljárás révén elfogadott engedélyen kell alapulniuk. Az EFSA értékelésének elsősorban a biztonságos élelmiszerhasználat bizonyítékára, továbbá a hagyományos élelmiszer összetételére vonatkozó információra kell összpontosítania. Az eljárás meggyorsítása érdekében rövidebb határidőket kell alkalmazni: 6 hónapot az EFSA-velemény és 3 hónapot a Bizottság által a SCFCAH-nak benyújtott intézkedéstervezet esetében. Létrehozzák a harmadik országokból származó hagyományos élelmiszerek külön listáját (7. cikk (2) bekezdés). Mindazonáltal az új tanácsi megközelítés fedi a **65. és 68.** módosítást.
- i) Technikai segítség (12. cikk): A Bizottság e rendelet alkalmazásának dátuma előtt (azaz 2 évvel a hatálybalépését követően) technikai segítséget és eszközöket nyújt az érdekelt feleknek, elsősorban az élelmiszer-ipari vállalkozóknak és a kis- és középvállalkozásoknak. Magától értetődik, hogy a 258/1997/EK rendelet hatályon kívül helyezéséig a 97/618/EK bizottsági ajánlás lesz alkalmazandó. Ez összhangban áll a **69.** módosítással.
- j) A tudomány és az új technológiák etikai kérdéseit vizsgáló európai csoport – EGE (15. cikk és (28) preambulumbekzdés): arra vonatkozó új rendelkezést illesztettek be, hogy a Bizottságnak saját vagy a tagállamok kezdeményezésére lehetősége van konzultálni az EGE-vel az új élelmiszerekkel kapcsolatos etikai kérdésekkel kapcsolatban. Ez megfelel a **76.** módosításnak. Konzultáció esetén véleményét figyelembe veszik a kockázatkezelési szakaszban.
- k) Adatvédelem (16. cikk és (25) preambulumbekzdés): A Tanács elfogadta, hogy az ipari innováció előmozdítása érdekében 5 éven át védeni kell az új tudományos bizonyítékokat és/vagy a szellemi tulajdont képező tudományos adatokat. Az ilyen védett adatok az előző kérelmező beleegyezése nélkül nem fordíthatók más kérelem javára, és az engedély 5 éven át vonatkozik az előző kérelmezőre, kivéve, ha a következő kérelmező anélkül szerzi meg az engedélyt, hogy e szellemi tulajdont képező adatokra hivatkozna. Ez teljes mértékben fedi a **77.** módosítást. Noha a **25.** módosítást mint olyat nem fogadták el, szellemét fedi a 16. cikk.
- l) A nyilvánosság tájékoztatása (17. cikk): a kérelmek összefoglalóit, az élelmiszer minősítésének meghatározását célzó konzultációk eredményeit, valamint az engedélyezett új élelmiszerek listáját a nyilvánosság számára hozzáférhetővé kell tenni, ez utóbbit egy erre kijelölt külön weboldalon. Ez összhangban áll a **41., 53. és 67.** módosítással, a **40.** módosítás egy részével, és elvben fedi a **64.** módosítást.
- m) Átmeneti intézkedések (23. cikk és (29) preambulumbekzdés): a 258/97/EK rendelet 4. cikke értelmében benyújtott, függőben lévő kérelmet kizárólag akkor kell e rendeletnek megfelelően kezelni, ha az elsődleges értékelési jelentést a 6. cikk (3) bekezdésének értelmében továbbították, és további értékelési jelentésre nem volt szükség, valamint ha a tagállamok nem éltek ellenvetéssel. Ez összhangban áll a **88. és 89.** módosítással.

A fenti módosítások mellett a közös álláspont magában foglalja a technikai/szerkesztési jellegű és a szöveg egyértelműségét célzó **7., 42., 44. és 45.** módosítást.

Tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 2009. december 1-jei hatálybalépésére, a Tanácsnak az EUMSZ.-hez kellett igazítania a bizottsági javaslatnak az ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással kapcsolatos rendelkezéseit. A Tanács abban állapodott meg, hogy a következő rendelkezéseknek kell végrehajtási hatásköröket ruházniuk a Bizottságra (az EUMSZ. 291. cikkének (2) bekezdése):

- 3. cikk (4) bekezdés: az esetlegesen elfogadásra kerülő további kritériumok elfogadása a 3. cikk (2) bekezdése a) pontjának i–iv. alpontjában, valamint c), d) és e) pontjában foglalt fogalom-meghatározások pontosítása céljából,
- 11. cikk (5) bekezdés: a harmadik országokból származó hagyományos élelmiszerek listájának frissítése,
- 16. cikk (5) bekezdés: az uniós lista frissítése az adatvédelem ötéves időtartama lejártát megelőző adatvédelem esetében,

- 27. cikk (2) bekezdés: a 27. cikk (1) bekezdésének alkalmazásához szükséges, esetlegesen elfogadásra kerülő átmeneti intézkedések,
- 9. cikk: az új élelmiszerek uniós listájának frissítése. Az 1331/2008/EK rendeletet e célból módosítani kell (lásd a tanácsi álláspont 28. cikkét).

Amint azt a fenti c) pont említi, a Tanács megállapodott abban, hogy az EUMSz. 290. cikke értelmében a Bizottságra kell ruházni az annak értékelésére vonatkozó további kritériumoknak e rendelet alkalmazásának időpontjáig (azaz 24 hónappal e rendelet hatálybalépését követően) történő elfogadását, hogy egy élelmiszert jelentős mértékben használtak-e az Unióban emberi fogyasztásra 1997. május 15. előtt.

(2.2) Az Európai Parlament el nem fogadott módosításai

A Tanács nem fogadott el a listán szereplő 46 módosítást, az alábbi okok miatt:

- i. **2.** módosítás: az emberi egészségnek és a fogyasztói érdekeknek az élelmiszerekkel kapcsolatos magas szintű védelme és a belső piac hatékony működése az élelmiszerekre vonatkozó uniós jog két fő célkitűzése (178/2002/EK rendelet 1. cikk). E két szempontot fedi az (1) és (2) preambulumbekkezdés.
- ii. **9.** módosítás: mint a fenti c) pontban kifejtettük, az élelmiszer újdonságának értékelésére vonatkozó alapvető kritérium továbbra is az, hogy 1997. május 15. előtt használták-e jelentős mértékben emberi fogyasztásra az Unióban. Módosított primer molekulaszervezetű élelmiszerek, a mikroorganizmusokból, gombákból vagy algákból álló élelmiszerek, új mikroorganizmus-törzsek, valamint az anyagok koncentrátumai továbbra is e fogalom meghatározás alá tartoznak, és nem kell őket külön felsorolni.
- iii. **22.** módosítás: az EFSA véleményeinek elkészítése során együttműködik a tagállamokkal, és felhasználhatja a 178/2002/EK rendelet 36. cikkében és a 2230/2204/EK bizottsági rendeletben előírt hálózatot.
- iv. **Állatkísérletek (21. és 87. módosítás):** az állatkísérletek kérdése – különösen a gerinces állatokon folytatott kísérletek elkerülése és a kísérletek eredményének megosztása – nem esik e rendelet hatálya alá. Az 1331/2008/EK rendelet 9. cikkének (2) bekezdése szerint (egységes engedélyezési eljárás) az EFSA javaslatot nyújt be az új élelmiszerek kockázatértékeléséhez szükséges adatokra vonatkozóan, és ezeknek el kell ismerniük a szükségtelen állatkísérletek elkerülésének szükségességét.
- v. A klónozott állatokból és utódaikból eredő élelmiszer előállításának, forgalomba hozatalának és importjának tilalma (**5., 10., 12., 14., 91. ((2) bekezdés ba) pont), 92. ((2) bekezdés a) pont ii. alpont és (2) bekezdés ca) pont) és 51. módosítás (második rész)**): a Tanács nem tud egyetérteni a klónozott állatokból és utódaikból eredő élelmiszereknek a rendelet hatályából való azonnali kizárásával (ld. a fenti d) pontot). Megjegyzendő, hogy a Bizottságnak joga van uniós jogalkotási javaslat kezdeményezésére, és jogi aktussal nem kötelezhető arra, hogy jogalkotási javaslatot tegyen.
- vi. Nanoanyagok
  - a) **13.** módosítás: nem esik az új élelmiszerekről szóló rendelet hatálya alá; az élelmiszerekkel rendeltetésszerűen érintkezésbe kerülő anyagokról és tárgyokról szóló 1935/2004/EK rendelet alkalmazandó.
  - b) **90.** módosítás: a nanoanyag formájában jelenlévő összetevő szisztematikus külön címkézése túlzó; a 9. cikk (2) bekezdése előírja a címkézési követelmények eseti alapon történő mérlegelését.
  - c) **50.** módosítás: a nanoanyagokat tartalmazó élelmiszerek biztonságát illető kétely esetén az elővigyázatosság elve érvényes. Ezenfelül a rendelet alkalmazásának dátumát elhalasztották 24 hónappal, ezzel további időt hagyva a mesterséges nanoanyagok kockázatértékelési módszereinek kidolgozására.
- vii. Az élelmiszer minősítésének meghatározása (**18. módosítás és részben a 40. módosítás**): a módosítások nem összeegyeztethetők a Tanács által elfogadott megközelítéssel (ld. a fenti d) pontot).

- vii. Kiegészítő kritériumok az EFSA kockázatértékeléséhez:
- d) **70.** módosítás: a 6. cikkre (a közös álláspontban a 8. cikkre) való hivatkozás nem megfelelő, mivel olyan feltételekre vonatkozik, melyeket a kockázatkezelés, és nem az EFSA általi kockázatértékelés szakaszában kell mérlegelni.
  - e) **71.** módosítás: beleavatkozik az EFSA belső eljárásaiba; az élelmiszerek biztonságának értékelése során az EFSA az emberi szervezetre való káros vagy mérgező hatáson kívül más szempontokat is mérlegelhet.
  - f) **74.** módosítás: nem a kockázatértékelési szakaszhoz tartozik; egy tagállam kérésére meg lehet keresni a tudomány és az új technológiák etikai kérdéseit vizsgáló európai csoportot (EGE), és ekkor figyelembe vennék a kockázatkezelési szakaszban.
- ix. Az új élelmiszerek engedélyezésére vonatkozó kiegészítő feltételek (kockázatkezelés)
- g) **23.** módosítás: a kockázatkezelés során figyelembe vehetők az etikai szempontok; az Európai Környezetvédelmi Ügynökség értékelése nem alkalmazható.
  - h) **43.** módosítás: nem szükséges, az e módosítás által lefedett szempontokat az EFSA a kockázatértékelési szakaszban figyelembe veszi.
  - i) **47.** módosítás: nem alkalmazható; nem szükséges és nem is lehetséges kikérni az Európai Környezetvédelmi Ügynökség véleményét minden egyes újélelmiszer-engedély iránti kérelem esetén.
  - j) **48.** módosítás: nem lehet kikérni az EGE véleményét minden egyes újélelmiszer-engedély iránti kérelem esetén. Amennyiben a 15. cikkben előírtaknak megfelelően kéri e véleményt, azt a kockázatkezelési szakaszban figyelembe veszik.
  - k) **49.** módosítás: az e módosítás által lefedett szempontokat az EFSA a kockázatértékelési szakaszban figyelembe veszi, és azok a 9. cikk (2) bekezdése értelmében a használati feltételek és a kiegészítő címkézési követelmény alá tartozhatnak.
- x. Elővigyázatosság elve (**1.** módosítás (**második rész**), **19.** és **52.** módosítás): a 178/2002/EK rendelet 7. cikkében foglalt elővigyázatossági elv mindig alkalmazandó. A (18) preambulumbekzdés hivatkozik erre az elvre. Ennélfogva ennek más preambulumbekzdésekben vagy az engedélyek kiegészítő feltételeként való megismétlésére nincs szükség.
- xi. Az új élelmiszernek az uniós listára való felvételére vonatkozó kiegészítő előírások:
- l) **54.** módosítás: a rendelet az összes említett szempontot már lefedi, az f) pont kivételével, mely nem egyértelmű, mivel a hatósági ellenőrzésekről szóló 882/2004/EK rendelet értelmében a felügyeletre vonatkozó követelmények és az ellenőrzések két külön fogalmat jelölnek.
  - m) **57.** módosítás: a 9. cikk (2) bekezdése értelmében az új élelmiszerben jelen lévő nem kívánatos anyagokat az élelmiszerre vonatkozó előírások már ellenőrzik, az új élelmiszerekben jelen lévő anyagoknak való kitettség korlátozása a „használati feltételek” alatt kerül tárgyalásra, és az EFSA-véleményt követően kerülhet sor a bevezetésére.
- xii. A forgalomba hozatalt követő felügyelet (**55.** és **75.** módosítás): a forgalomba hozatalt követő szisztematikus felügyelet és az engedélyek öt év után történő felülvizsgálata minden forgalomba hozott új élelmiszer esetében aránytalan követelmény. Az élelmiszeripari szereplőkre és a tagállami hatóságokra adminisztratív terhet róna. A 14. cikk biztosítja a forgalomba hozatalt követő felügyelet eseti alapon való kirovásának lehetőségét. A gyártók kötelesek tájékoztatni a Bizottságot minden olyan új tudományos vagy technikai információról, amely befolyásolhatja az uniós piacon már forgalomba hozott új élelmiszer biztonságos használatának értékelését.
- xiii. Az új élelmiszerek címkézése (**60.** és **62.** módosítás): minden új élelmiszer szisztematikus címkézése (62. módosítás) aránytalan és adminisztratív terhet jelentene. A 9. cikk (2) bekezdése lehetőséget ad egyedi címkézési követelményekre. A géntechnológiával módosított takarmánnyal etetett állatokból előállított termékek címkézése (**60.** módosítás) nem esik e rendelet hatálya alá (az 1829/2003/EK rendelet egyértelműen kizárt).

- xiv. A harmadik országokból származó hagyományos élelmiszerek (**28.**, **64.** és **66.** módosítás): a Tanács ezen élelmiszerek esetében a Bizottság által ajánlott eljárástól (ld. a fenti h) pontot) eltérő engedélyezési eljárást hagyott jóvá.
- xv. Konzultáció az EGE-vel (**29.** módosítás): a (28) preambulumbekzdés Tanács általi megfogalmazása jobban megfelel az EGE-vel való konzultációkról szóló 15. cikk tartalmának (ld. a fenti j) pontot).
- xvi. Az egészségre vonatkozó állítások és az új élelmiszerek engedélyezésével kapcsolatos határidők összehangolása az adatvédelem vonatkozásában (**27.**, **80.** módosítás): az ilyen összehangolás kívánatos lehet, ám nehéz lenne gyakorlatban biztosítani, mivel az értékelések eltérő menetrendek szerint folynak, és a két döntést külön hozzák meg.
- xvii. **61.** módosítás: az uniós lista aktualizálásával kapcsolatos döntésre az adatvédelem vonatkozásában a szabályozási eljárással összhangban döntenek, mivel ezek egyedi engedélyek és nem általános hatályú intézkedések.
- xviii. Az **56.** módosítás és a **91.** módosítás ((2a) bekezdés): az élelmiszer-adalékanyagok, az élelmiszeripari enzimek és az olyan élelmiszer-aromaanyagok engedélyezését, melyek esetében olyan új gyártási módszert alkalmaznak, mely az élelmiszerben számottevő változásokat idéz elő, már lefedik az adalékanyagokra (1333/2008/EK rendelet 12. cikk és (11) preambulumbekzdés), az enzimekre (1332/2008/EK rendelet 14. cikk és (12) preambulumbekzdés) és az aromaanyagokra (1334/2008/EK rendelet 19. cikk) vonatkozó ágazati jogszabályok. Az ilyen engedélyekre az egységes engedélyezési eljárás érvényes.
- xix. **78.** módosítás: a Tanács nem vette figyelembe az Európai Unió és/vagy közintézmények által finanszírozott kutatási projektek kérdését.
- xx. **81.** módosítás: a takarmány- és élelmiszerjog követelményeinek történő megfelelés ellenőrzésének biztosítása céljából végrehajtott hatósági ellenőrzésekről szóló 882/2004/EK rendelet alkalmazandó és megismétlésére nincs szükség.
- xxi. **82.** módosítás: a Tanács megállapodott abban, hogy a rendelet alkalmazásának dátumát a kihirdetésétől számított 24 hónapra elhalasztja. A tagállamok számára ugyanezt a határidőt szabták meg a szankciókra vonatkozó rendelkezésekről szóló értesítések esetében.
- xxii. **83.** módosítás: Nem szükséges; a 178/2002/EK rendelet 53. és 54. cikke értelmében alkalmazandó rendelkezések megkettőzése.

A Tanács nem fogadta el a **8.** és a **85.** módosítást, mivel nem egyértelműek, valamint a **4.**, a **17.** módosítást és az 51. módosítás **első részét**, melyek tartalma magától értetődő, és nem jelentenek hozzáadott értéket.

IV. ÖSSZEZGÉS

A Tanács úgy ítéli meg, hogy az első olvasatban kialakított álláspontja a megoldandó kérdések és az érdekek között egyensúlyt teremtő, a rendelet célkitűzéseit tiszteletben tartó megoldást jelent. A Tanács várakozással tekint az emberi egészség és a fogyasztóvédelem magas színvonalát biztosító rendelet mihamarabbi elfogadása érdekében az Európai Parlamenttel folytatandó konstruktív tárgyalások elé.

2010-es előfizetési díjak (áfa nélkül, rendes szállítási költségeket beleértve)

Az EU Hivatalos Lapja, L + C sorozat, kizárólag nyomtatott kiadvány	az EU 22 hivatalos nyelvén	1 100 EUR/év
Az EU Hivatalos Lapja, L + C sorozat, nyomtatott kiadvány + éves CD-ROM	az EU 22 hivatalos nyelvén	1 200 EUR/év
Az EU Hivatalos Lapja, L sorozat, kizárólag nyomtatott kiadvány	az EU 22 hivatalos nyelvén	770 EUR/év
Az EU Hivatalos Lapja, L + C sorozat, havi CD-ROM (összevont)	az EU 22 hivatalos nyelvén	400 EUR/év
A Hivatalos Lap Kiegészítő Kiadványa (S sorozat), közbeszerzés és ajánlati felhívások, CD-ROM, heti 2 kiadvány	többnyelvű: az EU 23 hivatalos nyelvén	300 EUR/év
Az EU Hivatalos Lapja, C sorozat – versenyvizsga-kiírások	a vizsgakiírás szerinti nyelv(ek)en	50 EUR/év

Az *Európai Unió Hivatalos Lapjának*, amely az Európai Unió hivatalos nyelvein jelenik meg, 22 nyelvi változatára lehet előfizetni. Az L (jogsabályok) és a C (tájékoztatások és közlemények) sorozatot foglalja magában.

Valamennyi nyelvi változatra külön kell előfizetni.

A 920/2005/EK tanácsi rendelet értelmében, amelyet a Hivatalos Lap 2005. június 18-i L 156. száma tett közzé, és amely előírja, hogy az Európai Unió intézményei nem kötelesek minden jogi aktust ír nyelven is megszövegezni, illetve ezen a nyelven kihirdetni, az ír nyelven kiadott Hivatalos Lapok értékesítése külön történik.

A Hivatalos Lap Kiegészítő Kiadványára (S sorozat – közbeszerzés és ajánlati felhívások) történő előfizetés mind a 23 hivatalos nyelvi változatot magában foglalja egyetlen többnyelvű CD-ROM-on.

Kérésére az *Európai Unió Hivatalos Lapjára* történő előfizetéssel a Hivatalos Lap különféle mellékleteit is megkaphatja. Az előfizetők a mellékletek megjelenéséről az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* közölt „Az olvasóhoz” című közleménynek köszönhetően értesülnek.

A CD-ROM-formátumot 2010 folyamán DVD-formátum váltja fel.

Értékesítés és előfizetés

A különböző, térítés ellenében kapható kiadványokra – például az *Európai Unió Hivatalos Lapjára* – való előfizetés a Kiadóhivatal forgalmazó partnereitől szerezhető be. A forgalmazó partnerek listája a következő címen található:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_hu.htm

Az EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) közvetlen és ingyenes hozzáférést biztosít az Európai Unió jogához. Erről a honlapról elérhető az *Európai Unió Hivatalos Lapja*, valamint tartalmazza a szerződéseket, a jogszabályokat, a jogeseteket és az előkészítő dokumentumokat is.

További információt az Európai Unióról a <http://europa.eu> internetcímen találhat.

Az Európai Unió Kiadóhivatala
2985 Luxembourg
LUXEMBURG

HU